

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA OLOMOUC Výroční zpráva 2012

ZOOLOGICAL GARDEN OLOMOUC
The Annual Report 2012

ZOOOLOMOUC

**Vážené dámy, vážení pánové,
příznivci naší zoo,**

rád bych úvodem této publikace shrnul nejvýznamnější události roku 2012. Uplynulý rok byl pro naši zoologickou zahradu velmi významný, a to jak z pohledu chovatelského, tak i z pohledu rozvoje zoo. Postupná proměna celého areálu včetně nových expozic přilákala v tomto roce 365 867 návštěvníků. Došlo sice k mírnému poklesu v návštěvnosti oproti loňskému roku, ale pouze o necelé 2 %, což je možno považovat za nevýrazný pokles.

Chovatelská práce v naší zoo je na vysoké úrovni, o čemž vypovídají již pravidelné odchovy

vzácných a ohrožených druhů zvířat, které jsme si před několika lety ve skrytu duše tajně přáli. Toho je dokladem již druhý odchov mravenečníka velkého nebo pátý odchov mravenečníka čtyřprstého. Také se daří pravidelně odchovávat jeřáby mandžuské, jeřáby bělošijí a urzony kanadské. Velkou a nečekanou radost nám udělal méně známý druh cibetkovité šelmy binturong. Binturongové se v naší zoo rozmnožili naposled před 16 lety, ale až v letošním roce se nám podařilo odchovat samičku. Naše návštěvníky jistě nejvíce potěšila dvě lvíčata, která oživila výběh lvů berberských.

Na počátku sezony byla za účasti primátora Statutárního města Olomouce Martina Novotného slavnostně otevřena nejvýznamnější stavba v historii Zoo Olomouc – „výzkumné centrum pro chov lemuru kata a vstup do zoo“, čímž zoo získala velmi zajímavé chovatelské zařízení a komfortní vstupní areál pro návštěvníky. Příjemné prostředí vstupu dokresluje i pestrobarevné mořské akvárium. Věřím, že řada návštěvníků ocení snahu o zlepšení a zpříjemnění našich

služeb. Druhou významnou událostí v rámci investiční výstavby bylo dokončení Chovného centra pro levharty mandžuské, jakožto nového zařízení pro tento velmi vzácný a ohrožený druh levharta. První návštěvníci budou moci spatřit levharty v nových výběžích již začátkem sezony 2013. Zahájen byl také významný projekt pod názvem Safari v Zoo Olomouc, kdy v letošním roce byla započata výstavba první etapy.

Závěrem bych chtěl poděkovat našim návštěvníkům za jejich přízeň a našemu zřizovateli – Statutárnímu městu Olomouc v čele s primátorem Martinem Novotným – za příkladnou spolupráci a podporu v naší práci. Rád bych poděkoval Ministerstvu životního prostředí ČR, Olomouckému kraji, Krajskému úřadu a mnoha dalším institucím a všem sponzorům, dárcům a příznivcům Zoo Olomouc, kteří nás v naší činnosti a poslání podporují. Rád bych poděkoval i svým spolupracovníkům, kteří zajišťují každodenní chod zoologické zahrady a mají nemalý podíl na spokojenosti návštěvníků. Věřím, že i v dalších letech

najdeme společnou řeč a udržíme si pozici jednoho z významných turistických cílů ČR a nejnavštěvovanějšího turistického cíle v našem kraji.

Dr. Ing. Radomír Habáň
ředitel Zoo Olomouc

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA OLOMOUC

Název:

Zoologická zahrada Olomouc

Sídlo:

Darwinova 29
779 00 Olomouc – Svatý Kopeček
Czech Republic

Právní forma:

Příspěvková organizace
IČO: 000 96 814
Telefon: +420 585 151 600
GSM brána: +420 774 450 419
Fax: +420 585 151 633
E-mail: info@zoo-olomouc.cz
reditel@zoo-olomouc.cz
zooolog@zoo-olomouc.cz
Internet: www.zoo-olomouc.cz

Zřizovatel:

Název: Statutární město Olomouc
Sídlo: Horní náměstí 583
779 11 Olomouc
Právní forma: Obec
IČO: 002 99 308

Primátor statutárního města Olomouce:

Jméno: Martin Novotný
Datum narození: 21. 1. 1972
Bydliště: Olomouc

Ředitel – statutární zástupce Zoo Olomouc /Director/

Jméno: Dr. Ing. Radomír Habáň
Datum narození: 5. 5. 1971
Bydliště: Brodek u Přerova
Telefon: 585 151 600

Vedení zoo:

- Ekonomický náměstek
/Assistant director/
Ing. Jan Hüttner
Tel.: 585 151 603, 774 450 412
- Vedoucí marketingu a vzdělávání
/Marketing and education/
Mgr. Luděk Richter, Ph.D.
Tel.: 585 151 631, 774 450 420
- Vedoucí údržby
/Construction and maintenance/
Petr Poledník
Tel.: 585 151 607, 774 450 423

- Vedoucí návštěvnického servisu
/Visitor service/
Renata Richterová
Tel.: 774 450 425
- Vedoucí gastro provozu
/Catering service/
Mgr. Adéla Tomečková
Tel.: 585 151 636, 774 450 014
- Vedoucí péče o zeleň
/Care of greenery/
Robert Nádvořník, DiS.
Tel.: 774 450 414

Zooúsek:

- Vedoucí zoolog /Chief zoologist/
RNDr. Libuše Veselá
Tel.: 585 151 634, 774 450 417
- Zoolog /Zoologist/
Ing. Jitka Vokurková
Tel.: 585 151 608, 774 450 415
- Krmivářka /Nutritionist/
Ing. Sylva Procházková
Tel.: 585 151 608, 774 450 418
- Privátní veterinářka /Veterinary/
MVDr. Lenka Chrastinová
Tel.: 585 151 634, 603 360 312

Tisková mluvčí a kontakt s veřejností /Public relations/

- Iveta Gronská
Tel.: 585 151 609, 774 450 411

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců
za rok 2012 činil 75 osob.

Redakce výroční zprávy:

Mgr. Luděk Richter, Ph.D.
RNDr. Libuše Veselá
Ing. Jitka Vokurková
Milan Kořínek
Iveta Gronská
Lucie Pospíšilová

Foto:

Milan Kořínek
RNDr. Libuše Veselá
Ing. Jitka Vokurková
Iveta Gronská
Petra Vysloužilová
Robert Nádvořník, DiS.
Lubomír Veselý

OBSAH

- 002** Úvodní slovo ředitele
004 Informace o Zoo Olomouc
005 Obsah
- 006** Chovatelská činnost v roce 2012
006 Savci
006 Šelmy
014 Primáti
020 Kopytníci
027 Chudozubí savci
027 Odchov mláďat chudozubých
030 Ostatní savci
031 Odchov mláďete binturonga
033 Odchov mláďete klokana rudého
035 Odchov vačice bělobřiché
036 Ptáci
041 Odchov mláďete zoborožce kaferského
042 Chov křivek v Zoo Olomouc
043 Terária
046 Chov „šipových žabek“
048 Akvária
051 Mořské akvárium v novém vstupu do zoo
054 Další aktivity chovatelského úseku
054 Výzkum
055 Publikáční činnost
056 Soutěž o „Odchov roku“
056 Spolupráce se studenty
057 Spolupráce s Domem dětí a mládeže Olomouc
058 Účast na Mezinárodním lamaterapeutickém sympoziu
059 Přeshraniční spolupráce se zoologickou zahradou v Opole
059 Stanice pro handicapovaná zvířata
060 Expozice dravců
062 Veterinární péče
067 Výživa a krmení
071 Kokcidiosatika v krmné dávce vysokohorských koz
- 073** Marketing zoo
073 Návštěvnost Zoo Olomouc v roce 2012
076 Propagace zoo a nejvýznamnější akce v roce 2012
082 Kalendář akcí v zoo v roce 2012
095 Vzdělávání v Zoo Olomouc a spolupráce se vzdělávacími institucemi
097 Sponzoři Zoo Olomouc v roce 2012
- 101** Základní ekonomické údaje
104 Výstavba a údržba
107 Péče o zeleň
109 Konference a semináře v roce 2012
111 Zasedání odborných komisí UCSZOO
116 Telefonní seznam a kontakty na pracovníky Zoo Olomouc
118 The Annual Report 2012 – English verzion
131 Přehled jednotlivých druhů zvířat chovaných v roce 2012
131 Savci – *Mammalia*
135 Ptáci – *Aves*
139 Plazi – *Reptilia*
140 Obojživelníci – *Amphibia*
140 Ryby – *Osteichthyes*
142 Paryby – *Chondrichthyes*
142 Bezobratlí – *Vertebrata*
145 Přehled chráněných druhů živočichů

CHOVATELSKÁ ČINNOST V ROCE 2012

Přehled druhů a kusů zvířat chovaných v Zoo Olomouc k 31. 12. 2012

	Druhů	Kusů	Deponovaná zvířata [kusů]	Cena [Kč]
Savci <i>Mammalia</i>	88	743	169	8.185.986,38
Ptáci <i>Aves</i>	76	368	78	1.319.410,23
Plazi <i>Reptilia</i>	19	69	17	227.229,00
Obojživelníci <i>Amphibia</i>	4	52	0	1.500,00
Ryby <i>Osteichthyes</i>	88	280	0	162.001,91
Paryby <i>Chondrichthyes</i>	3	3	2	106.443,81
Bezobratlí <i>Evertebrata</i>	76	346	0	108.385,26
Celkem	354	1 861	266	10.110.956,59

Ke dni 31. 12. 2012 chovala Zoologická zahrada Olomouc celkem 354 druhů a 1 861 kusů zvířat v celkové evidenční hodnotě 8.791.546,36 Kč. V porovnání s hodnotami z předchozího roku je to o 10 druhů a 135 kusů zvířat více.

Činnost chovatelského úseku Zoo Olomouc je zaměřena jednak na chov vzácných živočichů, kteří jsou v přírodě ohroženi vyhoubením, chováme však také druhy, které v našich zoologických zahradách v současné době nejsou běžně rozšířeny, a proto je návštěvníci příliš dobře neznají. V každém případě se snažíme, aby naše zvířata nebyla v zoo jen jako expoziční jedinci, nýbrž aby žila v odpovídajícím, reprodukce schopném seskupení a aby především návštěvníkům i svůj rodinný život a odchov mláďat.

Zpracovaly: RNDr. Libuše Veselá, Ing. Jitka Vokurková

■ SAVCI

Šelmy

Dominantní událostí celého roku 2012 v chovu šelem bylo narození a odchov dvou sameček lva berberského – Napoleona a Barta. Koťata se narodila 21. dubna; lev Šimon, narozený před sedmi lety v olomoucké zoo, i o dva roky mladší lvice Lilly, uměle odchovaná v Belfastu, byli po celou dobu výchovy mláďat skvělými rodiči. Jsme rádi, že se našlo uplatnění i pro obě jejich dospívající mláďata z předchozího vrhu. Sameček Mates nahradil v zoologické zahradě v Plzni svého pradědečka lva Viléma, který se zde dožil více než 18 let a po kterém zde zůstala jeho partnerka, marocká lvice Lekysha. Jeho sestra Micka odcestovala do Plättli Zoo ve Švýcarsku,

kde na ni již čekal o rok mladší sameček Kato, pocházející z Neuwiedu. Česká republika – a především olomoucká zoo jako aktivní chovatel berberských lvů – sehrává

Lvíčata lvů berberských *Panthera leo leo* jsme v pravidelných intervalech vážili
/We took the weight of Barbary Lion cubs on a regular basis/

velmi důležitou úlohu pro zachování tohoto poddruhu lva, který byl v přírodě již vyhuben a jehož všichni žijící příslušníci mají své kořeny ve lvinci marockých králů a sultánů. Současná populace čítá několik desítek jedinců, avšak většina z nich jsou zvířata, neschopná zapojit se do chovu. Z těch rozmnožování schopných podstatná část pochází z olomoucké zoo. K udržení životaschopnosti nepočetné populace marockých královských lvů je nutná dobrá spolupráce všech chovatelských institucí, které se chovem těchto lvů zabývají a jejichž cílem je sestavit nové páry a najít pro

Lvíce zpočátku přenášela lvíčata v tlamě
/At first Barbary Lioness carried small cubs in her mouth/

ně umístění. V následujícím roce se otevírá určitá perspektiva i pro dvě sestry lva Šimona a bude třeba vyřešit také budoucnost lvícat Napoleona a Barta. Jak bývá u královských potomků zvykem, některým z nich je přisouzen partner dalece před dosažením dospělosti, a tak už nyní je zřejmé, že partnerka pro jednoho z těchto mladých lvů žije v Hannoveru a jmenuje se Zari.

Bohužel se v roce 2012 nepodařilo přivést na svět mlád'ata kriticky ohroženého levharta mandžuského. Zlepšení si slibujeme od uvedení do provozu nového chovného centra pro levharty, kde tato zvířata budou mít dostatek klidu a prostoru.

Lvíčata jsme do venkovního výběhu vypustili poprvé 15. 8.
/First meeting of Barbary Lion cubs with their enclosure (15. 8.)/

Ještě na konci roku si nové bydliště jako první vyzkoušela levhartí babička Atas.

Další v přírodě kriticky ohrožený druh velké kočkovité šelmy, která má tradičně své zastoupení v Zoo Olomouc, je tygr ussurijský. Mladého samce, kterého jsme před koncem roku 2011 přivezli ze Zoo Zlín, jsme museli v rámci evropského záchranného programu odeslat do jiné zoo, takže v průběhu návštěvníkové sezóny byl výběh tygrů bez obyvatel. V říjnu jsme získali mladou samičku Betty, která se narodila v Novosibirsku a je pro náš další chov velmi perspektivní. Samečka zatím nemáme, což však vzhledem k věku samičky zatím není problém. Dořešit musíme také sestavení chovného páru jaguárů.

Lvíčata chodí do výběhu velmi ráda
/Barbary Lion cubs are glad to be in the enclosure/

Nejvýznamnějším krokem v chovu malých kočkovitých šelem bylo sestavení nového páru koček rybářských. Přikročili jsme k němu poté, co se na základě veterinárního vyšetření zjistilo, že kocour ze starého páru pravděpodobně není schopen dalšího chovu. V přírodě počet těchto obyvatel bažinatých oblastí a mangrovových porostů jihovýchodní Asie rychle klesá následkem devastace jejich životního prostředí. Jsou to však zajímaví tvorové, kteří boří obecně vžitou představu o vztahu koček k vodě, a jejichž chovu se chceme dále věnovat. Mladou kočku jsme získali z Ústí nad Labem a kocoura jsme k ní přivezli z Francie.

Své první mládě – samičku – porodila a odchovala i samice rysa. Tuto šelmu jsme získali ze Zoo Bojnice, kam se dostala z volné přírody jako mládě, vážně poraněné po srážce s autem. Z její špatné zkušenosti určitě alespoň částečně pramení velká plachost. Odchovat se podařilo také dvě koťata kočky amurské.

Velmi nečekaně nám udělal radost pár binturongů odchovem samičky Amálky. Od předchozího rozmnožení této šelmy uplynulo 16 roků. Za tuto dobu se změnilo složení chovného páru, vzhled ubikace i způsob chovu a věříme, že Amálka bude mít i mladší sourozence.

Lvice Micka dostala před odjezdem papírového krokodýla /Before her leaving Barbary Lioness was given a paper crocodile/

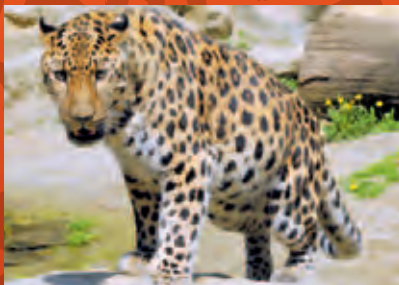
Mladí lvi v rámci enrichmentu dostávali papírové hračky /In the course of enrichment young Barbary Lions were given paper toys/

O chovu surikat jsme se zmiňovali v předchozích výročních zprávách; v současné době je chováme ve dvou skupinkách. Nově založený pár odchoval dvakrát po dvou mláďatech, ve starší skupině se odchovala také dvě mláďata. Další druhy cibetkovitých šelem – fosy, cibetky velké a mangusty liščí se ani v loňském roce nepodařilo rozmnožit, všechna tato zvířata se patrně nacházejí za zenitem svých reprodukčních možností.

Druh, u kterého bychom v nejbližší budoucnosti rádi docílili rozmnožení, je vzácná asijská kunovitá šelma charza žlutohřdlá. V průběhu roku jsme bohužel přišli

Lev Mates odcestoval do Zoo Plzeň /Barbary Lion Mates travelled away to the Zoo Plzeň/

Levhart mandžuský *Panthera pardus orientalis* ve výběhu
/Amur Leopard in the enclosure/

o jednoho ze samečků, příležitost ale dostal druhý z nich a na podzim jsme zaznamenali páření, což samo o sobě je určitý úspěch, protože je zřejmé, že současný pár vyvíjí určitou sexuální aktivitu.

Specialitou zoologické zahrady Olomouc jsou vlci, a to vlci iberští a bílí vlci arktičtí, které chováme ve dvou smečkách. Jedna početná smečka arktických vlků částečně sdílí výběh s medvědy baribaly, odchov štěňat však probíhá v sousední oddělené části. Pro návštěvníky je velmi zajímavé sledovat chování a rodinný život vlčí smečky a především výchovu vlčat, jejíž průběh se každoročně s malými obměnami opakuje. V roce 2012 (stejně jako v roce předchozím) porodila nejprve mladší fena, a to opět v noře přímo pod vyhlídkou pro návštěvníky. Dominantní pes se o ni staral, podával jí do nory krmení a bránil ji před její matkou – dominantní fenou, která za předpokladu, že základem vlčí smečky je dominantní pár, je jeho právoplatnou partnerkou. Porod této dominantní feny proběhl tentokrát hned na druhý den, avšak v noře na protějším svahu v druhé části vlčího výběhu. Hned následující den však byla tato nora opuštěná a starší vlčice se všemi štěňaty se nacházela v noře své dcery, kterou spořádaně hlídal dominantní

Levharti mandžusťi se v letošním roce bohužel nerozmnožili
/Unfortunately Amur Leopard didn't multiply this year/

vlk. Mezi oběma fenami došlo zřejmě ke rvačce, při které se starší feně podařilo připomenout všem pravidla chování vlčí smečky. Mladá fena utrpěla pokousání v obličejí, ale protože arktičtí vlci jsou k sobě navzájem přátelští a tolerantní, po určité době ji matka nechala opět podílet se na výchově a kojení štěňat, kterých společně s ostatními členy smečky vychovali celkem jedenáct. Ve druhé skupině bílých vlků uhynula dominantní samice, ale její sestra s vlkem importovaným z Ameriky odchovali 5 štěňat.

Vlk iberský je velmi vzácný poddruh vlka, který v počtu několika posledních desítek jedinců obývá Pyrenejský poloostrov. V zoologických zahradách mají tito vlci pověst velmi problematických zvířat. V naší

Samec tygra ussurijského *Panthera tigris altaica* Marty
/Amur Tiger Marty/

Tygr ussurijský připravený k transportu
/Male Amur Tiger ready to depart/

zoo obývají dva nepříliš velké a velmi staré výběhy na vrstevnicové cestě, které jsou zcela nevyhovující a určeny k likvidaci. K té však může dojít až poté, co se nám podaří jakkoli vyřešit otázku umístění těchto vzácných zvířat – samozřejmě po dohodě s koordinátorem evropského záchranného programu. Nicméně vlkům iberským se v našich podmínkách velmi dobře daří a přes všechny rozporuplné informace o obtížnosti jejich chovu se i velmi dobře rozmnožují. V roce 2012, aniž by to bylo naším chovatelským záměrem, jsme odchovávali tři štěňata. Je však pravda, že chování těchto vlků, kteří po řadu generací byli v přírodě pronásledováni, je diametrálně

Samice tygra ussurijského Betty se narodila v Novosibirsku
/Amur Tigress Betty was born in Novosibirsk/

odlišné od chování vlků arktických, a proto jakákoliv manipulace s nimi (včetně podání antikoncepce) je velmi obtížná.

Za úspěšný považujeme v každém případě chov šakalů. Po předchozích dvou štěňatech jsme odchovávali další vrh šesti štěňat od páru importovaného z Afriky. Jedna mladá fenka byla přesunuta do Plzně a nový pár jsme vytvořili i v naší zoologické zahradě.

U fenků berberských se podařilo odchovat další dvě mladé samičky od staršího páru importovaného ze Súdánu. Opakovaně zabřzla samička z mladšího páru, avšak porod skončil císařským řezem a posléze bohužel úhynem této samičky. V současné době očekáváme rozhodnutí koordinátorky evropského chovu o tom, jak naložit s našimi odchovanými fenky a odkud přivést vhodného samečka k jedné z mladých samiček, abychom měli v záloze pokračovatele chovu těchto atraktivních nejmenších psovitých šelem.

Na začátku uplynulého roku jsme přišli o medvěda baribala Mišu, který pocházel přímo z Kanady a byl jedním z nejstarších a nejoblíbenějších zvířat v olomoucké zoo. V krátké době se nám podařilo sehnat mladého samce, který dělá společnost staré medvědicí Mary, avšak plánujeme sehnat mu partnerku přiměřeného věku. Mezi nejstarší zvířata v naší zoo patří také oba vzácní medvědi malajští, kteří mají okolo 24 let.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

Samici jaguára *Panthera onca* bychom
chtěli dopárovat vhodným samcem
/We would like to find an appropriate
male Jaguar for our female/

Samička jaguára ve výběhu
/A Jaguar female in the enclosure/

Malý rys se pravidelně odčervoval
/Regular worming of European Lynx cub/

Podářilo se nám sestavit nový pár koček
rybářských *Prionailurus viverrinus*
/With success we have put together
a new pair of Fishing Cats/

Mládě rysa karpatského *Lynx lynx carpathicus*
si našlo úkryt pod pařezem
/European Lynx cub was hidden under a tree stump/

Kočka krátkouchá *Prionailurus bengalensis euptilurus*
/Amur Leopard Cat/

Po šestnácti letech se opět podařilo odchovat mládě binturonga *Arctictis binturong*
/The zoo was waiting for a young Binturong for long 16 years/

Kočka bengálská *Prionailurus bengalensis*
/Leopard Cat/

Malý binturong se svými rodiči
/Young Binturong with its parents/

Skupina surikat *Suricata suricatta* s mláďaty
/Meerkats group with their youngs/

Dospělé surikaty ve svém výběhu
/Adult Meerkats in their enclosure/

Mangusta liščí *Cynictis penicillata*
/Yellow Mongoose/

Charza žlutohrdlá *Martes flavigula*
/Yellow-throated Marten/

Páření charz žlutohrdtých
/Mating of Yellow-throated Marten/

Smečka vlků arktických *Canis lupus arctos*
/A kennel of North American Arctic Wolves/

Páření vlků arktických
/Mating of North American Arctic Wolves/

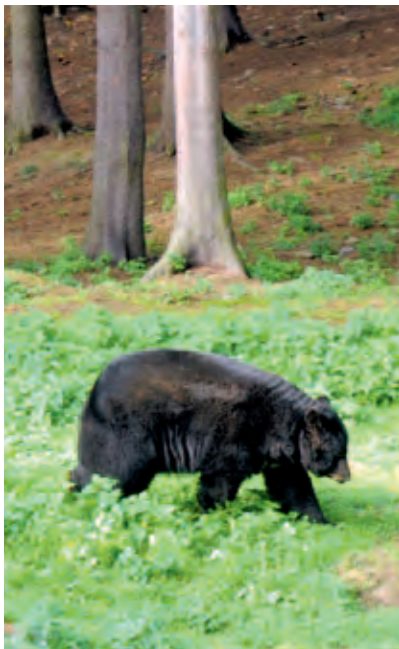
Štěně vlka arktického
/Cup of North American Arctic Wolf/

Odčervení štěňat vlků arktických
/Worming of puppies of North American Arctic Wolves/

Vlk iberský *Canis lupus signatus*
/Iberian Wolf/

Medvěd baribal *Ursus americanus* ve výběhu
/American Black Bear in the enclosure/

Fenek berberský *Vulpes zerda*
/Fennec/

Odrostlá mláďata šakalů čabrakových *Canis mesomelas*
/Black-backed Jackal youngsters/

Primáti

Kolekci zvířat v naší zoo se každoročně snažíme obohatit o nové druhy, a tím učinit Zoo Olomouc pro návštěvníky atraktivnější. Pořízení jakéhokoliv druhu je však vždy podmíněno vyřešením otázky jeho ubytování, a zpravidla je k tomu nutné vytvoření nové ubikace. Nový, velmi atraktivní druh, který v roce 2012 přibyl do Zoologické zahrady Olomouc, je lemura kata. Tento druh lemura jsme již před časem u nás v zoo měli, jednalo se však jen o samčí skupinku z povodněmi postižené pražské zoologické zahrady, dočasně umístěnou v naší zoo. V roce 2012 byla v rámci nového výzkumného centra pro chov lemuru kata a vstupu do zoo vybudována i expozice těchto primátů. Jako základ nového chovu jsme

získali 3 samičky ze Zoo Ostrava a doplnili je samečkem přivezeným ze Zoo Opole. I přes počáteční vzájemné nesympatie jsme na podzim zaznamenali páření. V uplynulém roce se také podařilo obnovit chovnou skupinu lemuru běločelých získáním nepříbuzného samečka ke dvěma našim samičkám. Úspěšně se rozmnožuje rodina lemuru tmavých. V roce 2012 se podařilo odchovat jednoho samečka.

Ze všech druhů drápkatých opiček se v naší zoologické zahradě v současné době daří nejlépe lvíčkům zlatým, kteří v roce 2012 odchováli další mláďě. Naplnily se však naše obavy, že nejstarší, již dospělá mláďata přestanou dobře vycházet se svými rodiči. Protože umístění se našlo zatím jen pro jednoho z nich, museli jsme další

Lemur kata *Lemur catta* se v naší zoo opět chová
/The zoo has returned again to raising
of Ring-tailed Lemur/

dvě – jakožto sourozenecký pár – ošetřit antikoncepcí a oddělit od rodičů. Pokusy kosmanů stříbřitých o rozmnožení byly bohužel neúspěšné z důvodu zdravotních problémů samičky, o níž bude pojednáno v části o veterinární péči. Počet tamarinů pinčích byl zredukován na nechovný pár. Zůstala nám stará samička, která jako zakladatelka zdejšího chovu má právo na dožití a společnost jí dělá jeden z jejích synů. U všech samiček tamarinů vousatých byla použita antikoncepce z důvodu nežádoucí reprodukce vzájemně příbuzných jedinců. Posledním druhem z tohoto výčtu jsou

Mládě lemura tmavého *Eulemur macaco macaco*
/Young Black Lemur/

Lemuři kata mají svou ubikaci a výběh
v budově nového vstupu
/The new building of entrance into the zoo hosts
the indoor quarter for Ring-tailed Lemur too/

kosmani zakrslí, které chováme ve dvou skupinách, a to jak v pavilonu opic, tak v jihoamerickém pavilonu. Z pavilonu opic byli všichni kosmanci přesunuti do jiných chovů, kromě jednoho samečka, který vytvořil nový pár s mladou samičkou z jihoamerického pavilonu.

Oba druhy novosvětských primátů, chované v jihoamerickém pavilonu, velmi dobře prosperují. Počet malp plačtivých v roce 2012 opět vzrostl, takže ke konci roku máme skupinu 6 samečků a 5 samiček, připravených k transportu do jiné zoo, a chovnou skupinu se třemi novorozenými mláďaty. Kotuli přivádějí na svět svoje mláďata vždy na přelomu roku, a proto jsou obvykle nejuvážněji kandidáty na titul „první mládě roku“. Bylo tomu tak i v roce 2012, kdy jako první porodily svá mláďata dvě kotuli samičky. Celkový počet kotulů odchovaných v tomto roce byl 9. Pětičlenná samčí skupina následně naši zoologickou zahradu opustila v rámci evropského záchranného programu, zatímco mladé samičky zde zůstávají, aby i v dalších letech byla zachována kontinuita chovu. Jako úkol do dalšího roku zůstává potřebná výměna chovného samce. Třetí druh jihoamerických primátů je mirikina noční, která se

Samice lemura běločelého *Eulemur albifrons*
/Female White-headed Lemur/

Lviček zlatý *Leontopithecus rosalia*
/Golden Lion Tamarin/

v posledních letech u nás nerozmnožuje. Na základě zdravotního vyšetření obou jedinců předpokládáme, že problém je spíše na straně samečka.

Několik změn nastalo v rodině kočkodanů husarských, kteří obývají volný přírodní výběh naproti pavilonu opic. Dospělý samec, po kterém bohužel nebyly žádné odchovy, a dvě samičky, které se s ostatními příliš nesnášely, společně odcestovali do ukrajinské Zoo Ljimpopo. Ke zbývajícím samičkám se podařilo získat nového, zcela nepříbuzného samce, který se jmenuje Patachon a pochází z přírody, tudíž by byl do chovu velmi žádoucí. Radost nám však zatím nedělá, protože samičky vůbec nejsou předmětem jeho zájmu a komunikuje téměř výhradně s návštěvníky.

Makaci červenolící byli i v roce 2012 druhem, který nám způsobil spoustu starostí. Protože stávající oplocení výběhu je ve špatném technickém stavu, makaci se naučili výběh průběžně opouštět a opět se do něho vraceli. Bylo proto rozhodnuto všechna zvířata odchytit, opatřit čipem, vakcinovat, přesunout provizorně do starého medvědice a přikročit ke kompletní rekonstrukci průchozího výběhu. Krátce po ukončení odchytu se podařilo téměř všem makakům své přechodné bydliště opustit a určitou dobu se zdržovali v okolí restaurace pod vyhlídkovou věží, což byla v jistém směru atrakce pro návštěvníky, zároveň ale komplikovali práci gastronomickému úseku. Poté, co byli znovu odchyceni, jsme část z nich přesunuli do jiných chovatelských

Tamarin vousatý *Saguinus imperator*
/Emperor Tamarin/

Tamarin pinčí *Saguinus oedipus*
/Cotton-top Tamarin/

Kosman zakrslý *Pygmaella pygmaea*
/Pygmy Marmoset/

Kotul veverovitý *Saimiri sciureus*
/South American Squirrel Monkey/

Také kotuli dostali na hraní dýni z „Večera duchů“
/Also South American Squirrel Monkeys got a pumpkin
from Halloween to play with/

Samice kotula veverovitého s mládětem
/Female South American Squirrel Monkey with a baby/

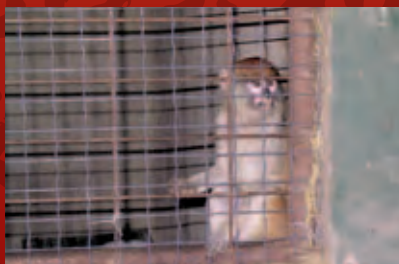
Malpa plačtivá *Cebus olivaceus* s mládětem
/Weeper Capuchin with a baby/

Mirikina bolivijská *Aotus azarae boliviensis*
/Bolivian Owl Monkey/

Kočkodan husarský *Erythrocebus patas*
/Patas Monkey/

Samec kočkodana husarského byl
jako mládě zabaven pašerákům
/During childhood male Patas Monkey
was impounded from the smugglers/

I u kočkodanů v rámci enrichmentu posloužila vyřezávaná dýně
/Patas Monkeys enjoyed the carved out pumpkin/

Makakové červenolící *Macaca fuscata* utekli i z provizorního výběhu
/Japanese Macaques ran away even from their temporary enclosure/

Makakům červenolícím se na svobodě líbilo
/Japanese Macaques were happy at large/

Mládě siamanga *Symphalangus syndactylus* se svou matkou
/Baby Siamang with its mother/

institucí, zatímco chovná skupina čeká, až finanční situace umožní vyřešit jejich bytovou otázku a pro návštěvníky znovu zprovoznit průchozí výběh.

Rok 2012 přinesl v chovu primátů několik velmi pozoruhodných událostí také v podobě vzácných odchovů. Po mnoha letech jsme se dočkali narození mláděte největšího druhu gibona siamanga. S chovným párem těchto vzácných primátů dosud žije jejich dospělý syn, který i přes svoji genetickou hodnotu má problémy s dalším uplatněním v evropském chovu. Také u obou párů gibonů zlatolících měli návštěvníci možnost po celý rok pozorovat vývoj jejich mláďat, která se narodila v předchozím roce. Koncem roku jsme zaznamenali porod také u gibonů larů. Samička byla před dvěma roky vážně nemocná, proto nás narození jejího mláděte zvláště mile překvapilo a přejeme jí, aby se tento odchov podařil.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

Makakové červenolící se v okolí věže cítili jako doma
/Near the tower Japanese Macaques felt at home/

Po jedenácti letech se opět narodilo mládě siamanga
/Baby Siamang was born after 11 years/

Samice gibona zlatolíčního *Nomascus gabriellae*
s odrostlým mládětem
/Female Yellow-cheeked Gibbon with her youngster/

Chov gibbonů zlatolíčních se nám daří
/We are successful in the raising of Yellow-cheeked
Gibbons/

Novorozené mládě gibona lara *Hylobates lar*
/New born baby of White-handed Gibbon/

Několik dnů staré mládě gibona zlatolíčního
/A few days old baby of Yellow-cheeked Gibbon/

Kopytníci

V chovu žiraf Rothschildových jsme v průběhu dvou předchozích let řešili problém doporučení nového samce, nepříbuzného k sedmi dcerám dvanáct let starého původního chovného samce Marca, abychom v rámci evropského záchovného programu mohli založit nové stádo. Na podzim 2012 padlo definitivní rozhodnutí, a tak se do naší zoologické zahrady dostal téměř pětiletý sameček Kumbuko, který se narodil v Hamburku a do Zoo Olomouc přišel ze samčí skupiny ze zoo v maďarském Veszprému. Po pravdě řečeno, jako chovného samce pro naše mladé žirafy jsme si představovali fyzicky zdatnějšího jedince, avšak koordinátor evropského chovu nás přesvědčil, že z genetického hlediska je právě zařazení Kumbuka tím nejspříhodnějším řešením a že vzhledem k početnosti evropské populace žiraf je na připuštění našich samic dostatek času, než Kumbuko ještě povyroste. Nicméně Kumbuko ihned pochopil, proč do olomoucké zoo přišel, takže věříme, že požadovaný výsledek se dříve či později dostaví. Uplynulý rok v pavilonu žiraf byl poznamenán smutnou událostí, když ve věku 24 let uhynula žirafa Veronika, která byla naší nejstarší žirafou a zároveň druhou nejstarší žirafou v České republice. Veronika byla matkou deseti mláďat, z toho jednou se jednalo o dvojčata, což je v chovu žiraf zcela ojedinělá událost. Neočekávaně uhynul také velmi problematický samec Janus, který se za svůj život stal otcem jen jednoho mláděte. Odchovat se podařilo samečka jménem Salongo, jehož odchov byl velice náročný, protože matka Samantha – patrně z důvodu zdravotních problémů – neměla dostatek mléka ani dostatek zájmu o mládě, a proto

jej bylo nutno v rámci možností přikrmit až do doby, než začal sám přijímat potravu. Březost dalších dvou žiraf skončila neúspěchem z důvodu mimořádné velikosti a nepravidelné polohy mláďat.

Vlajkovým druhem naší zoologické zahrady je už po několika desítkách let oryx jihoafrický. Protože v chovu tohoto druhu je stále velkým problémem příliv „nové krve“, velmi rádi jsme přijali nabídku kolegů ze Zoo Berlín a jako stádového samce na sezónu 2012 jsme zařadili Helmuta, který byl z chovu berlínské zoo vyřazen, ale s našimi samicemi neměl společné předky. V krátké době po jeho vypuštění došlo k odpáření a zabřeznutí všech samic, avšak posléze samec následkem věku, zdravotních problémů a vyčerpání uhynul. V roce 2012 jsme odchovali šest mláďat oryxů, zato adaxům se nenarodilo ani jedno mládě, protože naše samičky byly bez plemeníka. Nový adax – samec Heiner – nám byl přidělen v rámci evropského záchovného programu z Hannoveru, nejednalo se však o dospělého samce, který by okamžitě mohl být použit do chovu. V průběhu roku se netěšil ani příliš dobrému zdraví, ale ke konci roku se zlepšil a je určitou perspektivou dalšího chovu. U třetího druhu antilopy, pakoně

Žirafy Rothschildovy *Giraffa camelopardalis rothschildi* chodí do výběhu i v zimě
/Rothschild's Giraffes come to their enclosure also in winter/

Porod mláděte žirafy Rothschildovy
/Calf of Rothschild's Giraffe is being born/

běloocasého, se samec začal k samicím chovat natolik agresivně, že jeho další setrvání ve skupině bylo neúnosné a musel být oddělen; je proto nutno sehnat samce nového.

V souvislosti s rekonstrukcí a změnou koncepce výběhů na vrstevnicové cestě bylo rozhodnuto přerušit chov wapití sibiřských, více známých pod dřívějším názvem jelen východosibiřský. Celé patnáctičlenné stádo se přesunulo do oborového chovu ZD Klopina na Šumpersku, kde se čistokrevným chovem tohoto jelena dlouhodobě zabývají. Do naší zoologické zahrady se po dlouhé době naopak vrátili losi. Dvě mladé samice, k nimž je ve Švédsku již připraven vhodný samec, osídily zcela nový výběh, ve kterém je v následující sezóně budou návštěvníci pozorovat z projíždějího vláčku. Tito impozantní jelenovití sudokopytníci neobvyklého zevnějšku patří k chráněným druhům naší fauny a po stránce chovatelské k poněkud náročnějším druhům.

V roce 2011 jsme se po mnoha letech vrátili také k chovu dvou druhů horských koz – kamzíků a koz bezoárových. V obou případech se nejedná o původní druhy fauny České republiky, i když se tyto druhy v naší přírodě vyskytují. Zatímco kamzíci se v první polovině minulého století dostali do našich horských oblastí opakovaným vypuštěním zvířat pocházejících z Alp, původ koz bezoárových patrně sahá do Malé Asie, odkud se ve starověku dostaly do jižní Evropy. Naše kozy pocházejí ze stáda, které bylo v minulém století vysazeno na Pálavu a později bylo z ekologických důvodů přesunuto do oborového chovu.

V zoologických zahradách se kamzíci i divoké kozy v současné době vyskytují jen zřídka. U každého z těchto druhů jsme v roce 2012 odchovali po jednom samečkovi. U kamzíků to bylo první mládě po mnoha letech; kozy bezoárové se v naší zoo rozmnožily poprvé.

Kozy šrouborohé již druhým rokem obývají zalesněný výběh, který je poněkud mimo přímý kontakt s návštěvníky.

V roce 2012 byly odchovány čtyři samičky, které si ponecháme do dalšího chovu.

V roce 2013 bude zapotřebí doplnit stádo o nepřibuzného samce, neboť chovný

Nový žirafí samec Kumbuko – tmavší jedinec vpravo
/New Male Rothschild's Giraffe Kumbuko – the dark individual on the right side/

Několik minut staré žirafí mládě
/Just a few minutes old calf of Rothschild's Giraffe/

samec v závěru sezóny uhynul následkem mozkové příhody. Pro tento druh kozy byl v uplynulém roce ustanoven Evropský záchovný program. U pižmoňů aljašských se mládě nenarodilo, a je tedy možné, že samice Sněžinka je již za vrcholem své plodnosti. Než se pokusíme sehnat ještě jednu mladou samici, je třeba vyčkat, jak se vyvine situace pižmoňů v rámci Evropského záchovného programu. Pozitivní zpráva je, že pro mladého samce narozeného v olomoucké zoo se podařilo najít uplatnění v chovu, a to v Zoo Plzeň. Mezi vzácné druhy horských koz patří také kozorožec kavkazský, pro kterého vedeme v naší zoo plemennou knihu, a kozorožec sibiřský. U každého z těchto dvou druhů se narodilo po 10 mláďatech.

Samečka Salonga jsme museli uměle přikrmovat
/We provided supplemental feed to young male Salongo/

Po pěti letech provádění krmivářského pokusu o optimalizaci krmné dávky sobů se dá říci, že už se nejedná o pokus, ale o standardní postup chovu, protože případný negativní dopad používané krmné dávky by se v průběhu 5 let nepochybně projevil. I když u takto náročných zvířat je podobné konstatování vždy odvážné, můžeme říci, že jsou ve výborném zdravotním stavu a výživové kondici. Narodila se však jen dvě mláďata, protože během předchozí říje onemocněl starý chovný samec. V období říje 2012 jsme do stáda zařadili mladého a velmi zdatného samečka z Tierparku Berlín a předpokládáme, že se tento krok odrazí na kvalitě příštích mláďat.

U divokých lam vikuní jsme nahradili starého samce mladým, který je podle doporučení koordinátora evropského chovu geneticky mnohem vhodnější. Odchovali jsme jedno mládě, které ale je bohužel

Stádo oryxů jihoafrických *Oryx gazella gazella*
/Herd of Gemsboks/

V chovu oryxů jihoafrických máme dlouholetou tradici
/Raising of Gemsboks has a long-time tradition/

Mládě oryxe jsme museli přikrmovat
/We had to give additional feed to the calf of Gemsbok/

Adax *Addax nasomaculatus*
/Addax/

Chov wapiti sibiřských *Cervus canadensis sibiricus* jsme ukončili
/We terminated the raising of Altai Wapiti/

Imobilizace samice wapiti sibiřského na přesun
/Immobilization of Altai Wapiti for transfer/

Staronovým druhem v naší zoo je los evropský *Alces alces*
/European Elk is a new species in our zoo/

Samice kamzíka horského *Rupicapra rupicapra* s mládětem
/Female Chamois with its calf/

Kozorožec kavkazský *Capra caucasica*
/West Caucasian Tur/

Samec kozorožce sibiřského *Capra sibirica*
/Male Siberian ibex/

opět sameček. Lamy alpaky, kterých máme početnou skupinku, měly v roce 2012 celkem 7 mláďat; z nich samička Olinka byla z důvodu nedostatku matčina mléka i její péče odchována svým ošetřovatelem. O tento druh exotických domácích zvířat je velký zájem a jejich popularita u veřejnosti neustále roste. S některými z těchto lam se pravidelně pracuje, jsou schopny provozovat též lamaterapii a používají se jako kontaktní zvířata při různých akcích.

Zatím méně úspěšná je naše snaha o odchov velbloudů. Návštěvníci se u tohoto druhu sice mohou radovat z mláďete, není to však mládě narozené v naší zoo, ale jde o výsledek chovatelské spolupráce se zoologickou zahradou v Opole. Vyřešení otázky, proč naši velbloudi nevyvíjejí žádnou aktivitu směřující k říji a k následnému rozmnožení, ačkoliv jsou ve velmi dobré kondici, je naším úkolem do dalšího roku.

Hrošíkům liberijským se po návratu samce Huga do naší zoo bohužel nedaří. Po celý rok více či méně pravidelně probíhala říje a páření, avšak samici Blance se nepodařilo zabřeznout.

Určité úsilí a trpělivost chovatelů si vyžádalo spojování dvou mladých zeber Chapmanových se starší samicí a především s chovným hřebcem, který se k nim

Novorozené mládě kozorožce sibiřského
/New born calf of Siberian ibex/

zpočátku choval poněkud agresivně. V průběhu léta se jejich vztahy srovnaly a proběhla i říje. Naši zoologickou zahradu opustil párek hříbat, narozených roku 2011, z nichž jedno porodila, ale obě odchovala samice Dáša. Velkou radost nám udělalo hříbě poníka, i když v tomto případě nelze hovořit o chovatelském úspěchu. Naopak oslice Bayna nám – podobně jako v předchozím roce – způsobila problém. 20. 12. nad ránem porodila své druhé mládě. Protože po loňském nezdaru jsme měli o jejich mateřských kvalitách jisté pochybnosti, tentýž večer jsme ji zkontrolovali a vše nasvědčovalo tomu, že vztah mezi matkou a mládětem je v pořádku. Oslice mládě bránila a mládě vypadalo

Mladý samec pižmoně severního *Ovibos moschatus*
odešel do Zoo Plzeň
/Young male Muskox travelled away to the Zoo Plzeň/

Sob polární *Rangifer tarandus*
/Reindeer/

Jelen sika *Cervus nippon*
/Sika/

Sobi jsou v současnosti v lepší kondici než dříve
/Our Reindeers are in better condition than before/

Samice vikuně *Vicugna vicugna* s mládětem
/Female Vicugna with a calf/

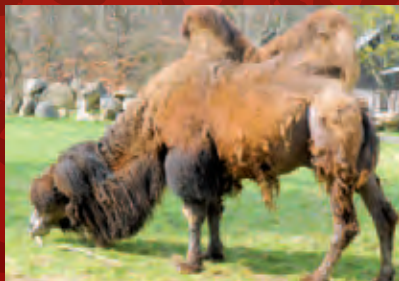
Hrošík liberijský *Hexaprotodon liberiensis*
/Pygmy Hippopotamus/

Lama alpaka *Vicugna pacos* Olinka byla odchována uměle
/Hand rearing of Alpaca Olinka/

Lamy alpaky pravidelně stříháme
/Alpacas are sheared on a regular basis/

Velbloud dvouhrbý *Camelus bactrianus*
/Bactrian Camel/

spokojeně. I následující večer se mládě drželo s matkou, ale mělo hlad a podle váhy před a po napojení vypilo najednou 0,5 litru mateřského mléka. Následující den ráno bylo mládě zesláblé a hladové a oslice, která zřejmě šla do říje, byla zcela neochotná spolupracovat. Proto jsme přešli na umělou výživu mlékem značky *Multimilk Equi*, které jsme ředili na koncentraci o trochu silnější než pro hříbě – 150 g/l vody. Mládě bylo krmeno z láhve a jako správné mládě sledovacího typu dojíždělo se svým ošetřovatelem do práce a domů. Teprve po šesti týdnech se vrátilo k trvalému pobytu v zoologické zahradě.

*Zpracovali: RNDr. Libuše Veselá,
Pavel Vidlář*

Zebra Chapmanova *Equus quagga chapmanni*
/Chapman's Zebra/

Po delší pauze se narodilo hříbě pony shetlandských *Equus caballus*
/Shetland pony was born after a long time/

Mládě osla *Equus asinus* muselo být opět odchováváno uměle
/Hand rearing of young Donkey/

Hřebec osla domácího byl licentován a může být využit v chovu
/The Donkey stallion can be used in reproduction after licentation/

U domácích lichokopytníků provádíme pravidelně korekci kopyt
/It is necessary to regularly carry out correction of odd-toed ungulates' hooves/

Chudozubí savci

Řád chudozubých savců zaujímá v kolekci zvířat olomoucké zoo velmi významné postavení. Zoologická zahrada Olomouc jako jediná z českých a slovenských zoo čtyři druhy těchto velmi exoticky vyhlížejících tvorů nejen chová, ale také rozmnožuje. Odchov samičky mravenečníka velkého Roxi považujeme snad za největší chovatelský úspěch roku 2012. Jedná se o druhé mládě tohoto druhu v naší zoologické zahradě, ale i zároveň v pořadí druhého mravenečníka narozeného v rámci českých a slovenských zoo. Protože chudozubí savci jsou specialitou naší zoo a chovatelsky patří k nejnáročnějším zvířatům, považovali jsme za dobré srovnat své poznatky se zkušenostmi chovatelů těchto zvířat v ostatních zoologických zahradách, a proto jsme u příležitosti setkání krmivářské komise ve Dvoře Králové v roce 2012 uspořádali první setkání chovatelů chudozubých savců.

Odchov mláďat chudozubých

Mravenečník velký: V první části roku jsme věnovali veškerou pozornost odchovu prvního mláděte tohoto druhu v naší zoo

Odrostlé mládě mravenečníka velkého
Myrmecophaga tridactyla
/Younger Giant Anteater/

Dva dny staré mládě mravenečníka velkého
/Two days old baby Giant Anteater/

– samičky Safiry, která se narodila 11. září 2011. V březnu 2012, 6 měsíců po narození, jsme Safiru a její matku Piu spojili se samcem Sylvínem. Společné bydlení všech mravenečnicků hned od začátku nečinilo žádné problémy a již během několika dnů jsme zaznamenali páření. Po určité době jsme pozorovali změnu chování samičky. Stejně jako při první březosti Pia začala být opatrnější a mnohem více reagovala na rušivé vjemy. Nejnápadnější bylo, že když vyhodnotila situaci jako nebezpečnou, lezla samci na záda, až ho vzhledem ke své velikosti úplně zalehla; navíc matce na záda vždy lezlo ještě mládě. Pia zároveň začala přijímat potravu ve větším množství. Když bylo mladé samičce Safíře 10 měsíců, oddělili jsme ji od rodičů, aby nedošlo k nežádoucímu odpáření otcem, a asi 1 měsíc před předpokládaným porodem jsme začali na noc od samice oddělovat také samce. 9. září 2012, téměř do roka a do dne po prvním porodu, samička Pia porodila podruhé. Narození mláděte bylo komplikováno nepřerušením pupečního provazce, mládě tak zůstávalo spojené s placentou, a nemohlo vylézt na matku, která se k němu nechovala nikterak laskavě.

Mládě jsme pravidelně vážili
/We are taking the weight of baby animal regularly/

Mravenečník čtyřprstý *Tamandua tetradactyla*
/Southern Tamandua/

Přivolaná ošetřovatelka provazec přestříhla a mládě dala na matku. I druhé narozené mládě je samička, její porodní váha byla něco přes 1 400 g a dostala jméno Roxi. Stejně jako u prvního mláděte, Safiry, jsme zpočátku pravidelně každý den mládě vážili a kontrolovali jeho zdravotní stav. Matka mládě ochotně v pravidelnou dobu zapůjčovala ošetřovatelce výměnou za misku krupice. Malá mravenečnice Roxi velmi dobře prospívala a ačkoliv měla porodní váhu zhruba o 300 g menší než její starší sestra Safira, během tří měsíců rozdíl zcela vyrovnala. Jak u prvního, tak i u druhého mláděte jsme zaznamenali poměrně pozdě příjem potravy dospělých mravenečníků – asi ve dvou měsících věku. V tu dobu však jsme již nacházeli trus mláděte, který neměl vlastnosti mléčného trusu; mládě se tedy již muselo přizpůsobovat se svou matkou.

Mravenečník čtyřprstý: V roce 2012 se také podařilo odchovat celkově páté mládě mravenečnicka čtyřprstého v Zoologické zahradě Olomouc. Rodiči narozené samičky, kterou jsme pojmenovali Ellie, je chovný pár Dart a Tara. V chovu těchto zvláštních zvířat jsme navázali spolupráci se zoologickou zahradou v Opole, kam byly přesunuty dvě odrostlé samičky, Dorotka a Tesa.

Mládě mravenečnicka čtyřprstého jsme také odebírali na vážení
/We are taking the weight of Southern Tamandua too/

Mládě mravenečnicka čtyřprstého
/Young Southern Tamandua/

Lenochod dvouprstý: O rozmnožení se pokusili také lenochodi. Matka populárního lenochoda Bohuše porodila své druhé mládě, které bylo sice už třetí mládě narozené v naší zoo, ale jako první zde bylo i počato. Porodní hmotnost tohoto samečka činila sice jen asi polovinu porodní hmotnosti

Lenochod dvourpřstý *Choloepus didactylus*
/Southern Two-toed Sloth/

Bohuše, byl však velmi vitální. Po porodu ale spadl na zem, a když byl znovu umístěn na matku, ta ho nejenže nepřijala, ale naopak ho pokousala. Pokusili jsme se tedy o umělý odchov, avšak následkem poranění mládě uhynulo. Jelikož k porodu došlo za velké návštěvnosti o velikonočních svátcích, matka neměla klid, což může, ale nemusí být příčina neúspěchu. Před dalším porodem zkusíme matku přemístit do klidnějšího prostředí.

Pásovec štětinatý: Před časem jsme v rámci výměny zvířat přivezli do naší zoologické zahrady párek pásovců štětinatých. V roce 2012 jsme se dočkali jejich rozmnožení. Abychom zajistili samičce dostatek klidu, přesunuli jsme pásovice z pavilonu žiraf na izolaci, kde měli k dispozici kotec s prostornou budkou vystlanou senem. Na konci února se v budce objevila dvě mláďata, která však příliš neprosplávala a po několika dnech uhynula. Dospělí pásovců jak na předchozím stanovišti, tak i na izolaci špatně přijímali potravu, a proto jsme se rozhodli zpestřit jim jejich krmnou dávku a podpořit tak životaschopnost narozených mláďat i tvorbu mléka u pásovcí matky. V červnu se v budce opět objevila dvě mláďata. Snažili jsme se samičku co nejméně

V roce 2012 se podařilo odchovat dvě mláďata pásovců štětinatých *Chaetophractus villosus*
/Successful breeding of two young Large Hairy Armadillos in 2012/

rušit, při letmých kontrolách však bylo vidět, že tentokrát se malým pásovcům daří dobře a že doslova rostou před očima. Samička mláďata bránila, avšak zvykla si, že ze strany chovatelů nehrozí nebezpečí a nechala nás vývoj mláďat sledovat. Dá se říci, že nově dovezené pásovců i jejich mláďata se velmi liší od původních pásovců, které v olomoucké zoo již delší dobu chováme. Jsou menší a mnohem méně chlupatí, zatímco ti původní jsou poplatní svému názvu „pásovec štětinatý“.

Zpracovaly:

RNDr. Libuše Veselá, Hana Dostálová

Odrostlejší mláďata pásovců štětinatých
/Youngsters of Large Hairy Armadillo/

Ostatní savci

Poprvé po mnoha letech se podařilo odchovat párek mláďat dikobrazů. Tato zvířata se přitom v zajetí množí snadno a běžně, zatímco chov a rozmnožování urzonů kanadských je občas považováno za velmi obtížné. V naší zoo chováme skupinku urzonů už několik let a od roku 2009 je i pravidelně rozmnožujeme. V uplynulém roce jeden mladý sameček odcestoval z naší zoo do zoologické zahrady ve Vídni.

Populační explozi jsme zaznamenali u psounů prériových, které chováme volně ve výběhu klokanů a velbloudů. Těmto velmi aktivním hlodavcům se podařilo odchovat větší množství mláďat, jejichž počet se jen těžko dá upřesnit, protože jsou vzájemně nerozlišitelní a neustále probíhají komplikovaným systémem podzemních chodbiček, jejichž plánek znají jen oni sami.

Velmi dobře se daří také damanům skalním, kteří opět odchovali dvě mláďata, a jejich počet tak vzrostl na 6 kusů. Pro tato velmi inteligentní, slonům příbuzná zvířata ale v současné době není místo v expoziční části zoo.

Do skupiny klokanů rudých jsme na začátku roku zařadili dva nové nepříbuzné

Po delší době jsme se opět dočkali mláďat dikobrazů srstnatonosých *Hystrix indica*
/We waited to see Baby Indian Crested Porcupine for a long time/

Urzon kanadský *Erethizon dorsatum*
/North American Porcupine/

Mladí urzoni v budce se svou matkou
/North American Porcupines with their mother in the box/

Psouni prérioví *Cynomys ludovicianus* žijí v několika výběžích
/Black-tailed Prairie Dogs live in several enclosures/

Za mírné zimy je možné psouny spatřit poblíž jejich nor
/During mild winter we can see Black-tailed Prairie
Dogs near their holes/

Mláděta damana skalního *Procavia capensis*
/Youngs of Common Rock Hyrax/

Klokani rudí *Macropus rufus* se rádi vyhřívají na slunci
/Red Kangaroos enjoy sunbathing/

Klokana parma *Macropus parma*
/Parma Wallaby/

samce ze zoologické zahrady v Opole, což samozřejmě velmi rychle vedlo k narození další generace těchto vačnatců. Dobře se daří i klokanům parma, i když u obou druhů se potýkáme s určitými specifickými problémy.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

Odchov mláděte binturonga

Zoo Olomouc chová binturongy od roku 1990. V letech 1994–1996 byla odchována 3 mláděta. Po úhynu starých chovných jedinců jsme se pokoušeli sestavit novou chovnou skupinu. Binturongové chování v zoologických zahradách jsou rozděleni do tří poddruhů, které se mezi sebou nejsou

Malé mládě binturonga *Arctictis binturong*
/Young Binturong/

Malého binturonga jsme zpočátku pravidelně kontrolovali a vážili
/At first we took the weight and carried out checking of the young Binturong regularly/

v chovech, kde se podařilo sestavit páry stejného poddruhu. Poddruhy se od sebe vizuálně nějak moc neliší, rozdílly jsou hlavně v DNA. Měli jsme možnost pozorovat, že samice pocházející z francouzské Zoo Saint-Martin-la-Plaine byly mnohem větší a jejich srst měla nádech do zlatova. Naopak zvířata, se kterými jsme chov v roce 1990 začínali, a ta, která se nám teď podařila rozmnožit, mají stříbrný nádech barvy srsti a jsou drobnější.

Náš současný chovný pár je sestaven ze samce Gerryho, který se narodil v roce 2006 v Zoo Jardin des Plantes v Paříži, a samice Terezky, narozené v roce 2009

Malá Amálka ve stáří 3,5 měsíců
/Three-and-a-half-month-old young Binturong Amálka/

v Zoo Praha. Vzhledem k tomu, že binturongové pohlavně dospívají přibližně ve třech letech, nás opravdu překvapilo, když jsme 17. 9. 2012 zaslechli v ubikaci hlasy mláďat. Páření nebylo pozorováno proto, že binturongové jsou aktivní hlavně v noci. Mláďata se tak v naší zoo narodila po 16leté přestávce. Samice si k odchovu svých mláďat vybrala v ubikaci místo, které je zcela skryto jak pro ošetřovatele, tak i zrakům návštěvníků. A to i přesto, že na jiných místech v ubikaci měla připravené boudičky, které by byly k odchovu vhodnější. Vzhledem k tomu, že se jednalo o první porod a samice po něm byla velmi neklidná, ponechali jsme ji v naprostém klidu. Do ubikace se 10 dní vůbec nechodilo uklízet, pouze jsme vyměňovali misky s krmivem a vodou. Odchov probíhal za přítomnosti samce, který se zdržoval v boudičce, zatímco samice s mláďaty byla na horní palandě. Zhruba od 40. dne pouštěla matka samce blíž k mláďeti a od 90. dne pečují o mládě oba rodiče. Výběh byl doplněn o enrichmentové prvky, které mají toto živé mládě zabavit.

Biologická data týkající se odchovu mláděte

Věk [dny]	Hmotnost [g]	Biologický záznam
7		Neklid, matka intenzivně přenáší jedno mládě.
10		Zmizení druhého mláděte – pravděpodobně uhynulé sežráno.
17	400	Poprvé se na mládě chytá – vážení.
23	550	Reaguje na hlas ošetřovatele, používá chápavý ocas.
32	750	Zjištěno samičí pohlaví, pojmenováváme ji Amálka.
42		Pokus o příkrmování mláděte – odmítá; matka akceptuje otce u mláděte.
47		Poprvé ochotněji přijímá nabízenou potravu.
50	1 060	Prořezávají se zuby, jako první levý špičák.
51		Mládě přijímá samostatně potravu z misky.
63		Prořezané všechny zuby, do krmné dávky se přidává mleté drůbeží a králičí maso.
70		Odčervení (<i>Banminth Katze</i>).
71		Rodiče aktivně nabádají mládě k příjmu pevné potravy.
86	1 800	Opakované odčervení.
90		O mládě již pečují společně oba rodiče; staví se na zadní nohy a přidržuje se chápavým ocasem.
100		Začíná značkovat pachovými žlázami.
106		Pozorována změna barvy srsti – v černé se objevují stříbrné chlupy.

Zpracovaly: Ing. Jitka Vokurková, Dana Reisigová

Odchov mláděte klokana rudého

Ve vnitřní ubikaci jsem 15. prosince našla opuštěné mládě klokana rudého, které samice mající zdravotní potíže vyhodila z vaku. Mládě bylo již osrstěné (tzv. „se-miš“) a mělo hmotnost okolo 1 500 g. Při pobytu mimo vak bylo mírně podchlazené, vzala jsem si jej proto domů a umístila na elektrickou podušku, aby se prohřálo. Jako první krmení dostalo teplý roztok glukózy přímo do tlamičky. Místo vaku jsem mláděti připravila termotašku s elektrickou poduškou, která je neustále zapnutá; tato taška slouží i k jeho přenášení. Mládě si na ni velmi rychle zvyklo a vrací se do ní jako do vaku samice. První dva dny jsem

prováděla pravidelné krmení co dvě hodiny 9% mlékem Tatra naředěným v objemovém poměru 1 : 1 odvarem z heřmánku. Dávka na jedno krmení činila 20–30 ml. V prvním týdnu se jeho hmotnost mírně

Mládě klokana rudého *Macropus rufus* odmítalo sát mléko /Young Red Kangaroo didn't suck milk/

Malý klokkan si potravu zpočátku bral jen z ruky
/At first Red Kangaroo took food just from hand/

snížovala a mládě mělo trvale průjem. Podávala jsem mu živočišné uhlí rozpustěné v mléce. Vzhledem k nižšímu obsahu tuku v klokkaním mléce jsem upravila poměr ředění na 1,2 dílu převařené vody a 1 díl Tatry. Mléko jsem mu podávala z injekční stříkačky přímo do tlamičky, protože mládě odmítalo sát – ať již z dudlíku nebo gumové hadičky. Klokánek takto přijímá mléko bez potíží, ale nevýhodou této metody krmení je, že mu vytéká z tlamičky ven a zasychá na srsti, která se pak musí vyčistit vlažnou vodou, aby zaschlé mléko nezpůsobilo nějaké kožní potíže.

Druhý týden se trus upravil, mládě začalo přibírat na váze a koncem prosince mělo hmotnost již 1 700 g. V té době jsem na doporučení veterinárního lékaře mláděti několikrát podala potencionovaný probiotický přípravek *Probiodog*, obsahující *Lactobacillus fermentum* AD1 a potencionující látky, ale vždy se po něm dostavil průjem, proto jsem v jeho dalším podávání nepokračovala. Do mléka pravidelně přidáváme multivitaminový a energetický přípravek *Supradyn CoQ10 energy* a třikrát týdně 1/4 tablety *Vitacalcin*, obsahující 250 mg Ca^{2+} .

Uměle odchovávané mládě klokana rudého
/Hand rearing of young Red Kangaroo/

Pro vyprázdnění se mládě musí vždy po krmení masírovat papírovými ubrousky. Po měsíci se „klokaneň“ začalo přizpůsobovat měkkým pečivem, nadrobno nakrájenými jablky a petrželovou natí. Vše se mu však muselo podávat z ruky, samo si tuto potravu nedokázalo vzít a bez mé přítomnosti ji odmítalo. V této době již probíhalo denní krmení mlékem ve tříhodinových intervalech a spotřeba mléka na jedno krmení se zvýšila na 40 ml. V noci jsem zavedla poslední krmení mezi 23.–24. hodinou, ráno si mládě určuje krmení samo a budí se obvykle mezi 4.–6. hodinou a dožaduje se potravy. Po každém krmení vypouštím klokánka k proběhnutí po bytě, velmi rád na koberci kličkuje mezi sedačkami, stolem a dalším nábytkem. Když se však vyleká, tak se hned běží schovat do termotašky, která je stále na stejném místě a mládě ji bezpečně najde. Po šesti týdnech umělého odchovu má hmotnost 2 350 g, z čehož je dobře patrné, že malí klokani rostou poměrně pomalu.

Zpracovala: Stanislava Kořínková

Odchov vačice bělobřiché

Koncem května 2012 se nám nenadále naskytla příležitost získat pro Zoologickou zahradu Olomouc čtveřici vačic bělobříchých. Vačice a vačičí jako jediní vačnatci obývají v několika druzích jihoamerický kontinent; konkrétně vačice bělobřichá se vyskytuje na rozsáhlém území od Kolumbie a Venezuely směrem do Peru a přes Brazílii až po sever Argentiny. O životě tohoto druhu však ani přes tak rozsáhlý areál výskytu není příliš mnoho známo. Toto nevelké zvíře o hmotnosti od 0,6 až do více než 1 kg žije v nadmořských výškách kolem 2 000–3 000 m, obývá křovinaté biotopy, ale pohybuje se i po zemi. Živí se různými druhy bezobratlých, ale i obratlovců, plody a jinými částmi rostlin. Aktivní jsou převážně v noci. Jejich březost je (jak se na vačnatce patří) krátká, trvá 14–17 dnů, další vývoj narozených mláďat probíhá ve vaku na břicho samičky. Uvádí se, že počet mláďat ve vrhu je zhruba kolem 5–7. Naše vačice k nám přicestovaly z Paraguaye. Jako správným všežravcům jim nečinilo velké potíže přizpůsobit se krmné dávce, kterou jsme jim předložili, a jež obsahovala především jednodenní kuřata a různé druhy sladkého ovoce. Samičky vačic spolu již od začátku vycházely velmi dobře a většinu dne trávily společně v úkrytu ze silného dutého bambusu. Dospělí samečci však byli vzájemně nesnášenliví a následně jeden z nich uhynul. V srpnu jsme občas slyšeli, že v bambusu je poněkud rušno, ozývaly se hlásky, které byly zcela odlišné od vrčení dospělých vačic. Téměř ve stejnou dobu se v otvorech začaly objevovat menší ocásky a několikrát jsme na podlaze našli i vypadlou malou vačiči. Také začala rychle stoupat spotřeba potravy, přidali jsme hrozny,

Vačice bělobřichá *Didelphis albiventris*
/White-eared Opossum/

Samice vačice bělobřiché s mláďaty
/Female White-eared Opossum with babies/

Mláďě vačice bělobřiché
/White-eared Opossum baby/

banány a tvaroh. Až do veterinární kontroly, při které bylo nutno obsah bambusových úkrytů vysypat, jsme ale netušili, že malých vačič je celkem jedenáct. Jejich reprodukční schopnost je zřejmě velká, protože v přírodě pravděpodobně obtížně čelí predátorům. Při vyrušení vrčí a otvírají na narušitele tlamičky, které jsou plné zubů a na pohled působí k malému tělu neharmonicky, avšak při odchycení pak prakticky nekladou odpor.

Zpracovaly: RNDr. Libuše Veselá,
Zdena Staňková

■ PTÁCI

Rok 2012 lze v chovu ptáků považovat za úspěšný, neboť se podařilo rozmnožit většinu druhů, které jsou v naší zoologické zahradě pravidelně odchovávány. V řadě případů se jedná o odchovy druhů vzácných a ohrožených vyhoubením, které ocení spíše odborná chovatelská veřejnost než návštěvníci, avšak odchovávané i velmi populární opeřence. Ze všech ptáčích mláďat roku 2012 bylo pro návštěvníky nejatraktivnější asi dvanáctičlenné hejno kuřat pštrosa nandu. Atraktivita tohoto

Mláďe plameňáka růžového *Phoenicopterus ruber roseus* na hnízdě
/Young Greater Flamingo in its nest/

V roce 2012 se podařilo odchovat 4 plameňáky růžové
/This year we managed to breed 4 Greater Flamingos/

odchovu spočívala především v tom, že sameček, který si mláďata sám vyzeděl, je ve výběhu před očima návštěvníků i vychovával. Velkému zájmu se těší také odchov mláďat plameňáků, která po vylíhnutí ve svém šedivém prachovém peří v ničem nepřipomínají své rodiče. Šedohnědé je jejich peří i v prvním roce života, a proto podle počtu odlišně zbarvených jedinců v hejnu lze na první pohled zjistit, že plameňáci byli v uplynulém roce odchováni čtyři.

Velmi si vážíme opakovaného vzácného odchovu jeřába mandžuského a jeřába bělošijího. Tito ptáci se rozmnožují v zázemí zoologické zahrady, aby měli ke hnízdění dostatek klidu, mladé ptáky mohou návštěvníci vidět ve výběhu u pavilonu opic. Přesunem do výběhu k ostatním druhům jeřábů jsme zlepšili chovatelské podmínky také skvěle harmonizujícímu páru jeřábů panenských; jejich pokus o hnízdění ale

Samec nandu pampového *Rhea americana* s mláďaty
/Male Common Rhea with its young animals/

Skupina mláďat nandu pampových
/Group of young Common Rheas/

Jeřáb mandžuský *Grus japonensis* s mláďaty
/Red-crowned Crane with chickens/

Mláďata jeřába mandžuského
/Youngs of Red-crowned Crane/

Mláďě jeřába bělošíjho *Grus vipio*
/Young White-naped Crane/

Mláďata zoborožců šedolících *Ceratogymna brevis* odchováváme pravidelně
/Youngs of Silver-cheeked Hornbills are reared on a regular basis/

zatím nebyl korunován úspěchem, protože snůška byla neoplozená.

Z kolekce zoborožců byli odchováni vlastními rodiči zoborožci šedolící, jejichž odchov je tím cennější, že se jedná o odchov opakovaný a od roku 2009 pravidelný, oceněný 1. místem v soutěži o „Odchov roku 2009“. V případě zoborožců však návštěvníci mnoho radosti z mláďat nemají a ani chovatelé nevědí, jak malý zoborožec šedolící vypadá, protože odchov těchto ptáků probíhá v dutině zadržované samečkem. Po celou dobu inkubace i vývoje mláďat je s nimi uvnitř i samička a mladí zoborožci se dostávají ven až jako prakticky vyspělí ptáci. Naopak mládě zoborožce kaferského nám vyrostlo doslova před očima, protože bylo inkubováno v líhni a odchováno uměle. Mezi odchovanými mláďaty zoborožců celkově bývá početní převaha samečků, a tak tomu bylo i v roce 2012. Neustále a zatím bohužel bez úspěchu se pokoušíme docílit odchovu u páru zoborožců tmavých.

Mezi nejvýznamnější chovance zoologické zahrady Olomouc patří párek hadilovů písarů, kteří v létě sdílejí obří voliéru s jeřáby královskými a dalšími druhy ptáků. Hadilovi bohužel zatím neprojevují ani zvlášť velké vzájemné sympatie, ani jinou aktivitu vedoucí k rozmnožování.

Vzhledem k nedostatku prostoru v expoziční části zoologické zahrady jsme v roce 2012 nepořídili žádný nový druh ptáků. Doplnili jsme pouze nepříbuzné ibisy skalní a párek krasek rudozobých, které bychom rádi přepárovali, abychom měli dva nepříbuzné páry.

Pravidelnou reprodukci u páru orlů stepních považujeme za důkaz skutečnosti, že i v relativně skromných chovatelských podmínkách se dá dosáhnout pozoruhodného úspěchu. Orli hnízdí v jedné

Protisvětlo ukázalo stavbu zobáku zoborožce šedolícího
/Back lighting showed the construction of the beak of Silvery-cheeked Hornbill/

Zoborožec tmavý *Rhyticeros plicatus*
/Blyth's Hornbill/

Mláďata orla stepního *Aquila nipalensis*
/Youngs of Steppe Eagle/

z nejstarších voliér o rozměrech zhruba 4 × 8 × 2,5 metru. V uplynulém roce chovný pár snesl dokonce tři oplozená vejce, ze kterých se vylíhla mláďata. Vejce vždy odbíráme a umístíme do líhně, kde zůstávají

Mládě orla stepního v odchovně
/Young Steppe Eagle in the breeding box/

Odrostlejší mládě orla stepního
/Youngster Steppe Eagle/

Mládě arassari zlatolícího *Selenidera culik*
/Young Guianan Toucanet/

Hejno agapornisů hnědohlavých *Agapornis nigrigenis*
/Flock of Black-cheeked Lovebird/

Ošetření drápků u ary ararauna *Ara ararauna*
/Medical treatment of Blue-and-yellow
Macaw's little claws/

Pracovnice oddělení ptáků a marketingu předvádějí
ochočené papoušky
/Domesticated parrots with an employee from the
department of the birds and marketing department/

po celou dobu inkubace. Jakmile se začne klubat první vejce, podložíme je do hnízda pod matku, aby se mládě vyklubalo pod ní a aby mezi matkou a mládětem byl navázán kontakt. Tak tomu bylo i v uplynulém roce. Další dvě mláďata se vyklubala v líhni a byla odchovávána uměle. V přírodě by zaručeně nepřežila a ani v podmínkách zoo v hnízdě u rodičů by vedle staršího a silnějšího sourozence neměla šanci dosáhnout dospělosti.

Zpracoval: Lubomír Veselý

Mláďata sýčka obecného *Athene noctua*
/Young Little Owls/

Sup hnědý *Aegypius monachus*
/Eurasian Black Vulture/

Supi hnědí *Aegypius monachus* se také snažili o hnízdění
/Eurasian Black Vultures tried their best to nest/

Samec kachničky mandarínské *Aix galericulata*
/Male Mandarin Duck/

Vzácným hostem na rybníčku byla divoká čírka obecná *Anas crecca*
/A precious guest to the little pond was the wild Green-winged Teal/

Mládě zoborožce kaferského *Bucorvus leadbeateri*
/Young African Ground Hornbill/

Mládě zoborožce kaferského jsme museli
ručně dokrmít
/We provided supplemental feed to young
African Ground Hornbill/

Odchov mláděte zoborožce kaferského

Zoborožec kaferský je největší druh zoborožce, který obývá stepní oblasti a řídké lesy jižní části afrického kontinentu. Zdržuje se převážně na zemi, kde sbírá rozmanitou potravu, počínaje brouky, kobylkami a jiným hmyzem až po menší obratlovce do velikosti zajíce – například hady, hlodavce, ale i želvy. Upřednostňuje potravu živočišného původu, ale nepohrdne ani ovocem a semeny.

V Zoologické zahradě Olomouc chováme zoborožce kaferské od roku 1993 a pravidelně se zde i rozmnožují. Inkubace vajec probíhá v líhni a mláďata jsou odchovávána ošetřovatelkou, protože vyklubaná

Odrostlé mládě zoborožce kaferského
/Youngster of African Ground Hornbill/

mláďata v našich zoborožcích nevyvolávají rodičovské pudy, naopak jsou jimi považována za potravu. V lednu roku 2012 snesli zoborožci opět dvě vejce. První z nich bylo neoplozené a z druhého se po 34 dnech vylíhlo 60 g vážící mládě. V prvních dnech jsme je krmili často po malých dávkách a jako potravu jsme používali stažená myši holata bez hlavy, nakrájená na malé kousky. Odchovávaní malí zoborožci jsou velmi nenasytní, ochotně přijímají potravu a velmi dobře přibírají na váze. S jídlem neotálejí, pípají, dožadují se potravu a chňapou po ní, i když jsou ještě slepí. Postupně, jak mládě rostlo, jsme přidávali více holat a prodlužovali interval mezi krmením. Sedmý den mládě zdvojnásobilo svou hmotnost a kromě holat jsme mu začali přidávat kousky kuřecího a křepelčího masa. 16. den po vylíhnutí mládě otevřelo oči. V tu dobu vážilo již 380 g, což je víc jak šestnásobek váhy čerstvě vyklubaného mláděte. Ve čtyřech měsících věku vypadal mladý zoborožec již jako dospělý pták.

Zpracovala: Petra Vysloužilová

Chov křivek v Zoo Olomouc

Bylo to na konci 60. let minulého století, kdy se ve voliérě na dětském hřišti vyskytovaly vždy nějaké křivky obecné *Loxia curvirostra*, lidově nazývané také křivonosky nebo papoušek našich lesů. V té době se nedalo mluvit o chovu v dnešním pojetí. Jednalo se většinou o dary od starých chovatelů a byli to vždy jen samečci, které staří ptáčníci chovali v klecích. Poté, co ptáci v zajetí přepeřili, scházela u nich červená barva, čímž se stali pro chov v klecích málo atraktivní, takže byli darováni do zoo. V roce 2011 jsme sestavili pár křivek, který svým chováním ještě v zimním období dával najevo, že by bylo možné dočkat se i jejich rozmnožení. V předjaří toho roku však z neznámých příčin začal sameček přepeřovat, což znamenalo, že se odchovů nedočkáme a budeme muset počkat na příští rok. Rozmnožení

Mláďata křivky obecné *Loxia curvirostra*
/Young Red Crossbills/

tohoto páru křivek v roce 2012 lze považovat za prvoodchov onoho ptačího druhu v naší zoo. Ze dvou hnízdění byly odchovány celkem dvě samičky a dva samečci, což dává jistou možnost pokračování v dalším chovu. Odchov křivek v zajetí není příliš běžný ani u soukromých chovatelů jednak pro jistou složitost získání chovných jedinců, které musí doprovázet potřebné dokumenty o původu, ale také proto, že chovat tyto opeřence v zajetí není zcela snadné. Často trpí vápenkou, kterou způsobují roztoči, narušující šupinky na jejich nohou, a dále mají sklon k tloustnutí, protože jsou povětšinou krmeny jen semeny s velkým podílem tuků.

Zpracoval: Lubomír Veselý

Samice křivky obecné s mláďaty
/Female Red Crossbill with young/

Odrostlá mláďata křivky obecné
/Youngsters of Red Crossbill/

TERÁRIA

Rok 2012 patřil z hlediska terarijního úseku k těm klidnějším, nedošlo v něm k žádným větším technickým úpravám terárií a ani druhová skladba zvířat neznamenal změny. Jedinou významnější akcí technického rázu bylo vytvoření provizorního výběhu pro čtveřici samců želv ostruhatých *Centrochelys sulcata* ve stávajícím výběhu lam vikuní. Skupinka těchto želv, původem z polopouštních oblastí severní Afriky, byla několik let chovaná přes léto v ne zcela vyhovujících podmínkách ve venkovním výběhu kotulů veverovitých v jihoamerickém pavilonu. Želvy v něm neměly dostatek slunečního záření a také složení potravy, kterou tvořilo velmi málo pastvy, ale naopak ve velké míře zbytky ovoce a zeleniny, spadané kotulům na zem, nebylo zdaleka optimální. Želvy proto byly v horší kondici a jejich krunýře vykazovaly patrné deformace vzniklé těmito chovatelsky nepřilíživými aspekty. Z tohoto důvodu jsme pro ně oplotili část lamího výběhu za pavilonem šelem, kam přes léto svítí slunce takřka celý den a kde se želvy mohou dosyta vystavit slunečnímu svitu a čerpat z něj jak teplo, tak pro plazy velmi důležité UV-záření. Ve výběhu jsme pro

Mládě achatiny sítkované *Achatina reticulata*
/Young Giant Reticulated African Snail/

ně zřídili i menší dřevěnou boudu, krytou térovým papírem a rákosem a vybavenou jedním halogenidovým reflektorem, který vnitřní prostor boudy vyhřívá, díky čemuž mohly želvy zůstat ve výběhu i v deštivějších dnech loňského léta, kdy teploty přes den nevystoupaly nad 15 °C. Podlaha boudy je pokryta vyšší vrstvou dřevěné štěpky, kterou udržujeme stále vlhkou a do ní se želvy každou noc zahrabávají, čímž dodávají tělu potřebnou vodu. Během několika týdnů bylo na želvách možno pozorovat zlepšení kondice, takže naše úsilí zajistit jim lepší podmínky nevyšlo naprázdno. I místnost ve sklepě pavilonu šelem, kde želvy zimují, prošla menšími technickými úpravami. Byl přidán jeden halogenidový reflektor a také jedna UV-B výbojka *Sylvania Reptistar 160 W*, aby i přes zimu měly

Mnohonožka rodu *Ephibolus* sp.
/Millipede/

Veleštír promáčklpekletý *Pandinus cavimanus*
/Scorpion/

Šváb syčivý *Gromphadorhina portentosa*
/Madagascar Hissing Cockroach/

želvy optimální světelný a tepelný režim. Také jsme zvětšili jimi obývaný prostor o vlhký kout, který na zimovišti citelně chyběl. Přesto všechno je však třeba říci, že pro želvy by bylo nejlepší vystavět samostatný menší paviloněk s výběhem, který by mohly obývat celoročně.

V loňském roce se také podařilo odchovat několik druhů terarijních zvířat – za zmínku stojí třeba odchov zajímavých novoguinejských scinků *Tiliqua gigas* nebo deset mláďat hroznýšků pestrých *Eryx (Gongylophis) colubrinus loveridgei*. Žádných mláďat jsme se bohužel opět nedočkali ani od jednoho druhu ohrožených madagaskarských hadů, které v našich teráriích chováme – hroznýše Duménilova *Acranthopis dumerili* a hroznýše psohlavého *Sanzinia madagaskariensis*. Samice obou druhů jsou již starší

Pro želvy ostruhaté *Geochelone sulcata*
se vybudoval nový výběh
/New enclosure for African Spurred Tortoise/

a schopnost reprodukce je u nich zřejmě poměrně nízká. A tak zatímco do chovu hroznýšů Dumerilových už letos zapojíme dvě mladé samice z našeho odchovu v roce 2004, od kterých se snad mláďat dočkáme, u hroznýšů psohlavých bude třeba doplnit chovnou skupinu o nové samice, kterými bychom dopárovali naše dva samce. Odchov obou těchto hadů by byl jednak poměrně značným chovatelským úspěchem a také – vzhledem ke snižování stavů těchto plazů v přírodě, zejména z důvodu úbytku jejich přirozeného prostředí – je jejich odchov v zajetí velmi žádoucí.

Zpracoval: Petr Haberland

Parosníčky srdčičkové *Dyscophus guineti* jsou
v naší zoo novým druhem
/False Tomato Frogs are new species in our zoo/

Mládě tilikvy obrovské
/Young Giant Bluetongue Skink/

Odrostlé mládě gekončika
kalifornského *Coleonyx variegatus*
/Youngster of Western Banded Gecko/

Tilikva obrovská *Tiliqua gigas*
/Giant Bluetongue Skink/

Mládě hroznýška pestrého *Gongylophis colubrinus
loveridgei*
/Young Kenya Sand Boa/

Hroznýš Dumérilův *Acrantophis dumerili*
/Dumeril's Ground Boa/

Hroznýš psohlavý *Sanzinia madagascariensis*
/Madagascar Tree Boa/

Chov „šípových žabek“

Minulý rok probíhal stále ještě v duchu objevování optimálních podmínek pro chov těchto krásných, ale křehkých žabiček. Hned od počátku roku jsme se potýkali se ztrátami v řadách zbývajících pralesniček batikových *Dendrobates auratus* a pralesniček harlekýnů *Dendrobates leucomelas*. To nás motivovalo hledat další informace a pomoc kolegů chovatelů. Výsledkem snažení byly prozatím čtyři nové nádrže, které jsem pro naše chovance vybudoval doma, kde jsou naše „zoožabky“ umístěny v deponaci. Protože zbývající pralesničky *D. auratus* a *D. leucomelas* se tohoto dne nedožily, další výsledky byly pozorovány nejdříve jen na loňských odchovancích pralesniček pruhovaných *Phyllobates vittatus* a následně i na pralesničkách mnohobarvých *Dendrobates tinctorius*. Tyto žabky jsme obdrželi ze Zoo Jihlava v počtu šesti kusů. Krátce po dovozu nám jeden velmi slabý kus uhynul, ale ostatní „tinctoriusky“

Pralesnička mnohobarvá *Dendrobates tinctorius*
/Dyeing Dart Frog/

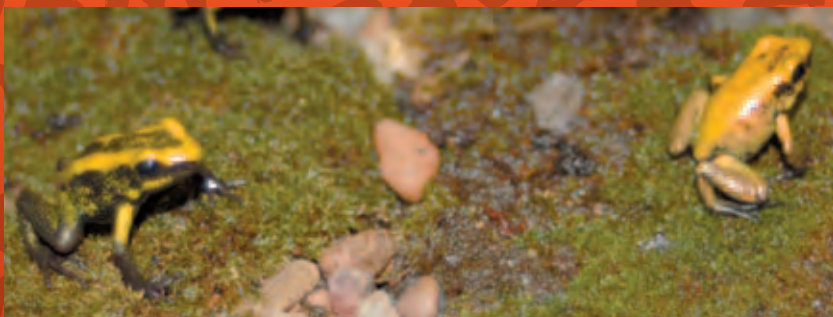

Vnitřní vybavení terária pro „šípové žabky“
/Interior of the terrarium for Poison Dart Frog/

Terária uzpůsobená pro chov „šípových žabek“
/Terraria adapted for raising of Poison Dart Frog/

Pralesnička strašná *Phyllobates terribilis*
/Golden Poison Frog/

do dnešního dne krásně vyrostly, vyjasnilo se jejich pohlaví 3,2 a již se začíná objevovat teritoriální chování, typické pro dospívající a dospělé jedince.

Od chvíle, kdy byly všechny žabky umístěny do nových nádrží, všechny dobře prospívají. Ojedinelé úhyny mladých pralesniček *P. vittatus* byly zapříčiněny utonutím v misce s vodou. Problém byl v glazované vnitřní úpravě misky, což ovšem dosud nedělalo potíže jiným druhům. Naštěstí jsme problém odhalili relativně včas. Nyní chováme tyto pralesničky ve dvou skupinách a odhadovaný poměr pohlaví je 11,4. Jistotu máme ve třech samičích, které již opakovaně snášejí. Vzhledem k tomu, že samice dospívají dříve, byly dosud všechny snůšky neoplozené. V případě „phylobatek“ jsme během roku přišli i o poslední chovná zvířata, která byla již devět let stará. Tudíž se nyní všechny naděje na odchov upínají k mladým zvířatům. A to jak „phylobatek“, tak i „tinctoriusek“, které by měly být dospělé na jaře příštího roku.

Další dobrou zprávou je, že na konci roku jsme ze Zoo Plzeň získali další žabky, a to pralesničky strašné *Phyllobates terribilis*. Jedná se o dvanáct kusů, které byly umístěny do poslední nové nádrže. Zde je zatím prostor pouze ke spekulacím, jde

o mláďata čerstvě po metamorfóze, a tudíž velmi choulostivá. Důležitým faktem ale je, že po transportu začala všechna mláďata přijímat potravu. Tento druh je zajímavý tím, že je řazen mezi pět nejedovatějších druhů šípových žabek v přírodě. Jed jediného zvířete dokáže usmrtit deset až dvacet lidí nebo jednoho až dva slony. „Terribilisky“ jsou vyhlášené také svou inteligencí a nebojácností, což už nám trochu nastínilo „tinctoriuský“, jakožto další z představitelů největších druhů šípových žab. Nezbývá než se těšit, čeho se při jejich chovu dočkáme!

Zpracovali: Gabriela Nádvorníková,
Robert Nádvorník, DiS.

Mládě pralesničky strašné
/Young Golden Poison Frog/

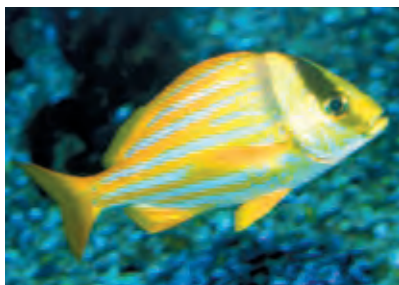
Ostreop americký *Limulus polyphemus*
/Horseshoe Crab/

Kněžík zelenoploutvý *Halichoeres chloropterus*
/Black-blotched Wrasse/

Slizoun dvoubarevný *Ecsenius bicolor*
/Bicolor Blenny/

Chrochtal prasečí *Anisotremus virginicus*
/Atlantic Porkfish/

■ AKVÁRIA

V roce 2012 se v naší expozici mořských a sladkovodních akvárií ve srovnání s minulými lety událo hned několik změn. Tou největší je bezesporu vybudování nového mořského akvária ve vstupní hale do Zoo Olomouc, o kterém se podrobněji zmíníme v následujícím článku.

Ve stávající expozici jsme řešili hned několik problémů s živočichy, pro které se z důvodu jejich velikosti stal dosavadní životní prostor nedostačujícím. Jedním z nich byla muréna sítkovaná *Gymnothorax favagineus*; tento problém jsme vyřešili jejím prodejem soukromé osobě. Díky uvolnění této nádrže se nám naskytla příležitost k výměně filtrace, která byla již zastaralá a hrozila havárií. Následně jsme do ní přemístili ostreopy americké *Limulus*

polyphemus, kteří stejně jako muréna žili v nedostatečně velké nádrži. Přestavbou vnitřní části akvária po muréně jsme ostreopům vytvořili vhodnější podmínky pro život.

Další změnou v akvarijní expozici je probíhající rekonstrukce jednoho ze dvou korálových akvárií, z něhož se většina živočichů použila při osazení akvária ve vstupní hale do zoo. Plánovaná přestavba by měla být ukončena v prvním čtvrtletí roku 2013.

V zázemí se nám podařilo přebudovat jednu ze dvou karanténních nádrží pro mořské ryby a propojit ji s karanténou pro korály a vytvořit tak větší prostor k množení měkkých i tvrdých korálů, sasenek a ryb. Z ryb se nám opět podařilo rozmnožit parnovce skvělé *Pterapogon kauderni*, u kterých jsme se od začátku roku potýkali s problémem nedonošení jiker.

Klipka pološkrabošková *Chaetodon semilarvatus*
/Bluecheek Butterflyfish/

Až teprve po předčasném odběru jiker z tlamky samce a jejich vložení do malé nádrže s mírným průtokem vody se nám odchov podařil. Tato poměrně nedávno objevená ryba, množící se dobře i v zajetí, je zajímavá svou péčí o potomstvo, kdy samec nosí oplozené jikry v tlamě až do vylíhnutí malých rybiček. Rozplavaný potěr většinou bez problémů přijímá čerstvě vylíhlé nauplie žabronožky solné *Artemis salina* a rád se ukrývá mezi ostny ježovek. Dospělí jedinci jsou mezi sebou poměrně agresivní a často se stane, že vytvořený pár zlikviduje všechny ostatní parrmovce v akváriu. V naší zoo se již podařilo odchovat více než 60 kusů této zajímavé ryby.

Z měkkých korálů odchováváme vegetativním množením např. různé druhy rodů *Ricordea*, *Sinularia*, *Sarcophytum* a mnoho dalších. Z tvrdých korálů mechanickým

Vídlatka Blochova *Trachinotus blochii*
/Snubnose Pompano/

Bodlok Dussumierův *Acanthurus dussumieri*
/Eyestripe Surgeonfish/

Kanic tmavý *Cephalopholis argus*
/Peacock hind/

Vřeténka mandarin *Synchiropus splendidus*
/Mandarinfish/

Pomčik modrozlutý *Centropyge bicolor*
/Bicolor Angelfish/

oddělením jejich části a následným nalepením na podklad množíme např. korálatce rodu *Acropora*, *Hydnophora*, *Seriatopora* atd. U druhu *Acropora tenuis* jsme se zapojili do chovného programu řízeného holandskou Zoo Arnhem.

Zbývá část našich akvárií je stabilizovaná a nebylo zapotřebí do nich výrazněji zasahovat, pouze jsme je obohatili o několik druhů atraktivních mořských ryb a korálů. Z ryb se jednalo o tři kusy vidlatky Blochovy *Trachinopus blochii*, jimiž jsme oživilí expozici perutůň ohnivých *Pterois volitans*, a vřeténku mandarin *Synchiropus splendidus*, jež nám byla darována soukromým chovatelem spolu s dalšími druhy ryb, které se již v naší expozici nacházely. Dále jsme akvária doplnili o hlaváče opásaného *Cryptocentrus cinctus* a garnátka tygřího *Alpheus bellulus*, který s ním žije v symbióze, a z korálatců o dendrofyty *Turbinaria mesenterina* a *Duncanopsammia axifuga*.

Zpracoval: Tomáš Podhorka

Úpravy nového akvária ve vstupu do zoo
/Adjustments to the new aquarium
at the entrance to the zoo/

Osazené akvárium v novém vstupu do zoo
/Finished aquarium at the entrance to the zoo/

Mořské akvárium v novém vstupu do zoo

V letošním roce se nám v naší zoo podařilo otevřít novou akvariijní expozici. Jedná se o nádrž o objemu 5 000 l, která je součástí našeho nově otevřeného výzkumného centra pro chov lemurů kata a vstupu do zoo. Hlavním záměrem pro vybudování tohoto akvária bylo zpříjemnit návštěvníkům čekání u pokladen.

Zoo Olomouc má již dlouholetou tradici v chovu mořských živočichů, a proto jsme se rozhodli pro vytvoření velkého korálového útesu. Celoskleněná nádrž má rozměry 265 × 215 × 86 cm a je pohledová ze tří stran.

K vytvoření útesu bylo použito téměř 400 kg suchých korálových kamenů a „korálových větví“, splených pomocí speciálního tmelu. Nádrž jsme kompletně osadili pouze korály z našich zdrojů. Část jich pochází z jedné zrušené nádrže v pavilonu šelem, ale většina je z našich odchovů. Jsou to převážně tzv. tvrdé korály, které jsou náročnější na kvalitu vody a stabilitu životních podmínek. Z nejvíce zastoupených bych jmenoval například rody *Acropora*, *Euphyllia*, *Hydnophora*, *Caulastrea*, *Pocillopora*, *Pavona*, *Montipora*...

Sasanka velkolepá *Heteractis magnifica*
/Magnificent Anemone/

Houbovník lupenitý *Pavona decussata*
/Leaf Coral/

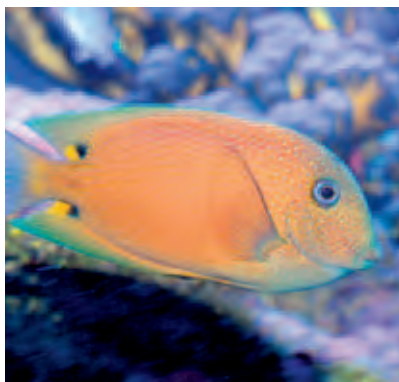
Je tu i několik rohovitek, laločnatých korálů a pro klauny očkáté i dva druhy sasanek. Z dalších bezobratlých zde žijí ježovky, krevety a hvězdice.

V současné době akvárium obývá asi 90 kusů korálových ryb ve 24 druzích. Jedná se převážně o různé druhy bodloků, hlaváčů, pomčiků, králíčkovců, pyskounů, sapínů... Nesmí tu samozřejmě chybět ani rybičky známé z animovaného filmu „Hledá se Nemo“, které jsou dětmi velmi oblíbené.

Pro osvětlení akvária jsme použili LED-diodové osvětlovací rampy, což je novinka v mořské akvaristice, která se rychle osvědčila. Hlavními výhodami LED diod je stabilní svítivost, dlouhá životnost, nižší energetická náročnost a menší tepelné vyzařování (nižší požadavky na ochlazování vody). Osvětlovací tělesa je možno ovládat pomocí PC – dá se nastavit postupné rozsvěcování a zhasínání (simulující východ a západ slunce), intenzita jednotlivých světelných spekter, simulace měsíčního svitu včetně lunárních fází, mraků na obloze i blesků. To nám pomáhá co nejvíce se přiblížit přírodním světelným podmínkám, což je velice důležité pro chov náročnějších druhů korálů.

Pórovník *Stylophora* sp.
/Stony Coral/

Bodlok dvouskvrnný *Ctenochaetus binotatus*
/Two-spot Bristletooth/

Filtrace se nachází v samostatné místnosti. Sestává z výkonného odpěňovače a sedimentačního biologického filtru typu *Ecosystem Aquarium*. Dále tu máme dva fluidní filtry – jeden s náplní biopellet a druhý pro případné použití absorberů fosfátů a nitrátů (ten se osvědčil zvláště při spuštění systému, než se oživila biologická filtrace). Pro intenzivní růst zejména tvrdých korálů je důležitá stabilní uhličitanová tvrdost i obsah vápníku a hořčíku ve vodě. Proto zde máme i automatický míchač vápenné vody a fluidní vápenný reaktor, jejichž průtok je ovládán pomocí dávkovacích čerpadel, a přívod CO₂ pomocí elektromagnetického ventilu. Samozřejmostí je přidávání všech stopových prvků. Další součástí jsou UV lampy a automatické dopouštění odparu, napojené na řízenou reverzní osmózu s tlakovacím čerpadlem. V letních měsících jsme z důvodu přehřívání nádrže dokoupili chladič mořské vody. O cirkulaci a proudění vody v akváriu se starají dvě elektronicky řízená čerpadla s proměnlivým výkonem a dvě pulzní čerpadla. Ve filtrační místnosti máme také jednu karanténní nádrž pro případnou aklimatizaci a dokrmění nově přivezených ryb a pro odchov korálů.

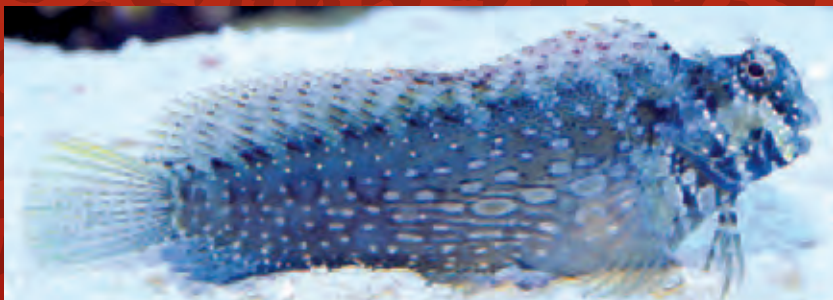
Pomčik dvoutrný *Centropyge bispinosa*
/Two-spined Angelfish/

Králičkovec hnědožlutý *Siganus uspi*
/Bicolored Foxface/

Bodlok krátkorohý *Naso brevirostris*
/Brown Unicornfish/

Slizoun pruhovaný *Salaria fasciatus*
/Banded Blenny/

Celý systém je kontrolován a částečně i ovládán pomocí akvarijního počítače IKS, napojeného na GSM bránu pro možnost hlášení aktuálního stavu akvária a poruch na mobilní telefon. Z tohoto počítače je také možno ukládat získaná data do PC pro případné další zpracování.

Doufáme, že nová expozice splní svůj účel, že se bude i nadále rozvíjet a že s ní návštěvníci naší zoo budou spokojeni.

Zpracoval: Josef Drtil

■ DALŠÍ AKTIVITY CHOVATELSKÉHO ÚSEKU

Výzkum

Výzkum vnitrostátní

- Spolupráce při řešení problémů s vnitřními parazity u exotických zvířat (Ilona Profousová a Jana Petrášová; VFU Brno)
- Sledování hladin pohlavních hormonů z trusu u rozdílných věkových kategorií druhu *Nomascus leucogenys*, *Nomascus siki* a *Nomascus gabriellae*, spojených se změnou barvy srsti (Jana Petrášová, Petra Bolechová, Michaela Korytálová; VFU Brno a Zoo Liberec)
- Výzkum lymfské boreliózy v ČR a Evropě a dopad v endemických a neendemických lokalitách našeho státu na zdraví

člověka a domácích zvířat (Biologické centrum Akademie věd České republiky)

- Diagnostika a studium patogeneze některých virových infekcí lidoopů, případně jiných druhů primátů (Ústav infekčních chorob a mikrobiologie a Ústav patologické morfologie a parazitologie VFU Brno)
- Srovnání spolehlivosti vyvolání chemické ejakulace u hřebců koně *Equus caballus* a osla *Equus asinus* (MVDr. Markéta Sedlinská, Ph.D.; VFU Brno)
- Izolace krevního séra jednotlivých druhů primátů (Biologické centrum Akademie věd České republiky)

Samice a mládě gibona zlatolíčního *Nomascus gabriellae*
/Female Yellow-cheeked Gibbon and its baby/

Hrošík liberijský *Hexaprotodon liberiensis*
/Pygmy Hippopotamus/

Výzkum zahraniční

- **Toxoplasma research in EAZA Zoos** (Maike Kunze; Friedrich-Loeffler-Institut-Bundesforschungsinstitut für Tiergesundheit-Wusterhausen)
- **Biopsy samples from *Hexaprotodon liberiensis* DNA** (WildGenes Laboratory Royal Zoological Society of Scotland Edinburgh)

Publikační činnost

V roce 2012 Zoologická zahrada Olomouc publikovala dvě plemenné knihy. První se zabývá chovem poloopic v rámci UCS-ZOO. Obrázely ji všechny zoologické zahrady na zasedání odborných komisí v Brně v dubnu 2012. Druhou publikací je evropská plemenná kniha pro kozorožce kavkazské v rámci EAZA. Tuto publikaci obdrželi všichni chovatelé těchto impozantních zvířat na výroční konferenci EAZA v Innsbrucku na podzim 2012.

zpracovala: Ing. Jitka Vokurková – Olomouc ZOO v březnu 2012

Sbírka chovu poloopic v rámci UCSZO
/Compilation of prosimians kept within the UCSZO/

European Studbook for West Caucasian Tur
Capra caucasica

Photo: Tomáš Adamec

No.16 (2011)
DipLing Jitka Vokurková

Photo: Inari Leiman

Zoologická zahrada Olomouc

Evropská plemenná kniha pro kozorožce kavkazské
/The European Studbook for West Caucasian Tur/

Soutěž o „Odchov roku“

V Kuníně proběhlo 16. 5. vyhlášení soutěže o „Odchov roku 2011“, kterého se za naši zoologickou zahradu s několika odchovy zúčastnili Nad'a Veselá a Michal Trizma. „Bílým slonem“ za rok 2011 byl oceněn odchov slona indického ze Zoo Ostrava, hadilov písař ze Zoo Dvůr Králové a želva paprscitá ze Zoo Plzeň.

Spolupráce se studenty

Středoškolské práce:

- **Odchovy drápkatých opiček v zoologických zahradách ČR** (Magdaléna Tichá; Zemědělská škola Jihlava)
- **Chov *Canis lupus* v zoologických zahradách** (Eva Ďurajková; Gymnázium Stropkov)

Bakalářské práce:

- **Výskyt parazitů u gibbonů v zoologických zahradách UCSZO** (Kristýna Machová; ČZU)
- **Zvyšování enrichmentu v chovech makaků v zoologických zahradách** (Lucie Klabzubová; ČZU)
- **Vytváření mapy zoologických zahrad, zookoutků a dalších expozičních se zvířaty v rámci ČR** (Adéla Zoubková; Geografie a kartografie na Přírodovědecké fakultě UK)
- **Samičí infanticida u lemuru karta** (Veronika Čápková; Ostravská Univerzita v Ostravě)
- **Sociální obohacení prostředí velkých kočkovitých šelem** (Alžběta Kocourková; ČZU)
- **Chov kočky divoké *Felis silvestris* v lidské péči v České republice** (Andrea Belzová; ČZU)

- **Obratlovci Madagaskaru v ČR** (Tereza Dennerová; Masarykova Univerzita v Brně)

Diplomové práce:

- **Endoparazit v chovech žiraf v zoologických zahradách v ČR** (Jan Drnek; ČZU)
- **Vliv krmné dávky na aktivitu vlků chovaných v zajetí** (Kateřina Fiebigarová; ITS-ČZU)

Seminární práce:

- **Zamezení vzniku psychické deprivace u lemuru v zoologických zahradách** (Ivana Červená; Masarykova Univerzita v Brně)

Středoškolská odborná činnost:

- **Etologické pozorování smečky vlků *Canis lupus arctos* v Zoo Olomouc** (Dobromila Malíková; Gymnázium Uničov)
- **Chov paryb v akvarijních nádržích** (Nicole Follnerová; Gymnázium Český Těšín)

Praxe studentů v Zoo Olomouc:

- **Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre** – 2 studenti, praxe 3 měsíce
- **Mendlova univerzita Brno** – 1 student, praxe 2 týdny
- **ČZU, obor speciální chovy** – 5 studentů, praxe 2 týdny
- **Vyšší odborná škola Boskovice** – 4 studenti, praxe 1 týden
- **Tauferova střední odborná škola veterinární v Kroměříži** – 6 studentů, praxe 2 týdny

*Zpracovaly: RNDr. Libuše Veselá,
Ing. Jitka Vokurková*

Praxe studentek z Veterinární a farmaceutické university v Brně u MVDr. Lenky Chrastinové /The practice of students of Veterinary and Pharmaceutical University in Brno by DVM Lenka Chrastinová/

Odběr krve u koček za pomoci ploštic *Dipetalogaster maxima* provedly studentky veterinární univerzity v Berlíně /Students of Veterinary University in Berlin carried out cat's blood sampling with help of true bugs/

Studenti z Veterinární a farmaceutické university v Brně na exkurzi ve skladu krmiv /Students of Veterinary and Pharmaceutical University in Brno at an education excursion in the feed storage room/

Spolupráce s Domem dětí a mládeže Olomouc

V roce 2012 pokračovala velmi dobrá spolupráce Zoologické zahrady Olomouc s Domem dětí a mládeže Olomouc. Po celý rok se v zoo scházel zooklub, na konci prázdnin jsme uspořádali příměstský tábor a pracovníci DDM Olomouc pomáhali i s přípravou a organizací několika akcí pro návštěvníky v průběhu sezóny.

Činnost kroužku „zooklub“ byla motivována celoroční hrou. Děti se staly „pracovníky“ zoo a vytvářely si svou vlastní zoologickou zahradu. Tvořily vlastní návrhy pavilonů a výběhů, řešily formou her

a soutěží jednoduché modelové situace. Postupně jsme se tak podívali do všech světadílů a tam poznávali zvířata pro naši vysněnou zoo. O každém z těchto zvířátek jsme hovořili a děti získaly pracovní list s krátkým povídáním o něm. Získané znalosti si děti prověřily ve spoustě nejrůznějších veselých her a soutěží. Nejoblíbenější byla celoroční hra „Koumák zooklubák“. V jarním období probíhala etologická pozorování některých druhů živočichů a děti si celoročně vedly své zoodeníčky. Po celý rok se také seznamovaly se zákulisím zoo. V dubnu jsme s dětmi vyrazili na exkurzi do Zoo Ostrava, v říjnu jsme společně

Zooklub se schází pravidelně každý týden /The zooclub meets every week on a regular basis/

Děti na příměstském táboře se mohou blíže seznámit s některými zvířaty
/Children in the suburban camp may become more familiar with some of the animals/

navštívili zoologickou zahradu v Brně. Zooklub pracoval celý rok pod vedením RNDr. Evy Havlické a Kateřiny Havlické a navštěvovalo ho 27 dětí.

Příměstský tábor je tradiční společně pořádaná akce, mezi dětmi neobyčejně oblíbená. I v roce 2012 zájem o účast dalece převýšil možnost děti přijmout. Tentokrát se tábora účastnilo 40 dětí. Proběhla opět řada veselých her a soutěží, seznámení se zázemím zoo a s různými výraznými zvířecími osobnostmi v zoo, jízdy na ponících, vodění lam nebo výroba hraček pro zvířata. Program byl završen uspořádáním křtin malé surikatky, která děti provázela celým táborem a dostala jméno Deny. Tábor vedla Bc. Zuzana Trizmová ve spolupráci s RNDr. Evou Havlickou a s Kateřinou Havlickou.

Pracovníci Domu dětí a mládeže Olomouc i děti ze zooklubu pomáhali také při pořádání akcí pro návštěvníky, jako byl *Den země* v zoo 21. 4., *Ahoj školo* 30. 6., *Safari stezka* v zoo 13. 10. a *Vánoční strom pro zvířátka* 22. 12.

*Zpracovaly: RNDr. Eva Havlická,
RNDr. Libuše Veselá, Lucie Pospíšilová*

Účast na Mezinárodním lamaterapeutickém sympoziu

21. září jsme se zúčastnili 2. Mezinárodního lamaterapeutického sympozia, které se uskutečnilo v příspěvkové organizaci Domov Na Zámku v Nezamyslicích. Na této akci předvedli obyvatelé domova ukázky lamaterapie, kterou provádějí se dvěma samečkami lam alpak z naší zoologické zahrady. Aby mohlo pracovat více klientů najednou, zapůjčili jsme na tuto akci dvě další lamy, se kterými se v zoologické zahradě pracuje a které se ihned bez problémů zařadily do předvádění. Akce se zúčastnili také zástupci ústavů sociální péče z Maďarska a ze Slovenska.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

Zástupci naší zoo se účastnili 2. Mezinárodního lamaterapeutického sympozia
/Representatives of our zoo participated in the second International Lamatherapeutic Symposium/

Přeshraniční spolupráce se zoologickou zahradou v Opole

V rámci přeshraniční spolupráce se Zoo Opole nás navštívilo několik skupin pracovníků různých profesí z této zoologické zahrady. Polští ošetřovatelé exotických zvířat strávili s našimi ošetřovateli několik dnů na různých úsecích zoo podle toho, která zvířata byla předmětem jejich zájmu. Nejčastěji to byl pavilon Jižní Ameriky, protože se zoologickou zahradou v Opole spolupracujeme na chovu obou druhů mravenečníků, a právě v tomto směru máme řadu zkušeností, cenných pro chovatele v ostatních zoo. Kolegy z Polska dále samozřejmě zajímal také náš chov žiraf Rothschildových. Pracovníci technických úseků Zoo Opole si u nás prohlédli staveniště chovného centra pro levharty mandžuské, seznámili se s provozem spalovny na biomasu a vodárny, navštívili také naši údržbářskou dílnu.

Zpracovala: RNDr. Libuše Veselá

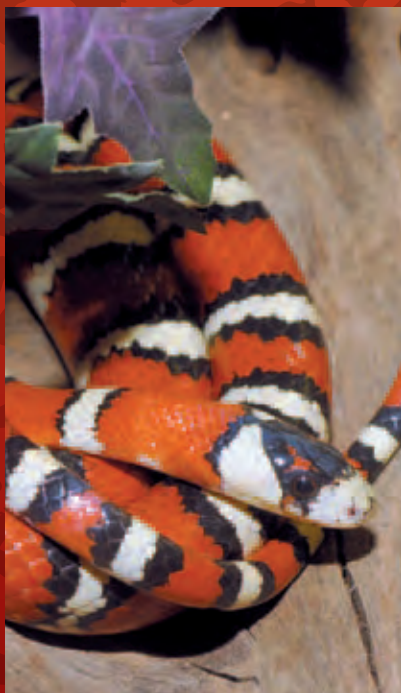

Naši zoo několikrát navštívili pracovníci různých úseků ze Zoo Opole
/Staff of different sections of the Opole Zoo visited our zoo several times/

Stanice pro handicapovaná zvířata

Z důvodu nálezové situace není možné již od roku 2010 do stanice přijímat zejména ptáky, ale ani jiné volně žijící živočichy. Zoo přijímá po dohodě pouze některé exotické druhy živočichů. Při nálezu poraněných i jinak handicapovaných ptáků i dalších živočichů je nutné obrátit se na tyto instituce:

Záchranná stanice dravců a sov Stránské,
ZO ČSOP Sovinecko, Stránské 55,
793 51 Břidličná, s působností na Olomoucku, Šumpersku, Bruntálsku a Jesenicu (přijímá pouze dravce a sovy)
Telefon: 554 291 000, 777 256 577
E-mail: p.schafer@seznam.cz

Nalezené exotické živočichy přijímáme jen po dohodě
/Found exotic animals are accepted on appointment only/

Stanice pro zraněné a handicapované živočichy ZO ČSOP Haná, Komenského náměstí 38, 798 27 Němčice nad Hanou, s působností na Prostějovsku, Konicku, Kojetínsku, Přerovsku
Telefon: 602 587 638
E-mail: d.knourek@seznam.cz

Záchranná stanice pro volně žijící živočichy Bartošovice, ZO ČSOP Nový Jičín, 742 54 Bartošovice na Moravě, s působností na Hranicku, Lipnicku a v Moravskoslezském kraji
Telefon: 556 758 675, 723 648 759, 602 540 037
E-mail: zachr.stanice.bartosovice@csopnj.cz

ORNIS – Ornitologická stanice Muzea Komenského, záchranná stanice Bezručova 10, 750 11 Přerov, s působností na Přerovsku
Telefon: 581 219 910, 724 947 543
E-mail: ornis@prerovmuzeum.cz

Na této webové adrese naleznete další stanice sdružené v Národní síti záchranných stanic, jejich oblasti působení a kontaktní údaje:
www.csop.cz

Zpracoval: Milan Kořínek

Expozice dravců

Expozice dravců v Zoo Olomouc byla zřízena v r. 1996 za účelem aktivní spolupráce při péči o nalezené a zraněné dravce přijaté do záchranné stanice pro handicapované živočichy při Zoo Olomouc. V současné době je umístěno v expozici **13 dravců trvale handicapovaných, 2 dravci deponovaní ze zoo a 4 sokolnický vedení dravci.**

Sokolnický vedený výr bývá největší atrakcí
/The biggest attraction is an eagle owl led by the falconer/

Sovice sněžní *Nyctea scandiaca*
/Snowy Owl/

Orel stepní *Aquila nipalensis*
/Steppe Eagle/

Káně lesní *Buteo buteo*
/Common Buzzard/

Počty a druhy umístěných dravců

- 7 ks – 3,4 Káně Lesní *Buteo buteo*
- 2 ks – 1,1 Výr velký *Bubo bubo*
- 4 ks – 1,3 Poštolka obecná *Falco tinnunculus*
- 1 ks – 1,0 Orel stepní *Aquila rapax*
- 1 ks – 0,1 Sovice sněžní *Bubo scandiacus*
- 1 ks – 0,1 Jestřáb lesní *Accipiter gentilis*
- 1 ks – 1,0 Káně rudoocasé *Buteo jamaicensis*
- 1 ks – 0,1 Kříženec *Falco peregrinus* × *Falco cherrug*
- 1 ks – 1,0 Raroh velký *Falco cherrug*

Na provoz expozice dravců a péči o handicapované dravce přispěli návštěvníci částkou 83.400 Kč.

Expozice dravců se bude v dalších letech snažit o rozšíření druhové rozmanitosti chovaných dravců a sov ve spolupráci se Zoo Olomouc. Činnost této expozice bude nadále spočívat v aktivním působení na širokou veřejnost v oblasti ekologické výchovy a propagace ochrany dravců a sov.

Zpracoval: Milan Hulík

■ VETERINÁRNÍ PÉČE

Zoologická zahrada Olomouc pracuje pod stálým dohledem Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Olomoucký kraj, vedené ředitelem MVDr. Alešem Zatloukalem. Dohled nad přesuny zvířat v rámci Evropské unie i mimo ni měla na starost paní MVDr. Viera Karabová, které velmi děkujeme za její vstřícnost. Za přímou spolupráci děkujeme dále MVDr. Editě Ležovičové, MVDr. Dominice Zogatové a MVDr. Aleně Čechové. Naše poděkování za pomoc patří především paní MVDr. Haně Brázdové. Povinná bakteriologická a parazitologická vyšetření související s přesuny zvířat pro nás prováděl Státní veterinární ústav Olomouc vedený MVDr. Janem Bardoněm. V roce 2012 nebyla povinnost provádět pitvy uhynulých zvířat, na SVÚ Olomouc jsme se však obraceli ve všech případech nutnosti laboratorních vyšetření, potřebných k provádění veterinární praxe. V této souvislosti děkujeme za spolupráci především MVDr. Jiřímu Harnovi.

Veterinární péči v zoologické zahradě zajišťovala po celý rok soukromá veterinářka MVDr. Lenka Chrastinová a MVDr. Ivana Amoussa. Péče je založena především na

Vyšetření baribala odhalilo degenerativní změny na krční páteři
/X-ray examination of the American Black Bear showed a degenerative problem on his cervical vertebrae/

Ošetření kousných poranění přední končetiny u kočkodana husarského
/Fixation of the wound of a forelimb of Patas Monkey/

Kastrace samice makaka červenolícího
/Castration of the Japanese Macaque female/

důkladné prevenci, která zahrnuje pravidelná plošná vyšetření trusu, preventivní odčervení a vakcinace jednotlivých skupin zvířat podle vakcinačního plánu (vakcinace psovitých a kočkovitých šelem, aplikace vakcíny proti infekcím antilop způsobenými bakteriemi *Escherichia coli* a rotaviry, aplikace vakcíny proti klostridiovým infekcím mláďat kopytníků, vakcinace proti vzteklině u zvířat, která přicházejí do přímého kontaktu s návštěvníky – makaci a kaloni). Součástí je též aplikace mikročipů a další způsoby značení zvířat.

Nejzajímavější veterinární případy roku 2012:

- Infuzní terapie a následně přechod na umělou výživu mláděte žirafy, které nemělo dostatek mateřského mléka.
- Z důvodu horšících se pohybových problémů medvěda baribala a zároveň občasného výskytu epileptických záchvatů, jen velmi slabě reagujících na antiepileptika, jsme překročili k RTG vyšetření, které odhalilo degenerativní změny na prvním a druhém krčním obratli.
- Hladinu cukru v krvi samice kosmana stříbřitého udržujeme pomocí speciální diety. Samici jsme nasadili antikoncepci a pravidelně měříme hodnoty cukru.
- V průběhu roku jsme ošetřovali mnoho kousných poranění a také zlomeninu končetiny u mláďat kočkodanů. Skupinu jsme nově naočkovali proti tetanu.
- Kastrace samice makaka byla nutná z důvodu agresivity k vlastním mláďatům.
- Nutné zkrácení drápů papouška ary.
- Operace nádoru kaloně.
- Stomatologické vyšetření nosála červeného.
- Vyšetření reprodukčních orgánů koček rybářských.
- Sonografické vyšetření reprodukčních orgánů mravenečníka čtyřprstého.
- Zlomená noha mláděte oryxe Zubejdy byla řešena dlahou a omezením prostoru k pohybu. Mláďe bylo krmeno uměle.
- Úprava chrupu oryxů a samice adaxe zubní frézou pro hipiatrickou praxi – MVDr. Šindelář.
- RTG vyšetření medvěda baribala, zobo-rožce a lva Šimona – MVDr. Příkryl.
- Korekce paznehtů, kontrola kondice a zubů sobů.

Operace nádoru kaloně
/The surgery of the Rodríguez Fruit Bat's tumor/

Sonografické vyšetření nosála červeného
/Sono examination of Coati/

Vyšetření reprodukčních orgánů koček rybářských
/Examination of the urogenital tract of Fishing cat/

Sonografické vyšetření reprodukčních orgánů mravenečníka
/Sono examination of the reproductive tract in tamandua/

Odstranění dlahy z přední končetiny mláděte oryxe
/Cutting off the cast from the foreleg in gembok calf/

Úpravu chrupu oryxů zubní frézou provedl MVDr. Michal Šindelář
/Stomatological nursing of the gembok teeth was done by Michal Šindelář DVM by a dental cutter/

RTG vyšetření zorořky kaferského
/X-ray examination of African Ground Hornbill/

- Úprava chrupu lamy alpaky, korekce paznehtů a odborná úprava srsti.
- Imobilizace tygra na transport, odběry vzorků ke genetickému vyšetření.
- Anestezie lvů z důvodu transportu byla využita k odběru krve na genetické vyšetření.
- RTG vyšetření z důvodu pohybových problémů soba a lamy provedl MVDr. Příkryl.

- Korekce paznehtů a kopyt kopytníků, nutné k zachování správného postoje končetin.
- Ultrazvuková vyšetření gepardích samic ke zjištění březosti.
- Odběr oslího ejakulátu.
- Imobilizace oryxe z důvodu možnosti ošetření.

Zpracovaly: MVDr. Lenka Chrastinová,
RNDr. Libuše Veselá

RTG vyšetření lva Šimona provedl MVDr. Petr Příklad
/X-ray examination of the Lion male Simon was done
by Petr Příklad DVM/

Úprava chrupu a korekce paznehtů u lamy alpaky
/The dental treatment and hoof correction in Alpacas/

Imobilizace tygra na transport
/Immobilization of the Tiger before the transport/

Anestezie lvů z důvodu transportu byla využita
k odběru krve
/Immobilization of the Lion before the transport was
done together with blood collection/

RTG vyšetření z důvodu pohybových problémů soba
provedl MVDr. Petr Příklad
/X-ray examination of Reindeer was done by
Petr Příklad DVM/

Korekce paznehtů a kopyt kopytníků prováděné
pravidelně
/Hoof correction is done regularly in hoofed animals/

Ultrazukové vyšetření gepardí samice
/Sono examination in Cheetah female/

Imobilizace oryxe na vyšetření
/Immobilization of a Gembok before examination/

Vyšetření imobilizované samice lenochoda
/Examination of the immobilised Sloth female/

Příprava na odběr ejakulátu od oslů
/Collection of ejaculate in Donkey males/

Vakcinace štěňat vlků arktických
/Vaccination of the Arctic Wolf puppies/

Vyšetření levharta mandžuského
/Examination of the Amur Leopard/

Ošetření dospělého samce kozy šrouborohé
/Nursing of the adult Markhor male/

■ VÝŽIVA A KRMENÍ

V roce 2012 se za krmivo utratilo 5.725.000 Kč. Z toho ke konci roku byl stav zásob na skladě v hodnotě 253.600 Kč a stav zásob suchého objemného krmiva na skladě v hodnotě 60.000 Kč; naturální sponzorské dary tvořily 5.000 Kč. Skutečně tedy bylo zkrmeno krmivo v hodnotě 5.405.000 Kč. Z toho plynou náklady na jeden krmený den 14.768 Kč. Část nákladů na krmení byla uhrazena z dotace Ministerstva životního prostředí, a to v hodnotě 1.325.232 Kč.

Spotřeba vybraných druhů krmiv v roce 2012

Krmivo	Náklady [Kč]
Maso na kosti – hovězí, koňské, skopové	1.046.000
Ovoce, zelenina	760.000
Granule pro kopytníky	653.000
Králíci, hlodavci, křepelky	640.000
Seno	400.000
Maso svalovina – drůbeží, hovězí, vepřové	390.000
Granule pro ptáky	314.000
Hmyz	267.000
Obilniny	140.000
Mléčné výrobky	86.000
Mořské plody	62.000
Veje	51.000
Cake, Yelly	21.000

Letos jsme pokračovali v agrotechnické údržbě louky na ulici Dvorského. Na podzim loňského roku bylo provedeno řádné prohojení pozemku chlévskou mrvou, poté následovala středně hluboká orba. Přes zimu se oraniště nechalo řádně promrznout, aby mráz roztrhal hroudy a podpořila se tak tvorba drobtovité půdní struktury, která má podstatný vliv na úrodnost půdy. V jarních měsících bylo pole zkompaktorováno a oseto čistosevem vojtěšky – varietou odolnou proti přísuškům v době vzházení. Pole oproti původnímu plánu nebylo nijak chemicky ošetřeno. Po vzejití mladého porostu vojtěšky byl

tento částečně zaplevelen vytrvalými druhy plevelů – pelyněk černobílý, jitrocel kopinatý, šťavel kyselý. Porost nezvešel stejnoměrně, nechtěli jsme tedy mladé rostlinky vystavit nebezpečí úhynu a herbicid jsme opět nepoužili. Namísto toho jsme se přiklonili k méně razantnímu, ale účinnému zásahu – tzv. odplevelovací seči. Po této seči se mladé rostlinky vojtěšky dostaly ke světlu a rapidně nasadily růst. Tím potlačily růst sesečených plevelných rostlin, takže druhá seč byla již plnohodnotná a téměř bez plevelů. I přes velké letní přísušky dal tento mladý porost čtyři seče za rok. Poslední seč byla sice slabá,

V jarních měsících bylo pole zkompaktováno a připraveno na osev
/In the spring the field was made ready for seeding/

Seťi vajtěšky na poli na ulici Dvorského
/Seeding of alfalfa in the fields on the street Dvorského/

Rozvoz zeleného krmení v zoo
/Distribution of green feed in the zoo/

Krmní hlodavci tvoří základ biologického krmení
/Biological basis of feeding is made up by fodder rodents/

ale o to více naděje vkládáme do dalšího vegetačního období. Přes zimu totiž porost v prvním roce po založení velmi posílí, utuží se, rozvine se jeho kořenový systém, který v konečné fázi dosáhne hloubky i přes 1,5 metru. Na další sezónu tedy očekáváme zmožnění vyprodukované biomasy vojtěšného porostu a tím i větší zásobení našich kopytníků kvalitním zeleným krmením.

Do krmné základny tento rok přibylo několik velmi zajímavých druhů krmiv. Jedná se konkrétně o speciální instantní směs pod názvem *Nutrazu® Callitrichid Diet – No Sugar*. Tato směs bez přidaného cukru je určena pro primáty trpící cukrovkou. Neobsahuje sacharózu ani glukózu. Po smíchání

s teplou vodou vznikne chutný měkký gel.

Toto krmivo používáme pro kosmany stříbřité, kde samička trpí diabetem. Po dlouhodobém podávání této směsi (samozřejmě ve spojení s dalšími dietetickými opatřeními) došlo u samičky k ustálení hladiny cukru, která se dále nezvyšuje, i když přesahuje rozmezí referenčních hodnot.

Dále do našeho krmného sortimentu přibylo krmivo pod názvem *Nutrazu® Insectivore Diet*. Jedná se o drobné extrudované granulky s vysokým obsahem bílkovin a vlákniny, které jsou vhodné pro hmyzožravé druhy zvířat. Kromě jiného obsahuje rybí tuk jako zdroj vitamínu D a omega-3 mastných kyselin, dále lecitin (bohatý zdroj

fosfolipidů) a vysoký podíl vlákniny, která simuluje chitin – nemalou součást stravy hmyzožravců. Toto krmivo přidáváme do krmné dávky obou druhů mravenečníků.

Další novinkou jsou granule pro druhy zvířat citlivé k vysokému obsahu železa v krmné dávce. Přebytek železa v krvi může vést až k hemosideróze, která způsobuje poškození vnitřních orgánů (srdce, játra), v nejhorším případě i smrt. Jedná se především o plodožravé ptáky (tukan, majna, arassari) a některé primáty (lemur, siamang) nebo pandy červené. Tyto drobné extrudované granulky obsahují méně než 60 mg/kg železa, což je nejlepší možné

množství pro jmenované druhy zvířat. Dále mají nízký obsah vitamínu C a vysokou hladinu bílkovin – jsou tedy velmi výživné. Uvedené granule jsme se rozhodli zařadit do krmných dávek všech druhů lemurov, které tu chováme. Ve spolupráci s odborníkem na výživu ze Zoo Liberec byla dávka detailně nutričně a hlavně minerálně vybalancována a brzy bude uvedena do praxe.

Uvažujeme také o dalším zpestření krmné dávky u obou druhů mravenečníků, a to o speciální krmivo pod názvem *Mazuri Termant Ameisenbarenfutter* – opět obsahuje vysokou hladinu vlákniny ve formě chitinu a celulózy pro splnění výživových

Na krmení ryb používáme i mražené mořské korýše
/We used frozen shellfish for feeding fish/

Vlky krmíme méně kvalitním masem a odřezky
/Wolves eat less quality meat and cuttings/

Přípravu masa pro krmení šelem provádíme v pavilonu šelem

/Preparing meat for the feeding of beasts is performed in the Beast pavilion/

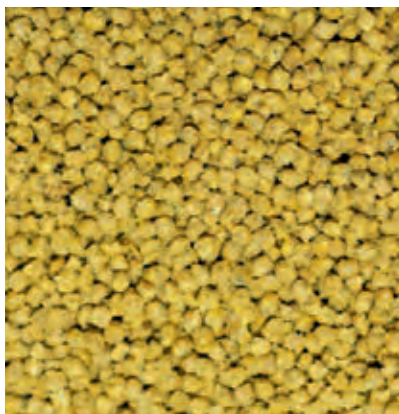

Příprava zeleniny v kuchyni pro zvěř
/Preparing the vegetables for animals in the kitchen/

požadavků těchto živočišných druhů. Obsahuje také kyselinu mravenčí pro lepší trávení potravy a v neposlední řadě i taurin – pro mravečnický esenciální aminokyselinu, kterou je velmi důležité do organismu těchto zvířat doplnit, neboť si ji nedovedou sami syntetizovat. Taurin je podstatnou součástí žlučových kyselin, stabilizátorem buněčných membrán a regulátorem stálé hladiny vápníku v krvi. Nedostatek této aminokyseliny vede k degeneraci oční sítnice, až slepotě.

V tomto roce jsme se rozhodli ochránit trávicí traktus vysokohorských koz kokcidiosatikem na přírodní bylinné bázi. Tato látka byla vmíchána do granulí přežvýkavců a dále upravována dle rostoucí razance kokcidií v životním prostředí kopytníků. Konkrétně se jednalo o kozorožce sibiřské a kavkazské. Zpočátku se přídavek jevil vhodně zvolený a zabírající; průjmů bylo málo a nastupovaly až v pozdějším období jara. Avšak v létě – navzdory znásobení množství funkční látky v granulích – se stáda nepodařilo udržet v dobrém zdravotním stavu a kokcidióza se projevila v plné míře. I přesto byl letos úhyn mláďat vysokohorských koz v důsledku kokcidióz minimální, konkrétně jen jeden kus kozorožce kavkazského. Zvířata byla proto odčervena přípravky na chemické bázi a dále léčena. Vyvstává polemika, zda byl přírodní přípravek málo razantní, nebo zda bylo zapotřebí použít ještě daleko vyšších dávek. Vliv mělo možná i to, že každý z druhů měl jiným způsobem zatížený svůj životní prostor parazity. Na tomto průzkumu budeme pracovat i v dalších letech. Více se o přírodních kokcidiosaticích dočtete v následujícím článku z krmivářské komise.

Výrazným pokrokem naší krmivářské základny bylo povolení od krajské veterinární

Mravečnickům přidáváme granulované krmivo Nutrazu® Insectivore Diet
/For anteaters we add granulated feed/

správy zkrmovat kopytníky zde chované. U divokých zvířat se jednalo o kusy, které uhynuly nebo musely být utraceny následkem úrazu, u zvířat hospodářských pak o nadbytečné kusy. Toto rozhodnutí je pro nás zajímavé a přínosné, neboť takovéto čerstvé potravě se nic nevyrovná.

I v tomto roce patří velké poděkování sponzorům za jejich naturální dary v podobě krmiva; jedná se především o firmy Ahold, Dajana Pet a Adriana. Budeme rádi za pokračování spolupráce i v dalších letech.

Zpracovala: Ing. Sylva Procházková

Kokcidiostatika v krmné dávce vysokohorských koz

(Souhrn z přednášky na krmivářské komisi v zoo ve Dvoře Králové.)

Původcem kokcidiózy je řada druhů jednobuněčných parazitů rodu *Eimeria*. U koz jich bylo popsáno 6 druhů. Tito cizopasníci parazitují v buňkách střevního epitelu a vyvolávají rozpad sliznice střeva. Následují těžké poruchy trávení a otevírá se cesta bakteriálním a virovým infekcím. Epitel střeva se odlupuje, doprovázen krvavými průjmy. Dochází k masivním poruchám vstřebávání životně důležitých iontů a celkové dehydrataci organismu. Nemoc je doprovázena častými úhyny mláďat v důsledku velkých ztrát plazmatických proteinů, minerálů, vody a krve. Nový hostitel se nakazí pozřením zárodku (oocysty) z vnějšího prostředí – z kontaminovaného krmiva, vody či výkalů. Kusy, které přežijí, se stávají vůči onemocnění imunními a stávají se také přenašeči. Nemoc má tedy ve stádě chronický charakter, neboť starší kusy kontaminují prostředí svým trusem a z něj se opět nakazí mláďata. Nákaze lze předcházet snahou udržet prostředí bez kontaminace trusem zvířat, která nemoc přenáší, čímž se přeruší vývojový cyklus parazita. Pokud nemoc již vypukne, je nutno ji potlačit chemicky vyrobenými kokcidiostatiky a dále také léčit průjem, dostat zvířata opět do správné tělesné kondice. Důležitá je především izolace a včasná léčba nemocných kusů.

Prevenčí před tímto onemocněním je právě použití kokcidiostatik v krmných směsích. Bohužel se však jedná o chemikálie s celou řadou vedlejších účinků, jako např. růstové deprese nebo rezidua látek v těle zvířat. Sortiment těchto prostředků

Vysokohorské kozy jsou velmi citlivé k invazím kokciidií /Wild Mountain goats are very susceptible to invasions of coccidia/

Onemocnění vyvolaná kokciidiemi postihují zejména mláďata /The disease caused by coccidia mainly affects the young/

Kozy šrouborohé žijí ve vysokohorských oblastech střední Asie /Markhors live in alpine areas of Central Asia/

je však omezen krmivářskou legislativou, což znemožňuje jejich účinné střídání a tím zamezení vzniku rezistence, tzn. snižování jejich účinnosti. Celosvětovým trendem je zákaz používání chemických kokcidiostatik. Hledají se nová řešení, a to přírodní kokcidiostatika. Použili jsme konkrétně výrobek

francouzské firmy Manghebati pod názvem *Emanox*. Přípravek obsahuje výtažky z oregana, mateřídoušky, máty, rozmarýnu, majoránky, česneku aj.

MVDr. Jaroslav Ondráček ml. (Biokron, s.r.o., Blučina) provedl řadu srovnávacích pokusů na králících ve výkrmu, kde zkoumal sílu kokcidistatických účinků jednotlivých preparátů. Porovnával chemické kokcidostatikum *Robenidin* a různé koncentrace přírodního kokcidostatika *Emanoxu*. Oba preparáty doplnil ještě *Probiostanem* – fermentovaným probiotickým preparátem. V průběhu výkrmového pokusu došlo u všech pokusných skupin k mírné invazi kokcidie. U skupin s použitím *Emanoxu* se množství kokcií drželo stále na stejné hodnotě, ve skupině s *Robenidinem* došlo k výraznému nárůstu kokcií. Dále: čím více probiotik krmivo obsahovalo, tím více byl umocněn účinek kokcidostatik – z čehož vyplývá, že probiotika pozitivně ovlivňují zdravotní stav a metabolismus organismu.

Emanox existuje ve formě práškové (5%) a ve formě tekuté, tzv. *Emanox PMX SOL* (10%). U tekuté formy – i když byla použita stejná koncentrace přípravku – byl zaznamenán větší kokcidistatický účinek.

Závěrem lze říci, že *Emanox*, vzhledem ke svému pestrému složení (směs rostlinných extraktů) je odolnější ke vzniku rezistence, než klasická chemická kokcidostatika. Nemá ochrannou lhůtu, může být tedy používán bez ohledu na dobu případné porážky. Podle dávky může být použit jak k prevenci, tak i k léčbě kokcidie. Není řazen mezi léčiva, nevztahují se na něj proto předpisy o medikaci a používání léčiv v krmivech.

Použitá zdroje:

ŽÍDKOVÁ, M.: Výskyt parazitů zaživacího aparátu u mladého skotu.

ONDRÁČEK, J.: Pokusy a odborné statě.

Zpracovala: Ing. Sylva Procházková

Kamszíci jsou nároční na výživu a citliví k invazím parazitů
/Chamois are demanding in terms of nutrition and sensitive to invasions of parasites/

Nová budova vstupu do zoo a výzkumného centra pro chov lemuru kata /New entrance building to the zoo and Research centre for Lemurs Catta/

Vstupní hala v novém vstupu do zoo /Entrance hall at the new entrance to the zoo/

MARKETING ZOO

■ NÁVŠTĚVNOST ZOO OLOMOUC V ROCE 2012

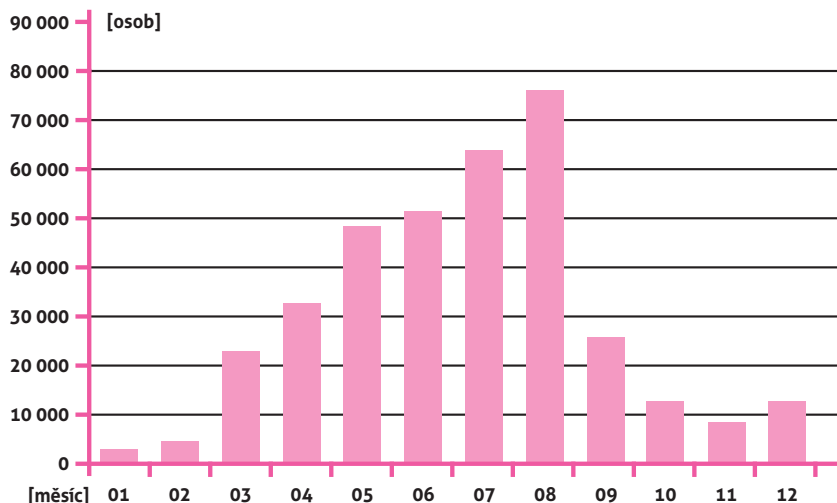
V roce 2012 do Zoologické zahrady Olomouc zavítalo 365 897 návštěvníků; ve srovnání s rokem 2011 se tak celková návštěvnost snížila o 7 302 osob. Tento pokles představuje změnu o přibližně 2 %, což s ohledem na vývoj návštěvnosti ostatních turistických cílů v regionu představuje velmi dobrý výsledek. Za velice pozitivní lze také považovat celkový nárůst počtu platících návštěvníků. Stejně jako v předchozích letech, i v roce 2012 získala Zoo Olomouc titul nejnavštěvovanějšího turistického cíle v Olomouckém kraji a nadále patří mezi 15 nejnavštěvovanějších turistických destinací v rámci celé České republiky.

Pro zajištění takto vysoké návštěvnosti i v období přetrvávající ekonomické krize je nezbytné nabízet návštěvníkům nové a zajímavé možnosti trávení volného času. Samotná prezentace vzácných

a ohrožených druhů zvířat již není dostatečným náplní zoologických zahrad a je třeba přicházet s nabídkou komplexních služeb cestovního ruchu.

I v roce 2012 se Zoo Olomouc zaměřila na rozvoj a zatraktivňování celého areálu. Nejvýznamnějším lákadlem roku bylo dokončení a otevření „centra pro chov lemuru kata a vstupu do zoo“. Tento objekt bylo možné realizovat za významné podpory z prostředků Evropské unie a Operačního programu Přeshraniční česko-polská spolupráce. Návštěvníci tak mohli zahájit svůj pobyt v zoo ve velmi atraktivním vstupním areálu, kde se mohli setkat jak s lemuru kata v jejich nově vybudovaných ubikacích či venkovních výběžích, tak s mnoha různobarevnými rybkami obývajícími krásné akvárium, zdobící prostor nových pokladen zoo. Nový vstup do zoo nejen zatraktivnil, ale i zrychlil výdej vstupenek a podařilo

Graf vývoje návštěvnosti v roce 2012

Vývoj návštěvnosti v roce 2012 a její srovnání s rokem 2011

2011	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Dospělí	2 374	3 740	8 251	28 026	17 015	19 919	29 523	31 804	14 479	7 785	2 596	6 472
Mládež	2 297	3 377	7 179	20 271	13 640	17 470	24 274	28 536	10 737	6 590	2 072	6 104
Platící celkem	4 671	7 117	15 430	48 297	30 655	37 389	53 797	60 340	25 216	14 375	4 668	12 576
Děti do 3 let	718	1 095	2 356	7 332	4 673	5 712	8 188	9 176	6 430	3 660	1 190	3 122
ZTP	114	180	274	590	503	697	800	834	505	271	97	151
Celková návštěvnost	5 503	8 392	18 060	56 219	35 831	43 798	62 785	70 350	32 151	18 306	5 955	15 849
Kumulativní	5 503	13 895	31 955	88 174	124 005	167 803	230 588	300 938	333 089	351 395	357 350	373 199

2012	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
Dospělí	1 637	2 436	11 637	15 964	28 420	30 367	48 813	52 625	19 977	9 201	6 095	10 087
Mládež	1 212	2 252	8 373	12 179	15 862	14 964	10 722	16 139	3 690	2 766	1 103	1 768
Platící celkem	2 878	4 705	20 175	28 450	44 384	45 920	60 344	69 541	24 107	12 147	7 237	11 911
Děti do 3 let	432	702	3 026	4 268	4 448	5 801	3 918	6 808	2 077	1 016	871	731
ZTP	29	17	165	307	102	589	809	777	440	180	39	56
Celková návštěvnost	3 310	5 407	23 201	32 718	48 832	51 721	64 262	76 349	26 184	13 163	8 108	12 642
Kumulativní	3 310	8 717	31 918	64 636	113 468	165 189	229 451	305 800	331 984	345 147	353 255	365 897

Porovnání měsíční	-2 193	-2 985	5 141	-23 501	13 001	7 923	1 477	5 999	-5 967	-5 143	2 153	-3 207
Porovnání kumulativní	-2 193	-5 178	-37	-23 538	-10 537	-2 614	-1 137	4 862	-1 105	-6 248	-4 095	-7 302

První návštěvníci novým vstupem prošli 16. května
/The first visitors went through the new entrance on 16th May/

se nám tak minimalizovat tvoření front při čekání na zakoupení vstupenky. Návštěvníci však pozitivně hodnotili i další aktivity zoo, jako například výstavbu prvního safari na Moravě (zatím jeho první fázi – „euroasijské safari“) či postupně dokončování výstavby „chovného centra pro levharty mandžuské“.

V roce 2012 jsme se rovněž zaměřovali na přípravu a realizaci širokého spektra aktivit pro návštěvníky a každý měsíc jsme

pro ně zorganizovali atraktivní program. Mezi dlouhodobě nejzajímavější aktivity zoo pro návštěvníky patří *Zooinventura*, *Velikonoce v zoo*, *Večerní májové prohlídky*, *Měsíc dětí*, *Víkend rekordů*, *Večer duchů* a *Vánoce v zoo*. Návštěvníci se rovněž často účastnili komentovaných krmení, která v roce 2012 představila nejširší nabídku krmení v historii zoo.

Zpracoval: Mgr. Luděk Richter, Ph.D.

■ PROPAGACE ZOO A NEJVÝZNAMNĚJŠÍ AKCE V ROCE 2012

Zoo Olomouc zaznamenala za posledních 5 let nebývalý rozvoj a nejinak tomu bylo i v roce 2012. Také v tomto roce jsme věnovali úsilí rozvoji a atraktivnějšímu areálu zoo pro veřejnost. K největším lákadlům pro návštěvníky patřila zejména výstavba a slavnostní otevření centra pro chov lemuru kata a vstupu do zoo, stavební práce na počáteční fázi projektu „Safari v Zoo Olomouc – safari Euroasia“. Jedná se o první safari na Moravě a je tedy zřejmé, že se těšilo velkému zájmu široké veřejnosti. Návštěvníkům zoo také neunikly dokončovací práce na stavbě chovného centra pro levharty mandžuské.

Slavnostní otevření centra pro chov lemuru kata a vstupu do zoo

Vyvrcholením intenzivní práce a spolupráce Zoo Olomouc se Zoo Opole v rámci česko-polské přeshraniční spolupráce bylo

bezesporu slavnostní otevření „centra pro chov lemuru kata a vstupu do zoo“. To se odehrálo 16. 5. 2012 a zúčastnilo se jej mnoho významných osobností regionu. Samotný program byl ozvláštněn živým vystoupením etnické skupiny, která dodala objektu a zde chovaným lemurům kata autentický ráz.

Safari v Zoo Olomouc – první safari na Moravě

Mezi nejvýznamnější počiny v celé historii Zoo Olomouc patří bezesporu stavba safari. Tento koncept vznikl v zoo již několik let, ale až v roce 2011 bylo dokončeno zpracování všech podkladů k tomu, aby mohl zřizovatel přistoupit ke schválení projektu. V tomto roce pak započaly veškeré stavební práce na první fázi safari – „safari Euroasia“.

Výstavba vyhlídky v euroasijské části safari
/Construction of a view point at the Eurasian safari/

Pohled na objekty a část cesty ve vznikající části safari
/View of the objects and part of the road in the emerging safari/

Realizace safari v Zoo Olomouc je rozdělena do čtyř etap a během následujících let bude přebudováno celkem 17 výběhů do 5 rozlehlých areálů, jejichž celková výměra dosáhne přibližně 19 hektarů. Tyto areály budou svým pojetím koncipovány do tematických zoogeografických zón: Euroasie, Severní Amerika, Afrika, Austrálie a Arktida.

Safari bude znamenat zásadní zvýšení atraktivity areálu zoologické zahrady, současně představí nové druhy chovaných zvířat, jako například zubry či losy. Návštěvníci budou moci vjíždět do areálu jako pasažéři safari vláčku, který v současné době projíždí pouze po obchůzkové trase zoo. Takto se návštěvníci zoologické zahrady dostanou i do části zoo, jež dosud nikdy nebyly veřejnosti přístupné a současně pěši nebudou ve svém pohybu nijak omezovali. V průběhu roku bude areál safari ve vybrané dny a denní dobu zpřístupněn i osobním automobilům.

Rekonstrukce starých výběhů, jejich rozšíření a přebudování ale také výrazně zkvalitní životní podmínky zde chovaných zvířat a svou koncepcí se přiblíží jejich reálným životním podmínkám.

Nejvýznamnější akce v roce 2012

Z marketingových akcí, které se každým rokem zapisují do povědomí návštěvníků, se letos staly neúspěšnější tyto: *Zooinventura, Velikonoce v zoo, Májové svátky, Komentovaná krmení, Měsíc dětí, Večerní zoo z výšky, Víkend rekordů, Večer duchů a Vánoce v zoo.* Za úspěch však nepovažujeme pouze více než vysokou návštěvnost dané akce, jak tomu bývá např. při *Večeru duchů*. Úspěšný je i takový program, který si žádá v nadcházejícím roce opakování – ať už pro ohlasy spokojených návštěvníků, nebo z důvodu opodstatněné tradice.

Zoologickou zahradu Olomouc i v tomto roce dožbilo označení „Největší turistické lákadlo Olomouckého kraje“. Opět dosáhla na nejvyšší příčku v nejčastěji vyhledávaných místech pro výlet. Za každým číslem však stojí konkrétní tvář návštěvníka. Pokud se navrací a čas strávený v zahradě považuje za příjemný, pak se potvrzuje další z funkcí zoologické zahrady a upevňuje se význam marketingových aktivit. Rozšiřuje se tak její poslání od edukačně-záchranného subjektu k turisticky zajímavému místu naší země.

Zooinventura

Vyzkoušet si faktickou práci sčítacích komisařů mohl každý, kdo se letošní „Zooinventury“ zúčastnil. Stát se alespoň na chvíli součástí zvířecích domácností a dobrat se jen pohledem ke správnému číslu jejich členů nebylo v některých případech nic snadného. Na neúspěšnější čekaly odměny v podobě hodnotných cen.

ZOOINVENTURA

SOUTĚŽ

18.–31. 1. 2013

K lednovým dnům v zoo patří tradiční inventura zvířat. V průběhu roku se rodí mláďata, přicházejí i odcházejí zvířata, a proto je potřeba vést přesnou evidenci. Staňte se součástí zoo, zavítejte k nám, a dokážete-li to, spočítejte členy zvířecích domácností. Připomínáme, že neposílá, neodovívá... Na nejlepší z vás, kterým se podaří najít a sečíst určené živočichy, čekají hodnotné ceny. Volné vstupenky do zoo, knihy, nebo třeba stuživá trička.

WWW.ZOO-OLOMOC.CZ

ZOOLOLOMOC

CZ PÍ ČEZ 1411 100 000 000

OPRAVILNÉ VYKONÁNÍ PRÁCE V ZOOLOLOMOC

„Zooinventura“ je soutěž pro malé i velké návštěvníky zoo / „Zoo stock taking“ is a competition for young and old visitors to the zoo/

Velikonoce v zoo

Velikonoční dílny a řemeslný jarmark k těmto svátkům patří již neodmyslitelně. V dílnách byli návštěvníci blíž velikonočním tradicím, mohli zapojit vlastní šikovné ruce a potěšit – ať už sebe, či své blízké – dárkem vyrobeným právě v areálu zahrady.

„Velikonoční dílny“ neodmyslitelně k těmto svátkům patří / „Easter workshop“ inherently belongs to this holiday/

Májové svátky

Brány zoo se pro návštěvníky otevřely i v době večerní, aby zahrada poskytla májové prostředí každému, kdo si po setmění přál vydat se na procházku v přírodním areálu. Nositelé jmen Hynek, Vilém a Jarmila mohli uplatnit vstup zdarma. Průvodcem po zoo pak vzala zavděk převážná část příchozích.

Komentovaná krmení

Komentovaná krmení se těší stále většimu zájmu. Letošní nabídka byla historicky co do počtu komentovaných zvířat a období, během něhož krmení probíhají, největší. Lidé se tak dostávají zvířatům blíž. Kromě zajímavosti o životě zvířat se návštěvníci mohou pracovníka zahrady dotázat na

„Komentovaná krmení“ jsou mezi návštěvníky zoo velmi oblíbená
/„Guided feeding“ is very popular among the visitors/

cokoliv, co je v této souvislosti zajímavá. Tuto možnost měli v měsících duben, květen, září a víkendech a svátcích; od června do srpna pak denně.

Měsíc dětí

Děti si nezasloužily jen jediný den k oslavám, nýbrž celý měsíc! Během červnových víkendů navštívily „dotykovou zoo“, účastnily se nejrůznějších poznávacích stezek, pobavily se divadelním představením, vyzkoušely si zubní prevenci, jízdu na čtyřkole, práci moderátora rádia, ozdoby své tváře malbami zvířat, vyhrály si v lanovém centru, dováděly na skákacím hradu, zavítaly do ekologické dílny a mnoho dalšího.

Večerní zoo z výšky

Pozorovat život zvířat za soumraku a ještě z vyhlídkové věže spatřit zapadající slunce nad městem jsme chtěli dopřát každému zájemci. Večerních prohlídek z výšky tak využili nejen nadšení fotografové.

V rámci „Měsíce dětí“ proběhlo mnoho různých akcí
/Within the „Months of children“ there were a lot of different events/

Večerních prohlídek z výšky využili nejen nadšení fotografové
/Not only enthusiastic photographers advantaged evening tours from the height/

„Víkend rekordů“ pořádáme vždy na závěr prázdnin
/We organize the „Weekend of records“ always in the
end of holidays/

Víkend rekordů v Zoo Olomouc

Konec letošních prázdnin patřil „Víkendu rekordů“. Podpořit překonání celkem pěti rekordů přijel i Jaroslav Uhlíř, který i přes chladné počasí zahřál návštěvníky dobrou náladou. Některé z rekordů posloužily i dobré věci, byť ne všechny byly překonány. Sbíraly se nejen uzávěry z PET lahví pro malou nemocnou Klárku, ale také balóny pro zvířata.

Večer duchů v zoo

Převeliká skupina návštěvníků čekala na kostymované zooprůvodce – bludičku či čarodějnici. Ty je spolu se zoofotografem provedly tmavou nocí za světel, zářících z vydlabaných dýní. Tajuplnou noc podtrhovala všudypřítomná strašidla. Zůstat zvířatům nablízku tak bylo v tento neveselý večer velkým zážitkem.

Bludička nebo čarodějnice? Obě mohli návštěvníci využít jako průvodce po zoo
/The marsh fairy or the witch? Visitors could use both as a guide to the zoo/

Slavnostně nasvícený vstup do zoo lákal k návštěvě
/Festively floodlit entrance to the zoo invited to visit/

Vánoce v zoo

Čas adventu v zoo umožnil všem, kteří přišli, zastavit se. Nepospíchat a prožít předvánoční čas v poklidné a přívětivé atmosféře. V prostředí výtvarných dílen po dva víkendy malí i velcí vyráběli vánoční ozdoby, zvonečky, ovečky a anděly z rouna, dekorace do oken, zdobili perníčky, psalo se Ježíškovi. V čase určeném pro zdobení stromečku se neopomnělo nazdobit ani

ten, který je určen zvířatům. Štědrý den v zoo byl štědrý, neboť každému návštěvníkovi nadělil dětské vstupné. A nebyly by to tradiční Vánoce bez tradičních "Večerních prohlídek".

*Zpracovali: Mgr. Luděk Richter, Ph.D.,
Iveta Gronska, Lucie Pospíšilová*

Kalendář akcí v zoo v roce 2012

1. 1. Nový rok v zoo

K doznívající atmosféře Vánoc patřila i poslední večerní prohlídka s průvodcem.

1. 1. Kampaň EAZA na záchranu jihovýchodní Asie

Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA) vyhlásila pro rok 2012 kampaň na záchranu jihovýchodní Asie. Ze strany Zoologické zahrady Olomouc byla akce v průběhu celého roku podpořena jak na poli seznamování návštěvníků s problematikou, tak akcemi pro veřejnost.

27.–29. 1. TOURISM EXPO 2012

Informační a prodejní stánek Zoo Olomouc na výstavě služeb cestovního ruchu a využití volného času zval přítomné nejen k návštěvě zoo, ale nabízel i možnost zakoupit některý z našich suvenýrů či knih. Podívat se na výstavu „přišla“ i zvířata ze zoo. Nechyběly surikaty, ara ararauna s eklektem různobarvým, také ovce, kozy a lamy.

Kampaň EAZA byla v roce 2012 zaměřena na záchranu zvířat z jihovýchodní Asie /EAZA campaign in 2012 aimed at rescuing animals from Southeast Asia/

23.–31. 1. Zoonventura

Tradiční akce, kterou zoo završuje každoroční inventuru zvířat, patřila posledním lednovým dnům. Návštěvníci opět počítali určená zvířata, která jim to nijak neulehčovala. Nejúspěšnější účastníci soutěže byli odměněni hodnotnými cenami.

3.–5. 2. Za samé jedničky zdarma do zoo

Všem dětem, které si na vysvědčení ze školy donesly samé jedničky, blahopřála Zoo Olomouc vstupným zdarma.

23. 2. – 18. 3. Soutěž s filmem „Modrý tygr“

Ve spolupráci s multikinem CineStar proběhla soutěž, jejíž hlavní výhru představoval vodácko-turistický zájezd do zahraničí pro 2 osoby. Ten měl šanci vyhrát každý, kdo shlédl film „Modrý tygr“ a současně se vydal za tygrem ussurijským do olomoucké zoo.

Soutěž s filmem „Modrý tygr“ lákala do zoo i za tygrem ussurijským (23. 2. – 18. 3.) /Competition with the film „Blue Tiger“ attracted even to come and see amur tiger at the zoo/

7. 3. Valná hromada Zoo Olomouc

Tradiční setkání pracovníků Zoo Olomouc v restauraci Archa.

16. 3. Show Jana Krause s lenochodem Bohušem

Známy herec a moderátor Jan Kraus si lenochoda Bohuše společně s paní ošetřovatelkou Hanou Dostálovou pozval na natáčení svého úspěšného programu „Show Jana Krause“.

5.–9. 4. Velikonoce v zoo

Návštěvníci mohli přijít přivítat velikonoční svátky nejen na velikonočních dílnách, kde si mohli vytvořit drobnosti z nejrůznějších materiálů, ale i na tradiční řemeslný jarmark. Další alternativou příjemně stráveného času v areálu zoo bylo zajisté komentované krmení, které tímto víkendem odstartovalo.

5. 4. – 30. 9. Komentovaná krmení

V letošním roce probíhala komentovaná krmení od dubna do září, a to v následujícím režimu: duben, květen, září – víkendy a svátky; červen, červenec, srpen – denně. Krmení se týkala medvědů malajských, nosálů červených, velbloudů dvouhrbých,

Na Velikonoce mohli návštěvníci shlédnout i tradiční řemeslný jarmark (5.–9. 4.)
/Visitors could also see the traditional Easter craft fair/

Valnou hromadu v restauraci Archa zahájil ředitel Dr. Ing. Habáň (9. 3.)
/General meeting at the Archa restaurant was opened by the director Dr. Dipl.-Ing. Habáň/

Foto z valné hromady zaměstnanců zoo (9. 3.)
/Photo from the general meeting of the zoo employees/

Natáčení úspěšného pořadu „Show Jana Krause“ se zúčastnil i lenochod Bohuš (16.3.)
/The filming of the successful program „Jan Kraus Show“ was also attended by Southern Two-toed Sloth Bohuš/

V letošním roce probíhala komentovaná krmení od dubna do září
/This year, we organized guided feeding from April to September/

Návštěvníci facebookových stránek UCSZOO mohli hlasovat o „Nej... mládě roku 2012“
/Visitors to UCSZOO facebook pages could vote on the „The Best ... cub 2012“/

Stanovištní soutěž „Putování za saolou“ proběhla pod taktovkou DDM Olomouc (21. 4.)
/The post competition „In Search of saola“ were organized by DDM Olomouc/

žiraf Rothschildových, gepardů štíhlých, surikat, kočkodanů husarských, kotulů veverovitých, vlků arktických a konala se i ve výběhu klokanů (klokan rudý, klokan parma, psoun prériový).

16. 4. – 13. 5. BabyZOOM 2012

Návštěvníci facebookových stránek zoologických zahrad sdružených v Unii českých a slovenských zoo mohli hlasovat o „Nej... mládě roku 2012“.

21. 4. Den Země v zoo – Putování za saolou

Stanovištní soutěž inspirovaná kampaní EAZA (Evropská asociace zoologických

Primátor města Olomouce M. Novotný s ředitelem zoo Dr. Ing. R. Habáněm (30. 4.)
/Mayor of Olomouc M. Novotny with the zoo director Dr. Dipl.-Ing. R. Habáň/

zahrad a akvárií) na záchranu jihovýchodní Asie proběhla tradičně pod taktovkou DDM Olomouc.

27.–30. 4., 4.–7. 5. Májové svátky v Zoo Olomouc

První teplé dny pozvala Zoologická zahrada Olomouc nadšence, kteří mají rádi zvířata a chtějí si užít procházku v přírodním areálu, na večerní prohlídky s průvodcem. Nositelé jmen Hynek, Vilém, Jarmila mohli uplatnit vstup zdarma. K přívětivé atmosféře těchto májových dnů přispělo i víkendové a sváteční komentované krmení.

8. 5. S vysloužilci do zoo

Zoologická zahrada ve spolupráci se společností ELEKTROWIN se na den ujala úlohy hostitele vysloužilých elektrospotřebičů. Návštěvníci si za každý přinesený spotřebič odnesli kromě zvýhodněného vstupného i dobrý pocit.

16. 5. Slavnostní otevření „centra pro chov lemurů kata a vstupu do zoo“

U příležitosti zahájení turistické sezóny města Olomouce byl za přítomnosti představitelů města otevřen objekt „centrum pro chov lemurů kata a vstup do zoo“.

Slavnostní otevření centra pro chov lemurů kata a vstupu do zoo (16. 5.)
/Inauguration of the „Centre for breeding of Ring-tailed Lemur and entrance to the zoo“/

V restauraci Archa proběhla tisková konference k zahájení turistické sezóny v Olomouci (16. 5.)
/The press conference on the opening of the tourist season in Olomouc was held in Archa restaurant/

26. 5. Narodilo se nám miminko! aneb Jarní stezka v zoo

Ze spolupráce DDM Olomouc a Zoo Olomouc opět vzešla oblíbená Jarní stezka, tento rok zaměřená na mláďata zvířat. Pro každého účastníka byly připraveny drobné odměny.

30. 5. Dětský den s AČR

V rámci Dne dětí s Armádou ČR zajistila Zoo Olomouc přítomnost svých lam na atletickém stadionu TJ Lokomotiva Olomouc.

Při příležitosti otevření nového vstupu zatančila a zapívala skupina Njachas (16. 5.)
/Group Njachas danced and sang on the occasion of the opening of the new entrance/

U příležitosti otevření nového vstupu naši zoo navštívil i ředitel Zoo Opole MVDr. L. Sobieraj (16. 5.)
/On the occasion of the opening of the new entrance, the Zoo Opole director L. Sobieraj DVM visited Zoo Olomouc/

2.–30. 6. MĚSÍC DĚTÍ

Celý měsíc jsme se věnovali našim nejmenším. V jeho průběhu se konaly následující akce:

■ 2. 6. Za mlád'aty do zoo a Dotyková zoo

Poznávací stezku na téma „Přiřaď k samici správné mládě“ ozvláštnila „Dotyková zoo“. Každý si tak mohl osahat např. vejce, zuby, případně kůži jednotlivých zvířat.

■ 3. 6. Barevný svět chameleona a Dotyková zoo

Cílem této akce bylo vytvořit barevného chameleona z víček od PET lahví a poznat jednotlivé detaily těl různých živočichů.

Dotyková zoo v rámci „Měsíce dětí“ se těšila velkému zájmu návštěvníků (2. 6.)
/Touch the zoo on the occasion of „Month of children“ enjoyed great interest of visitors/

„1. olomoucká Arakiáda“ – děti zábavnou formou získávaly informace o zubní prevenci (9. 6.)
/„First Arakiáda in Olomouc“ – kids gathered information on dental prevention with fun/

■ 9. 6. 1. olomoucká Arakiáda – prevence, půl zdraví

Na akci, pořádanou olomouckou neziskovou společností Arak, o. p. s. v areálu zoo, si děti mohly vyplnit „K.A.Z. kvíz“ a získat tak zábavnou formou informace o zubní prevenci. V rámci celkového programu si také vyzkoušely první pomoc, shlédly baletní divadelní představení Tarzan, ale třeba i zavítaly na stanoviště karikaturistů nebo malířů obličejů. Lákavé odměny přidaly na radosti všech přítomných.

■ 10. 6. Sportuj s Peřej Tours

Tento den Měsíce dětí se nesl ve znamení sportu. Při vstupu do zoo vítala návštěvníky dětská vstupenka na plavbu raftem s Peřej Tours. Zájemci si pak mohli vyzkoušet jízdu na čtyřkole nebo si zaskákat na raftu.

Cílem této akce bylo vytvořit barevného chameleona z víček od PET lahví (3. 6.)
/The aim of this event was to create a color chameleon of PET bottle caps/

Zoo Olomouc uspořádala pro zaměstnance všech zoo v ČR oblíbené „Zoo hry“ (15.–17. 6.)
/Zoo Olomouc organized popular „Zoo games“ for employees of all zoos in the Czech Republic/

Do Klání na „Zoohrách“ se zapojil i náš tým v čele s ředitelem zoo (15.–17. 6.)
/„Zoo games“: Our team headed by the Zoo director took part in the competition/

Dětský den s Rádiem Haná (16. 6.)
/Children's Day with Radio Haná/

„S CineStarem na Madagaskar“ (17. 6.)
/„With CineStar to Madagascar“/

Tiskové konference nyní pořádáme v novém vstupu do zoo (29. 6.)
/Now we hold a press conferences at the new entrance to the zoo/

■ 16. 6. Dětský den s Rádiem Haná

Nařukovací atrakce, tanec na dětské diskotéce, ale třeba i vyzkoušení si práce moderátora Rádia Haná v živém vysílání – tohle vše se stalo náplní této soboty.

■ 17. 6. S CineStarem na Madagaskar

Možnosti vydat se po stopách kamarádů z Madagaskaru, vyhrát pěkné ceny a nakonec si nechat namalovat krásnou masku na obličej využili malí i velcí.

■ 23. 6. Dobrodružství v Lanáčku

Lanáček tentokrát zajistil veselé hry s maskotem Patrikem v areálu Zoo Olomouc. Opět nechyběly ani zajímavé soutěže, hraní a malování na obličej.

■ 24. 6. Ekoden v zoo aneb Zatočíme s odpady!

I ekologie může být zábavná! Přesvědčily se o tom všechny šikovné ruce, které si modelovaly z balónků nebo navštívily ekologickou výtvarnou dílnu z PET lahví.

■ 30. 6. DDM volá: „Ahoj školo!“

Loučit se se školou soutěžním dnem nebyl vůbec špatný nápad.

16. 6. Moravskoslezské poznávací dny

V rámci česko-polské spolupráce se Zoo Olomouc zapojila celodenním programem pro početnou skupinu posluchačů. Symbolem celé akce se stal lemur. Návštěvníci

poznávacích dnů se mohli těšit z komentovaného krmení, přítomnosti průvodce a jistě je potěšila i jízda vláčkem.

15.–17. 6. Zoohry

O tom, že si nehrají jen malí, se přesvědčili všichni účastníci zooher. Role organizátora tohoto sportovního klání pracovníků zoologických zahrad se tentokrát ujala naše zoo. A obstála jak se ctí organizátorskou, tak i sportovní. Náš tým se umístil na 4. místě.

29. 6. – 1. 7. Za samé jedničky zdarma do zoo

I na konci školního roku prostřednictvím vstupného zdarma zoo podarovala všechny, na jejichž vysvědčení se zaskvěly samé jedničky.

4.–7. 7. Večerní zoo z výšky

Tentokrát jste se na zoologickou zahradu a život v ní mohli přijít podívat nejen za soumraku a s průvodcem, ale i z rozhledny. Jednalo se o večerní prohlídky trošku jinak – z výšky.

9.–13. 7. Příměstský tábor ADRA

Děti za pět dní procestovaly všechny kontinenty planety. Zaměstnanci olomoucké

Hejtmán a senátor Ing. Martin Tesařík pokřtil mláďata lva berberského (31. 7.) /Governor and Senator Ing. Martin Tesařík christened Barbary Lion cubs/

zoo jim přiblížili rozmanitost živočišné říše, ochranu a poznání jejího bohatství. Speciální pracovníci mezinárodní humanitární organizace ADRA táborníkům připomenuli humanitární součinnost se všemi lidmi. Hry byly doplněny rukodělnými pracemi a setkáním se zvířaty.

31. 7. Křest lvícat

Olomoucký hejtmán Martin Tesařík společně s náměstkem Radovanem Raštákem slavnostně pokřtili dvě mláďata lva berberského – Barta a Napoleona.

30. 7. – 6. 8. Letní univerzita juniorů

CEAF (Středoevropská asociace přátel zoo) pro tento rok vybrala Zoo Olomouc, aby zde strávila pár pěkných dní s dětmi, kterým zvířata rozhodně nejsou lhostejná. S příjemným kolektivem vedoucích prožily nezapomenutelné chvíle v blízkosti zvířat. Asociace završila svůj pobyt v zoo krásným dárkem v podobě adopcce charity žlutohrdlé.

16.–19. 8. Dožínková slavnost na Floře Olomouc

Této slavnosti se z našich zvířecích obyvatel zúčastnily ovce a kozy, které se zabydlely v salaši postavené na Floře.

Účastníci „Letní univerzity juniorů CEAF“ (30. 7. – 6. 8.) /„Summer University junior CEAF participants“/

Dožínková slavnost na Floře, které se účastnily naše ovce a kozy (16.–19. 8.)
/Our sheep and goats participated in Harvest festival in Flora/

„Příměstský tábor“ ve spolupráci s DDM Olomouc (27.–31. 8.)
/„Suburban camp“ in collaboration with DDM/

„Víkend rekordů“ v Zoo Olomouc (1.–2. 9.)
/„Weekend of Records“ in Olomouc Zoo/

27.–31. 8. Příměstský tábor s DDM Olomouc – Jak se žije v zoo

Účastníci z řad dětí si užili pět dní v bezprostřední blízkosti zvířat; mnohým z nich se tak splnil jejich sen. Organizátoři z DDM se zasloužili nejen o skvělou náladu, ale i o vyrovnaný program a atraktivní hry. Olomoucká zoo zase nabídla kontakt s vybranými zvířaty.

31. 8. MegaMoravia 2012

První subevent, který se jmenoval „Olomouc jungle“, se konal v zoo na Svatém Kopečku. Provedl místní i přespolní geocachery po areálu olomoucké zoo. I když počasí bylo popravdě nevalné, hledačů pokladů se sešla opravdu velmi početná

skupina, která se vydala setmělým areálem hledat taje džungle.

1.–2. 9. Víkend rekordů v Zoo Olomouc

Letošní prázdniny jsme završili "Víkendem rekordů". Zdolávaly se následující rekordy: nejvyšší počet lidí v automobilu Peugeot 107, největší počet vymalovaných papoušků zavěšených na stromě, největší obraz chameleona vyrobený z uzávěrů PET lahví, nejvyšší počet pro zvířata nasbíraných fotbalových míčů, nejdelší stonožka v zoo vytvořená z PET lahví. Potěšením byl i koncert Jaroslava Uhlíře.

1. 9. Výlet do Zoo Bojnice

Pracovníci Zoo Olomouc podnikli exkurzi do slovenské zoo v Bojnici.

21. 9. Mezinárodní lamaterapeutický kongres v Nezamyslicích

Lamy z olomoucké zoo byly nápomocny při setkání s mentálně i tělesně postiženými.

22. 9. 20. setkání sponzorů

Tradiční sobotní setkání sponzorů a přátel zoo proběhlo i za nepříznivého počasí. Účastníci se těšili z celodenního programu, který nabízel nejen setkání se zvířaty.

Na „Víkendu rekordů“ vystoupil i Jaroslav Uhlíř (1. 9.)
/On the „Weekend of Records“ also Jaroslav Uhlíř sang/

Zahrada tímto poděkovala za zájem, podporu i finanční dary věnované konkrétním zvířatům.

6.–7. 10. 12. seminář CAZWW (Česká asociace veterinárních lékařů volně žijících zvířat a zvířat zoologických zahrad): Exotí, volně žijící zvířata a zoozvířata

Zoo Olomouc poskytla organizační zázemí zasedání veterinářů, které proběhlo v hotelu v Hrubé Vodě.

10. 10. Lazecká sklizeň

Lenochod Bohuš s ošetřovatelkou Hanou Dostálovou se zúčastnili akce pro děti, která probíhala v parčíku Na Letné v Olomouci-Lazcích a kterou podpořil i Magistrát města Olomouce. Jakožto propagační zvíře dostal Bohuš sponzorským darem bedny s ovocem.

13. 10. Podzimní safari stezka s DDM Olomouc

Prožít si příjemné podzimní chvíle v areálu zoo bylo jedním z důvodů pro vytvoření další oblíbené safari stezky, která svým účastníkům nabídla nové znalosti a sladkou odměnu.

2. 11. Večer duchů v zoo

Kostýmovaní průvodci – bludička či čarodějnice – provedli velkou skupinu návštěvníků, kteří se nebáli tmavé noci a chtěli se dozvědět mnoho informací nejen o nočních živočišcích žijících v areálu zahrady. Lampiónový průvod a svátečně nazdobená zoo, plná tajemně osvětlených zákoutí a svítících dýní, ale i skupiny kolem se potulujících duchů dodávaly lesu nezapomenutelnou atmosféru.

22. 11. „Mrskní si kulama ve Vyškově“

Sportovní setkání pracovníků českých a slovenských zoologických zahrad. Zaměstnanci naší zoo přijali pozvání do vyškovského zooparku na sportovní klání v kuželkách, ve

Zájezd zaměstnanců zoo, tentokrát do Zoo Bojnice na Slovensku (1. 9.)
/Excursion of zoo employees, this time to Zoo Bojnica in Slovakia/

Setkání ústavů sociální péče Olomouckého kraje (8. 9.)
/Meeting of social care institutes of the Olomouc Region/

Natáčení pořadu České televize „Ze ZOO do ZOO“
(10. 9.)
/Czech TV filming „From ZOO to ZOO“/

Mezinárodní lamaterapeutický kongres
v Nezamyslicích (21. 9.)
/International Lamatherapy Congress in Nezamyslice/

Zahájení tradičního setkání sponzorů v hospodářském
dvoře (22. 9.)
/Opening of the traditional meeting for sponsors/

Na setkání sponzorů jsme opět připravili kontaktní
zvířata (24. 9.)
/We had prepared contact animals for the meeting of
sponsors/

Naši zoo navštívili zástupci Zoo Moskva (5. 10.)
/Our zoo was attended by representatives from the
Moscow Zoo/

Fotografování účastnic „Miss FANTOM“ se zvířaty
na kalendář (10. 10.)
/Shooting of „Miss FANTOM“ with animals for the
calendar/

Skupina ochránců přírody „Forest“ opět uspořádala v naší zoo osvětovou akci (13. 10.)
/Nature Conservation Group „Forest“ again held an outreach event in the zoo/

Fotografie našeho soba posloužila jako exponát ve Vlastivědném muzeu v Olomouci (8. 10.)
/A photo of our reindeer served as a showpiece in the Regional Museum in Olomouc/

Spolupráce s médii byla vždy na velmi dobré úrovni (19. 10.)
/Cooperation with media has always been on a very good level/

„Večer duchů“ je velkým lákadlem, zejména pro děti (2. 11.)
/Halloween is a big attraction, especially for children/

kterém se umístili na 2. místě v kategorii jednotlivců.

8.–9. 12. Vánoční dílny „Slyším zvonit Vánoce“

Náplň těchto řemeslných dílnám v předvánočním čase zajistila výroba zvonečků a zdobení perníčků. Nechyběly ani ozdoby na stromček, psalo se Ježíškovi, vyráběly se nejrůznější dárky.

8.–19. 12. Vánoce Flora

V rámci vánočního programu na Výstavišti Flora Olomouc byla jako každý rok zbudovaná salaš, kterou obývaly ovce, kozy a lamy z olomoucké zoo.

15.–16. 12. Vánoční dílny „Ovečky, ovečky, pojd'te domů...“

2. víkend v duchu ručně vyráběných dárků zkrášlily vánoční ozdoby z ovčího rouna, šablony do oken a nezapomnělo se ani na polední krmení vlků.

15. 12. – 1. 1. (kromě 24. 12. a 1. 1.) Večerní vánoční prohlídky

Osvětlenou zoo, zimní atmosféru a mnoho jedinečných zážitků nabídla zoo v čase Vánoc. Služeb průvodce mohl využít každý člověk, který měl chuť dozvědět se mnoho zajímavého ze života zvířat.

21. 12. 4. geocachingové setkání

I letos v předvánočním čase navštívili zoo „hledací pokladů“. Nazdobili zvířátkům

Vánoční dílny „Slyším zvonit Vánoce“ (8.–9. 12.)
/Christmas workshops „I can hear Christmas ringing“/

Zdobení vánočního stromu pro zvířata (22. 12.)
/Decorating the Christmas tree for animals/

Prezentace kontaktních zvířat na vánočních trzích (16. 12.)
/Slideshow of contact animals at the Christmas markets/

Vánoční večerní prohlídky přilákají vždy mnoho návštěvníků
/Christmas evening tours always attract many visitors/

stromček a mnoho dalších dobrot přinesli i pro živočichy chované v zoo. Zahřáli se teplým čajem a vydali se po skupinkách s průvodci na cestu „za zvířecími poklady“ naší zoo.

22. 12. Vánoční strom pro zvířata

Než stromek zazářil, mohli jej návštěvníci ozdobit a zavěsit na něj svá přání, dárky a dobroty pro zvířata.

24. 12. Štědrý den v zoo

V tento den byla naše zoo k návštěvníkům opět štědrá a nadělila všem dětské vstupné.

*Zpracovaly: Iveta Gronská,
Lucie Pospíšilová, RNDr. Libuše Veselá*

Atmosféru večerních prohlídek podtrhuje svátečně nasvícená zoo
/Festive lit zoo promotes the special atmosphere during the evening tours/

■ VZDĚLÁVÁNÍ V ZOO OLOMOUC A SPOLUPRÁCE SE VZDĚLÁVACÍMI INSTITUCEMI

Pro Zoologickou zahradu Olomouc má funkce vzdělávání několik podob. Tu zásadní nepochybně získává přímým kontaktem s dětmi, žáky a studenty při výukových programech. Možnost vyměnit školní lavice za vzdělávání v přírodě mezi zvířaty uvítalo velké množství zájemců. Kromě bezpočtu těch, kteří si prošli zoo sami, se programů pro školy v roce 2012 zúčastnilo celkem 3 487 osob. Služeb průvodce využilo z řad ostatních institucí, společností či soukromých subjektů ještě o 675 návštěvníků více, celkem tedy 4 162 osob.

V případě návštěvy zoologické zahrady může být učení zábavou. Z nabídky výukových programů mohli pedagogové zvolit takový, který nejvíce odpovídal jejich představám. V rámci programů se nabízel průvodce, který odtajnil spoustu zajímavostí a děti si přišly na své i v lanovém centru nebo při jízdě v zoovláčku. Školská zařízení byla ze strany zoo podporována dotovanou cenou obědů, které si školy mohly předem objednat. Nedílnou součástí nabídky zůstávají i oblíbené výukové pracovní listy a sešity.

Pro volnočasové aktivity je v rámci zahrady zřízen zookroužek, organizovaný převážně pracovníky Domu dětí a mládeže, s přispěním pracovníků zoo. DDM se také zapojuje do přípravy některých marketingových akcí pro veřejnost.

Období letních prázdnin přineslo setkání s „tábory“. Konkrétně se jednalo o: *Příměstský tábor ADRA, Letní univerzitu juniorů CEAF (Středoevropská asociace přátel zoo), Příměstský tábor s DDM Olomouc.* Zahrada tak ožila dětmi, které projevují o přírodu, zvířata i vzdělávání samotné

V zoologické zahradě může být i učení zábavné
/Learning in the zoo can be fun/

Při pořádání různých akcí spolupracujeme s dalšími institucemi
/In organizing various events we cooperate with other institutions/

nechalý zájem. Jejich pobyt v areálu provázely dny plné setkání se zvířaty, besed i her. Vše probíhalo za výborné spolupráce s pořádajícími.

Nelze opomenout, že s informováním veřejnosti o vzdělávací činnosti zahrady nám napomáhá Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Olomouckého kraje.

VIII. ročník Krajské konference environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty 2012

Konference byla primárně určena zástupcům škol a školských zařízení, střediskům volného času a koordinátorům EVVO Olomouckého kraje. Kromě přehledu o činnosti jednotlivých subjektů přinesla i řadu podnětných nápadů, které lze uplatnit při práci v zoo v rámci vzdělávání. Konference se konala opět na Sluňákově, centru ekologických aktivit, o. p. s. v Horce nad Moravou. Za Zoo Olomouc se jí svou prezentací aktivně účastnily Lucie Pospíšilová a Iveta Gronská.

Kampaň na ochranu ohrožených druhů jihovýchodní Asie 2011–2012

I v roce 2012 olomoucká zoo podpořila kampaň EAZA (Evropská asociace

zoologických zahrad a akvárií) na záchranu ohrožených druhů jihovýchodní Asie – „Southeast Asia Campaign“. Cílem kampaně byla ochrana velkých druhů ohrožených živočichů a jejich prostředí. Symbolem kampaně se stala saola, kopytník velmi výrazného vzhledu. U nás tematika záchrany inspirovala nejrůznější akce pro širokou veřejnost, školy, ale třeba i příměstské tábory. Nejpalcivějším problémem, kterým jsme se v daném období zabývali, bylo kácení palmy olejné, z níž se získává palmový olej, využívaný nejen v potravinářství a drogistice. Palmové plantáže v dnešní době nahrazují tropické deštné pralesy, a tím ničí druhovou bohatost v daných oblastech.

*Zpracovaly: Iveta Gronská,
Lucie Pospíšilová*

Pro děti je pobyt v zoo vždy velkým zážitkem
/For children the stay at the zoo is always a great experience/

■ SPONZOŘI ZOO OLOMOUC V ROCE 2012

Tradiční „Den sponzorů a přátel zoo“ se uskutečnil čtvrtou zářijovou sobotu.

Ač se zdálo, že nám onen příjemný den zkaží deštivé počasí, pro mnoho nadšenců tento fakt nebyl překážkou dorazit do zoo.

Zahájení se ujal tradičně pan ředitel, který přivítal přátele a příznivce zoologické zahrady. Následujícím bodem v programu byl společný přesun do světa zvířat, který již očekával své jednotlivé adoptivní rodiče.

Po namáhavé procházce po areálu zahrady, čekalo na sponzory bohaté občerstvení v hospodářském zázemí zoo. Po nabrání sil byl pro přátele zoo připraven různorodý program obsahující komentovaná krmení a ukázký zvířat, se kterými se sponzoři mohli vyfotografovat. Děti měly příležitost projet se na ponících, ale také vyhrát si v dětském lanovém centru Lanáček.

Sponzorství se v poslední době stalo originálním dárkem, kterým si lidé přejí potěšit své blízké – ať už na Vánoce, nebo k narozeninám či jmeninám. Jak napsala jedna sponzorka: *„Dělat ze svých přátel adoptivní rodiče má veliký úspěch. Sponzorování zvířátek Zoo Olomouc dělá dvojitou radost.“*

Počasí na „Dni sponzorů“ nám v letošním roce bohužel nepřálo
/Unfortunately we were not lucky with the weather on the „Day of sponsors“ this year/

Zoologická zahrada získala od občanů, žáků základních škol, studentů středních a vysokých škol, sdružení, podnikatelů a firem částku 887.159,90 Kč. Tímto děkujeme všem současným i budoucím sponzorům za podporu chovu vzácných a ohrožených druhů zvířat, chovaných v naší zoo. Věříme, že nám zachováte přízeň a těšíme se na vás při 21. setkání sponzorů a přátel zoo.

O speciální komentovaná krmení byl velký zájem
/There was great interest in the special guided feeding events/

Kontaktní zvířata jsou na dnu sponzorů oblíbená u dětí i dospělých
/During the day of sponsors, contact animals are popular with children and adults/

Peněžité dary – jednotlivci

Adamcová Iva, Česká Třebová
Bardoňovi Jan a Michal, Olomouc
Bátlovi Ivana a Dalibor, Brno
Bláhová Jana, Krnov
Brázdová Hana, Majetín
Burešová Zdenka, Praha 2
Dejlovi Kristýnka a Marťa, Olomouc
Dočkalová Pavla, Samotičky
Dokoupilová Hana, Ing., Nový Malín
Dvořáček Jan, Červené Pečky
Eigl Jarda, Olomouc
Filip Maxim, Praha 3
Fišer Roman, Slavětín
Franta Michael, Hranice
Gillovi Lenka a Šimon, Hlušovice
Habán Jaromír, Ing., Brodek u Přerova
Habermannová Nelinka, Olomouc
Hambálková Petra, Bc., Prostějov
Hanzlíková Jitka, Dub nad Moravou
Hašová Martina, Letohrad
Havlíček J. Emil, Ruda nad Moravou
Havlíčková Petra, Ruda nad Moravou
Horkel Vladimír, Ing., Uničov
Hrabákovi Liduška a Lad'a, Olomouc
Hromek Vratislav, Prostějov
Chmelová Helena, Moravský Beroun
Chrudimský Tomáš, České Budějovice
Janča Miroslav, Šternberk
Jančová Lenka, Šternberk
Janoška Zbyněk, Velká nad Veličkou
Jašková Petra, Vyškov
Jedličková Lenka, Mgr., Olomouc
Jordová Vladimíra, Ing., Olomouc
Jurášek Petr, Olomouc
Klapkova Alžběta, Anežka a Eliška, Zdětín
Klára Hamuláková, Olomouc
Klementová Andrea, Olomouc
Konečný Petr, Mgr. Ing., Olomouc
Kopečtí Martin a Hana, Osík u Litomyšle
Kořínková Jana, Křelov-Břuchotín

Krajca Jaromír, Uničov
Královi Tonda a Jarka, Olomouc
Krejčí Stanislav, Litovel
Křenková Jarmila, Ing., Olomouc
Kubíček David, Hrabšíň
Kubíčková Soňa, Hrabšíň
Kurková Iva, Choceň
Kurkovi, Zálší
Landová Hana, Šumperk
Laurinec Tomáš, Olomouc
Macáková Olga, Hořice
Mach Leoš, Mgr., Prusinovice
Mašatová Jana, Olomouc
Matoušková Iva, RNDr., Šternberk
Mazánková Jarmila, MUDr., Kroměříž
Menšík Ladislav, Přerov
Mutinovi Vojtěch a Kateřina, Olomouc
Němec Luděk, Roháče z Dubé
Nováková Kamila, Hranice
Novotný Alois, Ing., Bruntál
Oneata Lenka, Brno
Paroulkovy Žaneta a Markétka, Olomouc
Pazurová Eva, Olomouc
Pernicovi Jana a Jiří, Ochoz u Brna
Peterka Lukáš, Štětí
Peterka Michal, Štětí
Pirkl Jan, Olomouc
Podešva Jiří, Velké Karlovice
Podivínský Radmil, MUDr., Olomouc
Pohanka Luděk, Olomouc
Pohlová Ivana, Moravská Třebová
Pospíšilová Jana, Moravská Třebová
Pospíšilovi, Prostějov
Poštolková Libuše, Citov
Prášil Petr, MUDr., Prášilová Lenka, Mgr.,
Prášilovi Jana a Rostislav
Pučálková Marie, Příkazy
Rablová Maruška, Hranice
Rajmonová Marie, MUDr., Olomouc
Rýznarová Miluše, Bc., Dubicko
Řeháková Kateřina, Praha
Sedláčková Veronika, Olomouc-Slavonín

Schrötterová Ella, Praha
Schubert Jaroslav, Ing., Olomouc
Skoumal Martin, Olomouc
Smékalová Karolína, Olomouc
Smékalová Viktorie, Olomouc
Spannbauer Patrik, Litovel
Spurná Zuzana, Šternberk
Spurní Šárka a Zdeněk, Šternberk
Staňková Nikola, Velké Karlovice
Stejskal Pavel, Olomouc
Strouhalová Adélka, Prostějov
Suchý Milan, Ing., Olomouc
Sůvová Petra, Mgr., Olomouc
Svoboda Jaroslav, Prostějov
Svobodová Drahomíra, Olomouc
Šamajová Barbora, Přibor
Šejdová Zuzana, Všechnovice
Šmídová Lea, MUDr., Olomouc
Špalek Radoslav, MUDr., Horní Moštěnice
Tesařík Martin, Ing., Olomouc
Tichá Kateřina, Olomouc
Ticháček Petr, Skrbeň
Tomková Martina, Čelákovice
Tým pobočky Raiffeisenbank, Brno-Globus
Vágnerová Lucie, Hlubočky – Mariánské Údolí
Vajčnerovi, Olomouc
Veselý Jonáš, Praha
Věštínská Petra, Brno
Vlašaná Klára, Praha 4 – Chodov
Vlček Daniel, Lány u Rakovníka
Vlčková Gabriela, Lány u Rakovníka
Voznicová Emilie, Brno
Vraštil Zdeněk, Ing., Město Libavá
Vraštilová Soňa, Město Libavá
Vysloužilová Jana, Olomouc
Wittnerová Bronislava, JUDr. MSc., Olomouc
Zacpalovi, Přerov
Zajíčková Alena, Fulnek
Zapletal Josef, Brodek u Přerova
Zavadil Libor, Mgr., Olomouc
Zdražil Martin, Olomouc
Zdražilová Silvie, Olomouc
Žufníček Jiří, Ing., Olomouc

Peněžené dary – firmy, sdružení, společnosti

Academia film Olomouc
ANAG, s. r. o., Olomouc
Arak, o. p. s., Olomouc
Bidvest Nowaco
Bratrstvo buněčné pracky, Olomouc
Dalkia Česká Republika, a. s., Ostrava
Ekofol, s. r. o., Olomouc
Elektro Linhart, Olomouc
Exekutorský úřad Olomouc,
Radim Opletal, Mgr. Ing.
FOREST, skupina ochránců divočiny, Přerov
FunTime Nový Jičín – taneční skupina
GAS TM, s. r. o., Olomouc
Hroší stavby Morava, a. s., Olomouc
Hudební skupina FOSSIL,
Albrechtice u Českého Těšína
Chovatelský kroužek DDM Litovel
John Crane Sigma, a. s., Lutín
Lékárna U zlatého lva, Hranice na Moravě
MASTER OF ZEVL, Olomouc
MmOl – zaměstnanci odboru
životního prostředí
Moravská národní obec – oblastní sdružení
Haná, Dlouhá Loučka
PIVOT, a. s., Šumperk
PO služby, s. r. o., Olomouc-Slavonín
PRIMA PACK, s. r. o., Olomouc
Projektový servis Univerzity Palackého
Olomouc
SHM, s. r. o., Šumperk
Simply You Pharmaceuticals, a. s., Vítkov
Společnost přátel Afriky, Olomouc
TABO-CS, spol. s r.o., Olomouc
WEBA Olomouc, s. r. o., Bystrovany
Yamaco Software, Plumlov

Školy

Biologický kroužek Gymnázia
Jana Blahoslava SPgŠ, Přerov
Centrum celoživotního vzdělání
UP Olomouc
FF UP, katedra lingvistiky Olomouc
FZŠ Dr. Milady Horákové a MŠ Radova,
Olomouc
Gymnázium Čajkovského, Olomouc
Gymnázium Hejčín, Olomouc
Gymnázium Komenského, Přerov
MŠ Bludov
MŠ Komenského, Šternberk
MŠ Pohádka, Zábřeh
MŠ Strejcová, Zábřeh
Občanské sdružení „Tererka“, Olomouc
Reálné gymnázium a ZŠ Prostějov
Slovanské gymnázium Olomouc
SPŠ při ZŠ tř. Spojenců Olomouc
SŠ, ZŠ a MŠ Prostějov
Středoevropská asociace přátel zoologic-
kých zahrad – CEAF ZOO
ZŠ Senice na Haně
ZŠ a MŠ Bedihošť
ZŠ a MŠ Libavá
ZŠ a MŠ Prostějov
ZŠ a MŠ Řezníčkova, Olomouc
ZŠ a MŠ Tršice
ZŠ Břidličná
ZŠ Demlova, Olomouc
ZŠ Dlouhá Loučka
ZŠ E. Valenty, Prostějov
ZŠ Litovel, Vítězná
ZŠ Olomouc-Droždín

Reklama

Artcom Group Peugeot, s. r. o., Bystrovany
CK Peřej Tours, s. r. o., Olomouc
Dalkia, a. s., Olomouc
Ekofol, s. r. o., Olomouc
Gratcl Zdeněk, Žabčice
Haryservis II, Olomouc
Invensys Appliance Controls, s. r. o.,
Šternberk
Metal-Alliance, a. s., Olomouc
Miroslav Otáhal – Elektro, Olomouc
Nowaco, Czech Republic, s. r. o., Opava
OC Haná, Olomouc
Onyx Engineering, s. r. o., Olomouc
PEPSICO CZ, s. r. o., Praha
Plzeňský Prazdroj, a. s., Plzeň
Rádio Haná, Olomouc
Redigy, s. r. o., Olomouc
Rokospol, a. s., Uherský Brod
Vodohospodářská společnost, a. s.
Olomouc
Zahradní centrum Natura, s. r. o., Samotišky
Záložna Creditas, s. d., Olomouc

Věcné dary

Agentura Rubico, s. r. o., Olomouc-Slavonín
Bidvest Czech Republic, s. r. o.,
Kralupy nad Vltavou
DAJANA PET, s. r. o., Bohuňovice
Europasta SE, divize Adriana Litovel
Magdálková Lenka, Olomouc
PEPSICO CZ, s. r. o., Praha
Tenora Josef, MUDr., Olomouc
VBC CZECH, s. r. o., Olomouc

*Zpracovali: Markéta Přikrylová, DiS.,
Mgr. Luděk Richter, Ph.D.*

ZÁKLADNÍ EKONOMICKÉ ÚDAJE

Údaje o majetku zoo

Název položky	Stav 01. 01. 2012 [Kč]	Stav 31. 12. 2012 [Kč]
AKTIVA		
Software	114.240,00	114.240,00
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	377.100,50	293.752,50
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	40.850,46
Oprávký k softwaru	-114.240,00	-114.240,00
Oprávký k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	-377.100,50	-293.752,50
Pozemky	6.453.296,60	6.481.736,60
Stavby	95.491.502,33	94.710.163,29
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	21.200.540,49	20.842.307,17
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	6.308.812,50	6.774.056,82
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	33.046.190,29	43.751.514,17
Oprávký ke stavbám	-38.161.392,80	-41.371.001,81
Oprávký k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	-15.655.415,29	-16.866.324,35
Oprávký k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-6.308.812,50	-6.774.056,82
STÁLÁ AKTIVA CELKEM	102.374.721,62	107.589.245,53
Materiál na skladě	536.485,63	557.827,47
Zboží na skladě	566.722,05	527.043,43
Zboží na cestě	164.582,80	79.592,60
Ostatní zásoby – zvířata	9.976.643,58	9.839.174,09
Odběratelé	380.894,13	222.725,24
Krátkodobé poskytnuté zálohy	356.306,00	220.553,09
Pohledávky za zaměstnanci	276.269,00	204.206,00
Daň z příjmů	114.750,00	0,00
Daň z přidané hodnoty	1.747.701,86	0,00
Pohledávky za státním rozpočtem	360.221,93	0,00
Pohledávky za rozpočtem územních samosprávných celků	0,00	0,00
Náklady příštích období	986.352,21	700.911,45
Příjmy příštích období	72.687,00	19.058,00
Dohadné účty aktivní	2.923.217,09	165.975,00
Ostatní krátkodobé pohledávky	171.930,00	165.054,00
Běžný účet	10.727.966,48	6.350.966,40
Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb	352.710,05	234.896,67
Peníze na cestě	60.000,00	0,00
Pokladna	193.212,03	287.844,79
OBĚŽNÁ AKTIVA CELKEM	29.986.619,84	19.596.270,23
ÚHRN AKTIV	132.361.341,46	127.185.515,76
PASIVA		
Jméni účetní jednotky – fond dlouhodobého majetku	76.872.670,48	86.958.619,19
Jméni účetní jednotky – fond oběžných aktiv	10.876.692,66	10.739.223,17
Dotace (transfery) na pořízení dlouhodobého majetku	12.903.501,54	12.530.908,34
Oceňovací rozdíly při změně metody	-7.046,50	-16.720,86
Fond odměn	461.187,11	209.948,00
Fond kulturních a sociálních potřeb	622.413,05	429.211,53
Rezervní fond tvořený ze zlepšeného hospodářského výsledku	574.736,67	953.945,36
Rezervní fond z ostatních titulů	215.000,00	976.885,00
Fond reprodukce majetku	4.398.032,16	-2.305.476,55
Výsledek hospodaření běžného účetního období	428.021,58	860.526,46
VLASTNÍ KAPITÁL CELKEM	107.345.208,75	111.337.069,64

Název položky	Stav 01. 01. 2012 [Kč]	Stav 31. 12. 2012 [Kč]
Dlouhodobé úvěry	1.996.440,00	1.592.440,00
Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	10.507.278,00	0,00
Dlouhodobé přijaté zálohy	0,00	1.000.000,00
Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	0,00	6.507.278,00
Dodavatelé	9.368.846,85	2.120.292,46
Zaměstnanci	591.666,00	645.665,00
Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	582.275,00	716.117,00
Daň z příjmů	0,00	9.670,00
Jiné přímé daně	87.437,00	125.920,00
Daň z přidané hodnoty	0,00	207.614,00
Jiné daně a poplatky	19.974,00	106.175,00
Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	360.221,93	0,00
Výdaje příštích období	3.680,00	934.338,11
Výnosy příštích období	1.045.912,13	1.304.183,55
Dohadné účty pasivní	24.146,00	24.508,00
Ostatní krátkodobé závazky	428.255,80	554.245,00
CIZÍ ZDROJE CELKEM	25.016.132,71	15.848.446,12
ÚHRN PASIV	132.361.341,46	127.185.515,76

Údaje o nákladech a výnosech zoo

Název položky	Částka [Kč]	[%]
Spotřeba materiálu	9.804.279,56	15,94
Spotřeba energie	3.462.638,70	5,63
Prodané zboží	5.518.121,92	8,97
Aktivace dlouhodobého majetku	-277.484,00	-0,45
Aktivace oběžného majetku – krmivo	-160.890,00	-0,26
Opravy a udržování	373.043,41	0,61
Cestovné	359.024,79	0,58
Náklady na reprezentaci	147.969,80	0,24
Aktivace vnitroorganizačních služeb	-28.186,86	-0,05
Ostatní služby	7.771.094,93	12,64
Mzdové náklady	17.852.412,00	29,03
Zákonné sociální pojištění	5.899.424,00	9,59
Jiné sociální pojištění	97.167,00	0,16
Zákonné sociální náklady	280.407,00	0,46
Daň silniční	3.120,00	0,01
Daň z nemovitostí	1.052,00	0,00
Jiné daně a poplatky	5.000,00	0,01
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	61.076,97	0,10
Jiné pokuty a penále	7.426,00	0,01
Manka a škody	211,71	0,00
Ostatní náklady z činnosti	3.714.037,89	6,04
Odpisy dlouhodobého hmotného majetku	5.043.249,99	8,20
Odpisy dlouhodobého nehmotného majetku	0,00	0,00
Prodaný dlouhodobý hmotný majetek – zůstatková cena	72.537,00	0,12
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	1.175.719,36	1,91
Kurzové ztráty	19.801,28	0,03
Daň z příjmů	286.570,00	0,47
Dodatečné odvody daně z příjmů	0,00	0,00
Náklady celkem	61.488.824,45	100,00

Název položky	Částka [Kč]	[%]
Výnosy ze vstupného	23.107.772,61	37,06
Ostatní výnosy z prodeje služeb	1.772.303,23	2,84
Výnosy z pronájmu	300.800,32	0,48
Výnosy za prodané zboží	9.287.324,60	14,90
Výnosy z prodeje materiálu	1.424.889,67	2,29
Výnosy z prodeje DHM kromě pozemků	43.994,50	0,07
Čerpání fondů – fond odměn	300.052,00	0,48
Ostatní výnosy z činnosti	1.268.302,88	2,03
Úroky přijaté	125.024,75	0,20
Kurzové zisky	929,35	0,00
Příspěvek na činnost od zřizovatele	23.155.000,00	37,14
Dotace od MŽP	1.325.232,00	2,13
Dotace z Úřadu práce	42.000,00	0,07
Dotace od Ministerstva financí ČR	65.000,00	0,10
Přijaté transfery ze zahraničí	130.725,00	0,21
Výnosy celkem	62.349.350,91	100,00
Výsledek hospodaření	860.526,46	
Soběstačnost		61,59

Údaje o dotacích

Příspěvek na provoz od zřizovatele	23.155.000,00 Kč
Dotace na provoz ze státního rozpočtu (MŽP)	1.325.232,00 Kč
Dotace od Úřadu práce na nového zaměstnance	42.000,00 Kč
Dotace od Ministerstva financí ČR	65.000,00 Kč
Transfer ze zahraničí	130.725,00 Kč
Investiční dotace od zřizovatele na „Safari Euroasia“	1.500.000,00 Kč
Investiční dotace od Krajského úřadu Olomouckého kraje na „Safari Euroasia“	1.500.000,00 Kč

Hospodaření Zoologické zahrady Olomouc v roce 2012 skončilo se ziskem 860.526,46 Kč. Hodnota majetku spravovaného organizací se snížila o 5.175.825,70 Kč, tj. o 3,91 %. Hodnota dlouhodobého majetku (stálých aktiv) se zvýšila o 5.214.523,90 Kč, tj. o 5,09 %, a hodnota oběžných aktiv se snížila o 10.390.349,61 Kč, tj. o 34,65 %.

V roce 2012 bylo v zoologické zahradě proinvestováno 15.457.880,90 Kč. Jednalo se o:

Technické zhodnocení software na vstupu do zoo	40.850,46 Kč
Nákup elektrocentrály	47.938,60 Kč
Výzkumné centrum lemuru kata a vstup do zoo	2.581.933,69 Kč
Projekt na africký pavilon (pavilon pro hrošiky liberijské)	174.220,00 Kč
Chovné centrum pro levharty mandžuské	4.466.071,90 Kč
Safari v Zoo Olomouc – část Euroasia	3.455.188,29 Kč
Vzdělávací centrum	33.920,00 Kč
Splátky zálohy na transfery zřizovateli	4.000.000,00 Kč
Splátka půjčky SFŽP	404.000,00 Kč
Odvod zřizovateli	746.000,00 Kč

Zpracoval: Ing. Jan Hüttner

VÝSTAVBA A ÚDRŽBA

Na úseku údržby a výstavby byly v roce 2012 provedeny tyto stavební práce:

- Pokračovali jsme ve výstavbě umělých skal venkovních výběhů a přilehlých vstupních objektů v chovném centru levhartů mandžuských.
- Dokončení stavebních úprav venkovních výběhů a vnitřních prostor pro lemury kata v novém vstupu do zoo.
- Zahájení etapové výstavby safari, s předpokládaným dokončením v roce 2016.
- Úprava vytápění u žiraf a přilehlých vnitřních stájí oryxů, kde bylo místo elektrického nainstalováno teplovodní vytápění.
- Údržba vodovodních řadů, šachet, vrtačných studní, provádění úpravy vody a zajišťování kontrolních rozborů.
- Zhotovení vodovodní a elektrické přípojky do nového objektu losů v rámci výstavby safari.
- Výměna nefunkčního topení v podlaze vnitřního kotce lemurů v pavilonu opic.
- Oprava kanalizační přípojky do sběrné šachty u nosálů.
- Zhotovení nových přístřešků pro poníky a emu hnědé.
- Provedení obnovovacího vodorovného značení stání motorových vozidel na parkovišti zoo.
- Výroba nových prvků ze dřeva: přepravky, transportky, zhotovování nových dřevěných jeslí, koryt, paland, oprava ručního nářadí, zateplování objektů. Stavba nových dřevěných konstrukcí u drobných objektů a oprava stávajících.
- Údržba elektrického zařízení, spotřebičů, přenosného nářadí, provádění jejich revizí a odstraňování závad, zajišťování bezporuchovosti elektrických ohradníků,

zabezpečování plynulého a bezpečného provozu instalovaných čerpadel v nádržích a studních.

- Údržba instalovaných prvků dětského nářadí rozmístěného v areálu zoo a zajišťování jeho bezpečného provozu.
- Stavební úpravy venkovních výběhů, oplocení, bran a branek, svářečské práce: údržba přepouštěcích probíhaček a uzávěrů, oprava plechových kontejnerů, podlah vleček, zhotovování nových mříží, napájecích koryt apod.
- Údržba střešní krytiny objektů, žlabů a svodů a jejich čištění od nánosu listí a jehličí.
- Údržba elektrických bran, dveří a výtahové plošiny pro návštěvníky.
- Vánoční výzdoba s osvětlením areálu v rámci provádění každoročních večerních prohlídek.

Oprava odpadů v hospodářském dvoře
/Repair of drains in the background yard/

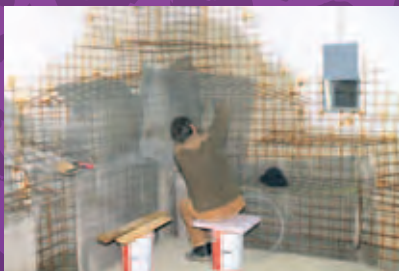
Výstavba chovného centra pro levharty mandžuské
/Construction of the breeding centre for leopards/

Umělé skály ve výběžích pro levharty vyrábí naši pracovníci
/Artificial rocks at enclosures for leopards are made by our workers/

Předávání stavby chovného centra pro levharty mandžuské
/Handover of the building of breeding centre for leopards/

Stavba umělých skal ve vnitřní ubikaci u lemurů
/Construction of artificial rocks in the inner quarters for lemurs/

Umělé skály naše údržba vytvořila i ve výběžích lemurů káta
/Our maintenance workers created an artificial rock in Ring-tailed Lemurs' enclosures/

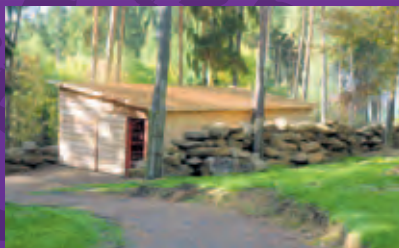
Nová budova vstupu do zoo zapadá do okolní přírody
/The new entrance to the zoo building fits into the surrounding countryside/

Výběh lemurů a nový vstup z vnitřní strany
/Ring-tailed Lemur enclosure and the new entrance from the inside/

Pohled na nový vstup z druhé strany
/A view of the new entrance from the other side/

Ubikace pro zubry a losy v safari
/Quarters for European bison and Elks in safari/

Stavba hrazení ve výbězích safari
/Construction of the boards in the safari enclosures/

Asfaltování cesty u výběhu makaků
/Asphalting the road inside macaques' enclosures/

Opravy interiéru v pavilonu žiraf
/Repair of the interior in giraffes' pavilion/

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

- V zoo vznikl jeden pracovní úraz bez dalších následků; byl vyhotoven záznam o úrazu.
- Bylo provedeno školení vedoucích pracovníků.
- Bylo provedeno školení pracovníků obsluhující tlakové nádoby, svářečů, řidičů z povolání a pracovníků referenčních vozidel.
- Periodická školení prováděli vedoucí jednotlivých pracovních úseků.

Požární ochrana

- V průběhu roku nevznikla žádná mimořádná událost.

- Bylo provedeno školení pracovníků a členů požárních hlídek.
- Byla provedena revize hasicích přístrojů a hydrantů.
- V průběhu roku proběhla kontrola pracovišť se záznamem do požární knihy.

Zpracoval: Petr Poledník

Nejrůznější školení probíhají v jídelně zoo
/Various training sessions take place in the dining room of the zoo/

PÉČE O ZELEŇ

Tak jako v minulých letech, i v tomto roce jsme v první řadě navázali na zaběhnuté projekty. Podařilo se nám poměrně slušně uklidit les od uhynulých a napadených stromů. V zimním období probíhá pálení klesťů, díky kterému se zbavujeme množství parazitů – hlavně lýkožrouta – z tohoto zanedbávaného zdroje. Les díky těmto opatřením získává upravený ráz a je vhodný pro rekreaci návštěvníků.

Na druhou stranu i přes všechna preventivní opatření se nám nedaří významněji ovlivnit množství stromů napadených lýkožrouty. V uplynulém roce padlo tomuto brouku za oběť okolo dvou set stromů.

V případech, že bychom jako průměrný spon stromů v lese uvažovali 5 metrů, pak by množství uhynulých stromů představovalo cca čtvrt hektaru odlesněné půdy. S ohledem na velikost zoo a poměr zalesněné k nezalesněné půdě by tímto tempem Zoo Olomouc do padesáti let přišla o většinu starších porostů smrku ztepilého. Po konzultaci s lesníky vyplynulo, že sami správcové okolních porostů nestíhají prevenci, ani včasnou likvidaci napadených stromů, čímž šíření kůrovce jen podporují. Je to dáno expanzivním šířením lýkožrouta vzhledem ke změnám klimatu, kdy jsou u nás stále běžnější dlouhá období sucha, která smrkům nesvědčí. Tento problém sužuje celou republiku, neboť jsou smrky pěstovány na nevhodném ekotopu.

V tomto ohledu jsme s lesníky zajedno, že nejlepším řešením pro všechny je co možná nejrychlejší úprava skladby porostů. Pozitivní zpráva je, že na tomto úkolu již obě strany pracují.

Příkladem kvalitně odvedené práce a ukázkou, že boj s odlesněním bereme vážně, byla výstavba nových oplocenek pro výsadbu stromů. V uplynulém roce

Výstavba oplocenky ve výběhu kozorožců
/Construction of enclosures in the Siberian Ibx enclosure/

Údržba trávníku na novém vstupu je poměrně náročná
/Lawn Maintenance on new entry is hard

jsme vybudovali pět oplocenek a další byly zrenovovány tak, aby odpovídaly novému stylu staveb v zoo. Díky tomu se nám podařilo vysadit okolo tří set stromů do výběhů, sto stromů do mezípasů (např. výběh medvědů a vlků) a dalších sto stromů na nových projektech (vchod a pavilon levhartů, kde bylo vysazeno i dvacet pět kusů stromů alejových). Dále bylo vysazeno okolo pěti set keřů. V technologii výsadeb alejových stromů jsme také dosáhli posunu, kdy se práce za pomoci nově vyrobeného bucharu na zatlukání kotvičích kůlů částečně zprjemnila. S ohledem na omezené finanční zdroje byly využívány zásoby sazenic z naší lesní školky, čímž toto zařízení výborně splnilo očekávaný účel. Nezbyvá než doufat, že v následujícím roce tyto zásoby zvládneme obnovit a neustane ani výsadba a budování dalších oplocenek. Nutno ještě podotknout, že při výsadbách již dbáme na druhovou pestrost, takže kromě několika

V zoo najdeme i neobvyklé dřeviny, na snímku je litiovník tulipánokvětý *Liriodendron tulipifera* /The zoo also hosts unusual trees, the picture shows a Tulip-tree/

Podzimní atmosféra u posezení v dolní části zoo /Autumn atmosphere at the seating facility in the zoo/

druhů listnáčů (dub, buk, třešeň, jilm, lípa, javor) jsou vysazovány i v našich podmínkách stabilní jehličnany, jako je borovice, a hlavně jedle bělokorá.

Z dalších oblastí naší činnosti mohou jen zrekapitulovat, že standardně zajišťujeme okus pro zvěř, sečení trávníků a údržbu pořádku v zoo. V oblasti obstarávání okusu nám nastala nová okolnost, kterou je nová lokalita jeho těžby na fortu Radíkov. Byli jsme požádáni o údržbu této stavebněhistorické památky, což nám přináší výhodu blízkého zdroje. Na druhou stranu jsou tu i negativa, jako např. častý výskyt hlohu a jiných trnitých keřů na dané lokalitě. Je to věc, která znepříjemňuje práci ošetřovatelům, ale v první řadě samotným zaměstnancům úseku péče o zeleň. Zvířatům ovšem trnité keře problém nečiní (alespoň většinou) a zajištěním druhové pestrosti okusu jistě podporujeme vitalitu a dobrý zdravotní stav našich chovanců.

Co se týká sečení trávníků a hrabání, využívali jsme v minulém roce pomoc účastníků firemního dobrovolnictví a veřejné služby. S posledně jmenovanou výpomocí jsme se díky nové legislativě museli bohužel rozloučit. Je tedy otázkou, v jakém rozsahu bude náš úsek v příštím roce tyto práce zvládat.

Spoustu času a energie jsme věnovali terénním úpravám, výsadbám a úklidu stavenišť na nových projektech. Ač to často nebylo naší povinností, touto pomocí jsme urychlovali další postup v dokončování staveb v daném termínu. Také zimní úklid lesa v podobě pálení klestí je energeticky náročný, ač to tak nevypadá. Trávit celý den, za každého počasí, v pleněru nemusí být tak pohodlné, jak se zdá. Na každém místě pálení probíhá úklid okolí, při němž jsou spáleny i malé větve a různý odpad odhozený návštěvníky. Rozhodně je tento úklid výrazně důkladnější, na rozdíl od prostého poštěpkování hrubých větví, které jsme praktikovali dříve.

Na závěr bych rád opět poděkoval svým kolegům za odvedenou práci. Musím také poděkovat za spolupráci vstřícným chovatelům, řidičům i některým kolegům z údržby. Doufám, že vedení zoo zůstane naší činnosti nakloněno i za cenu jistých komplikací, které může péče o zeleň přinášet.

Zpracoval: Robert Nádvorník, DiS.

Nový lehký typ oplocenek ve výbězích safari /New lightweight type of fences in the safari enclosures/

KONFERENCE A SEMINÁŘE V ROCE 2012

Zasedání WAZA (Světová asociace zoologických zahrad a akvárií), Melbourne, Austrálie 7.–11. 10.

Zoologická zahrada Olomouc je členem Světové asociace zoologických zahrad a akvárií (WAZA) od roku 2001. Výroční konference v letošním roce proběhla v australském Melbourne v termínu 7.–11. října. Za Zoo Olomouc se setkání účastnil ředitel Zoo Olomouc Dr. Ing. Radomír Habáň a za marketing Mgr. Luděk Richter, Ph.D. Současně jsme v Austrálii navštívili i další zoologické zahrady a významné mořské světy v Melbourne a Sydney – a stejně tak i v Singapuru.

Zasedání EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií), Innsbruck, Rakousko 25.–30. 9.

V roce 2012 se konala konference EAZA v rakouské Zoo Innsbruck. Za Zoo Olomouc se konference zúčastnili Ing. Jitka Vokurková, Mgr. Luděk Richter, Ph.D. a Dr. Ing. Radomír Habáň. V rámci

konference probíhala velká řada jednání odborných komisí a TAGů. Během všech jednání byl hodnocen chov zvířat v zajetí a také byly prezentovány in-situ programy na jednotlivé druhy. Naše zoologická zahrada zpracovala již šestnáctou plemennou knihu pro kozorožce kavkazské *Capra caucasica*. Všichni, kteří tento druh chovají, obdrželi plemennou knihu během jednání TAGu pro kozy a ovce. Během cesty do pořadatelské zoo jsme navštívili několik dalších zoologických zahrad: Schmiding, Salzburg a München Zoo. Během konference jsme měli možnost navštívit Zoo Innsbruck, kde jsou chována převážně zvířata místní fauny. Každá navštívená zoologická zahrada se vyznačovala něčím zajímavým.

Vstup Zoo Olomouc do EARAZA (Euroasijská asociace zoologických zahrad a akvárií), Jaroslavl, Rusko 21.–26. 5.

Zoologická zahrada Olomouc začátkem roku požádala o přijetí do Euroasijské asociace zoologických zahrad a akvárií

Zasedání EAZA proběhlo tentokrát v Innsbrucku
/The EAZA meeting was held in Innsbruck/

(EARAZA). Na výroční konferenci EARAZA, která proběhla v ruské Jaroslavl v termínu 21.–26. 5., ředitel Dr. Ing. Radomír Habáň představil naši zoo všem členům této organizace. Následně byla naše žádost schválena a Zoo Olomouc se stala členem EARAZA.

Hoofstock mid-year meeting Marwell Zoo, UK 26.–28. 5.

Tato konference zahrnovala zasedání několika TAGů týkajících se chovu kopytníků v EAZA (žiraf, antilop, skotu, velbloudů, koz a ovcí). Konference se konala v Zoo Marwell. Část jednání probíhala společně pro všechny TAGy a několik jednání bylo separátních. V průběhu konference jsme všichni měli možnost si důkladně prohlédnout místní organizátorskou zoologickou zahradu včetně zázemí. Během cesty jsme navštívili ještě Zoo Port Lympne a Paington Zoo. Jednání se zúčastnila Ing. Jitka Vokurková jako člen TAGu a vedoucí plemenné knihy pro kozorožce kavkazské. Na separátním jednání prezentovala stav chovu tohoto druhu v EAZA v roce 2011.

Nosorožec v Zoo Marwell ve Velké Británii
/A rhino at Marwell Zoo in the UK/

Setkání pracovníků českých, slovenských a polských zoo, Liberec 13.–15. 6.

Již po dvacáté proběhlo setkání pracovníků slovenských, polských a českých zoologických zahrad, které se uskutečnilo 13.–15. června, tentokrát v České republice. Účastníky setkání hostila Zoologická zahrada Liberec. Za Zoo Olomouc se setkání účastnil ředitel Dr. Ing. Radomír Habáň a za marketing Mgr. Luděk Richter, Ph.D., kteří setkání využili ke konzultaci společného projektu mezi Zoo Olomouc a polskou Zoo Opole.

Seminář „Zeleň – symbol moderní obce“, Lednice 6.–7. 6.

Za naši zoo se tohoto semináře, pořádaného Zahradnickou fakultou Mendelovy univerzity v Brně, zúčastnil vedoucí zahradnického úseku Robert Nádvořík, DiS. Náplní semináře bylo seznámit veřejnost s pravidly výsadby v extravilánu i v intravilánu. Pro větší příkladnost byly navštíveny ukázky výsadby v okolních obcích (například v budovaném lesoparku). Součástí jednání byly odborné přednášky na témata jako:

- Systém plánování zeleně
- Změny klimatu a vliv na stromy
- Městské parky – člověk, základní faktor
- Dotace a zeleň v krajině a mnoho dalších.

Přínosem semináře byly hlavně praktické zkušenosti s budováním lesoparku a možnost získání dotací na výsadby.

Zasedání odborných komisí Unie českých a slovenských zoologických zahrad (UCSZOO)

Valná hromada UCSZOO, Košice, Slovensko 17.–19. 5.

V letošním roce se Valná hromada UCSZOO konala v termínu 17.–19. května na Slovensku, v Zoologické zahradě Košice. Zúčastnil se jí Dr. Ing. Radomír Habáň a za marketing Mgr. Luděk Richter, Ph.D.

Komise pro obojživelníky a plazy, Praha 18.–19. 1.

Zasedání komise pro obojživelníky a plazy proběhlo opět v pražské zoo, jednání zahájil a všechny účastníky přivítal ředitel Zoo Praha Mgr. Miroslav Bobek. Zasedání komise se zúčastnil chovatel terarijních živočichů Petr Haberland a Milan Kořínek. Na setkání jsme vyslechli celou řadu zajímavých přednášek a zúčastnili se prohlídky nových terarijních expozic a jejich zázemí v pražské zoo.

Program jednání:

- **Vítejte v roce Draka – Jedový aparát varana komodského** (Petr Velenský; Zoo Praha)
- **Principy chovu jedovatých hadů** (Miroslav Dohnal, předseda Klubu karlovarských teraristů)
- **Vývoj jedového aparátu plazů** (Petr Velenský; Zoo Praha)
- **Zásady chovu jedovatých živočichů v Zoo Praha** (Petr Velenský; Zoo Praha)
- **Mořští jedovatí hadi; Suchozemští jedovatí hadi – chov** (Juraj Popluhár; Vivárium Trakovice)

Zasedání komise pro plazy se konalo tradičně v pražské zoo
/Meeting of the Reptiles Board was traditionally held in the Prague zoo/

- **Zkušenosti s chovem jedovatých hadů v zoo Protivín** (Miroslav Procházka; Krokodýlí zoo Protivín)
- **Zkušenosti s chovem nebezpečných druhů plazů** (Martin Smrček; Zoo Dvůr Králové)
- **Trápení s velkými hady** (Milan Berešík; Zoo Bojnice)
- **Stěhování krokodýlů štítnatých *Mecistops cataphractus*** (Petra Kalužová, Jiří Novák; Zoo Ostrava)
- **Co nového v Zoo Ostrava** (Jiří Novák; Zoo Ostrava)
- **Chov a odchov želvy pardálí *Stigmochelys pardalis* za použití vinotéky** (Nataša Velenská, Petr Velenský; Zoo Praha)
- **Co dělat v případě uštknutí jedovatým hadem** (MUDr. Jiří Valenta; Toxikologické centrum Praha)
- **Líhnutí vajec želvy chilské *Chelonoidis chilensis* v roce 2010** (Pavel Shromáždil; Zoo Lešná)
- **Odchov želvy paprscíté *Astrochelys radiata*** (Tomáš Jirásek; Zoo Plzeň)
- **Expedice Malajsie 2009** (Jan Konáš; Zoo Plzeň)

Společné jednání komisí pro jelenovitě, ovce a kozy, Praha 29. 2. – 1. 3.

Společné zasedání komisí letos proběhlo v Zoo Praha. Jednání se zúčastnili Michal Trizma, Pavel Vidlář, RNDr. Libuše Veselá a Ing. Jitka Vokurková, kteří zde prezentovali své příspěvky.

Program:

- Prohlídka Zoo Praha
- Jednání komisí přímo v Zoo Praha

Příspěvky komise pro jelenovitě

- **Novinky z jeleního TAGu přednesené na 28. výroční konferenci EAzy v Montpellier v září 2011** (Jan Pluháček)
- **Parazitologická situace u jelenovitých v Zoo Olomouc** (Jitka Vokurková)
- **Parazitární situace v Zoo Brno** (Lubomír Gala)
- **Problematika výskytu parazitů u jelenovitých** (Libuše Veselá)
- **Parazitologická situácia u jeleňovitých v Zoo Bojnice** (Michal Belák)
- **Paraziti a odčervování v Zoo Ostrava** (Ivo Firla)
- **História chovu jeleňovitých v Zoo Bojnice** (Peter Lupták)
- **Chov jelenovitých v Zoo Ústí nad Labem v roce 2011** (Pavel Král)
- **Nové názvy pro české názvosloví jelenovitých, kančiloovitých a kabarovitých** (Jan Pluháček)
- **Chov jeleňovitých v Zoo Košice** (Pavol Koblunický)
- **Los(i): jsou jeden nebo dva?** (Jan Pluháček)
- **Změny v chovu jelenovitých v roce 2011** (Jan Pluháček)

Příspěvky komise pro ovce a kozy

- **História chovu *Caprini* v Zoo Bojnice** (Peter Lupták)
- **ESB pro kozorožce kavkazské – 2011** (Jitka Vokurková)
- **ESB pro kozorožce nubijské – 2011** (Martin Krug)
- **Nelegální obchod s antilopou čiru** (Silvie Ucová)
- **Takin zlatý – příchod do zoo a první zkušenosti** (Peter Lupták)
- **Přehled chovu *Caprinae* v UCSZOO** (Jan Robovský)

Společné zasedání komisí pro chov žiraf, antilop, domácích zvířat, komise pro krmivářství a setkání chovatelů chudozubých savců, Dvůr Králové 3.–4. 4.

Komise pro chov žiraf, antilop, domácích zvířat

Společné jednání komisí pro žirafy a antilopy proběhlo v návaznosti na komisi krmivářů ve Dvoře Králové. Projednána byla situace v chovu každého z třiceti druhů antilop, které jsou v českých a slovenských zoologických zahradách chovány, a taktéž události posledního roku v chovu obou poddruhů žiraf a okapi.

Komise pro krmivářství

Krmivářská komise tento rok proběhla v zoo ve Dvoře Králové nad Labem. Podrobnější informace o prezentaci „Kokcidiostatika v krmné dávce vysokohorských koz“ najdete v kapitole „Výživa a krmení“ a navazujícím stejnojmenném článku.

Na program byly tyto přednášky:

- **Výživa a chov chudozubých savců** (RNDr. Libuše Veselá)
- **Optimalizace krmné dávky lam a velbloudů**
- **Dodatek k „Optimalizaci krmné dávky soba polárního“**
- **Kokcidiostatika v krmné dávce horských koz** (Ing. Sylva Procházková)
- **Prezentace firmy Saint-Laurent**

Setkání chovatelů chudozubých savců

Součástí jednání bylo i první setkání chovatelů chudozubých savců z českých a slovenských zoologických zahrad. V rámci UCSZOO je chováno 5 druhů chudozubých: mravenečník velký, mravenečník čtyřprstý, lenochod dvouprstý, pásovec štětinatý a pásovec kulovitý, a to v různém zastoupení v Zoo Olomouc, Děčín, Praha, Plzeň, Zlín-Lešná, Ústí nad Labem, Jihlava a Bratislava. Na setkání jsme projednali výživu a krmení všech uvedených druhů, jejich chovatelskou problematiku a dosažené odchovy. Všechny informace získané od pracovníků, kteří se chovem těchto zvířat

Foto ze společného zasedání komisí ve Dvoře Králové
/Photo from the joint meeting of Boards in Dvůr Králové/

v jednotlivých zoo zabývají, jsme shromáždili do Sborníčku chudozubých č. 1. Setkání připravili a za naši zoologickou zahradu se jednání zúčastnili Dr. Ing. Radomír Habáň, RNDr. Libuše Veselá, Ing. Sylva Procházková, Hana Dostálová a lenochod Bohuš.

Společné jednání komisí UCSZ pro poloopice, novosvětské a starosvětské primáty, gibony, lidoopy, malé a velké kočky, Brno 17.–20. 4.

Jednání primátích a kočičích komisí letos proběhlo v Zoo Brno. Za naši zoo se jednání zúčastnili Ing. Jitka Vokurková, Michal Trizma a Josef Dřtil. Všechny komise vydaly sborník a všichni účastníci obdrželi DVD se všemi prezentacemi. Ve večerních hodinách proběhla prezentace ze zahraničních cest za zvířaty.

Komise pro poloopice

Během zasedání všichni chovatelé obdrželi sborník v tištěné a elektronické podobě na CD. Ve sborníku je přehled všech chovaných druhů poloopic v UCSZ, včetně historických dat a spousty odborných článků a překladů. Během roku jsou chovatelské problémy konzultovány buď telefonicky, nebo pomocí e-mailů.

- **Projekt „Tarsius“ 2012** (Milada Řeháková)
- **Enrichment, alebo ako sa u nás opice ne(nudia)** (Zuzana Mihálovová)
- **Společný chov lemuru kata a želva ostruhatých v Zoo Plzeň** (Alena Fařtíková)
- **Nový druh lemura v UCSZOO – Eulemur mongoz** (Jana Kanichová)

- **Dominanční hierarchie u samčí skupiny lemuru vari v Zoo Ostrava** (Jitka Stehliková)
- **Poloopice v UCSZ v roce 2011** (Jitka Vokurková)
- **Sága flavifronsů v Zoo Ostrava** (Jana Kanichová)
- **Závěry Prosimian TAGu** (Jitka Vokurková)
- **Prezentace z EAZA – jednopohlavní skupiny lemuru** (Jitka Vokurková)

Komise pro starosvětské primáty

- **Makaky dlhohčvosté v Zoo Košice** (Erich Kočner)
- **Začleňování nového samce guerézy pláštíkové do samičí skupiny v Zoo Ústí nad Labem v roce 2011** (Patrik Matějů)
- **Kočkodan Campbellův – chov a odchov v Zoo Jihlava** (Šárka Krčilová)
- **Kočkodan Brazzův** (Alena Faflíková)
- **Přehled OWM v Zoo Jihlava** (Jan Vašák)
- **Stav starosvětských primátů v UCSZOO v roce 2011** (Petr Čolas)
- **Bilou, Joja, Boko a Simakobu na Mentawajských ostrovech** (Petr Čolas, Jana Kanichová)

Komise pro novosvětské primáty

- **Chov drápkatých opic v Zoo Plzeň** (Alena Faflíková)
- **Kosmanovití v Zoo Jihlava** (Jan Vašák)
- **Rozdíly v chování u tamarinů** (Michaela Másilková)
- **Komisia Callitrichidae 2012** (Zuzana Mihálovová)
- **Mico argentata v Zoo Olomouc** (Jitka Vokurková)
- **Species Report EAZA** (Zuzana Mihálovová)

Komise pro gibony a lidoopy

- **Přehled gibonů a lidoopů v UCSZ** (Jana Pluháčková)

- **Virologický výzkum** (Kristýna Hrazdilová)
- **Oddělování mladého samce orangutana** (Patrik Matějů)
- **Projekt týkající se ovarálních hormonů u gibbonů rodu *Nomascus*** (Petra Bolechová)
- **Šimpanzi v Zoo Ostrava** (Dagmar Marková)
- **Od březosti k porodu – orangutani bornejští** (Patrik Matějů)
- **Giboni v Thajsku** (Petr Čolas, Jana Kanichová)
- **Gibon bělolící v Zoo Plzeň** (Alena Faflíková)
- **Přehled ze zasedání TAG na konferenci v Montpellier** (Jana Pluháčková)

Komise pro malé kočky

- **Umělý odchov servala v Zoo Dvůr Králové** (Lucie Pavlačíková)
- **Fishing Cat – in-situ** (Milada Řeháková)
- **Chov rysů v Zoo Liberec** (Aleš Vlček)
- **Výzkum výskytu toxoplazmózy v zoologických zahradách** (Milada Řeháková)
- **Chov kočky pouštní v Zoo Brno** (Michal Balcar)
- **EEP kočka rybářská** (Milada Řeháková)
- **Přehled chovaných malých kočkovitých šelem v UCSZ** (Jiří Novák)

Komise pro velké kočky

- **Přehled chovaných velkých kočkovitých šelem v UCSZ** (Peter Lupták)
- **Lví trio v Zoo Ostrava** (Lenka Juříková)
- **Dovedou samci gepardů stimulovat reprodukční schopnosti samic?** (Eva Řehořová)
- **Historie irbisů v Zoo Liberec** (Aleš Vlček)
- **Tygr čínský – ochrana a budoucnost** (Josef Suchomel)
- **Snow leopard conservation and research – EAZA** (Peter Lupták)

Komise pro primáty, malé i velké kočky se konala v Brně
/The meeting of the Board for primates, small and big cats was held in Brno/

Komise pro chov ryb, Košice 13.–14. 9.

Společné jednání komise ryb a komise pro ploutvonožce se tento rok konalo v Zoo Košice. Naši zoo zde zastupoval Josef Drtil. Hlavním společným tématem obou komisí letos byla zdravotní problematika, prevence a diagnostika chorob. Komise ryb měla téma ještě rozšířeno o škodlivé živočichy vyskytující se v chovech a případný boj s nimi.

Na jednání bylo prezentováno mnoho podnětných a zajímavých poznatků a zkušeností kolegů z ostatních zahrad. Měli jsme také možnost se důkladně seznámit s provozem akvárií a s celou Zoo Košice.

Společné jednání komisí pro evidenci, transporty a koňovité, Kostelec nad Černými lesy, 13.–14. 11.

Jako již tradičně každý rok, tak i letos proběhlo zasedání těchto komisí

v Kostelci nad Černými lesy. Během komise pro evidenci se projednávalo zpracovávání ročenky UCSZOO a přechod z ISIS na ZIMS a problémy s tím spojené. Transportní komise řešila optimalizaci transportů zahrad v UCSZOO. Komise pro koňovité se zabývala transportem koní Převalského ze Zoo Praha do Mongolska. Během večerní diskuze byl promítnut videozáznam z Afriky kolegů ze Zoo Bojnice.

Komise výstavby, Plzeň 17.–19. 10.

V říjnu se uskutečnilo třídní zasedání komise výstavby UCSZOO v Plzni, kterého se zúčastnil Petr Poledník a Pavel Hadámek. Na programu jednání bylo předání zkušeností v oblasti výstavby objektů v zoologických zahradách a seznámení se s novými stavebními prvky.

*Zpracovali: Dr. Ing Radomír Habáň,
RNDr. Libuše Veselá, Ing. Jitka Vokurková,
Milan Kořínek, Josef Drtil, Petr Poledník*

Telefonní seznam a kontakty na pracovníky Zoo Olomouc

Oddělení	Jméno	Mobil	Klapka	Telefon/Fax	E-mail
Ředitel Zoo Olomouc	Dr. Ing. Radomír Habáň	774 450 419	605	tel.: 585 151 600 fax: 585 151 633	reditel@zoo-olomouc.cz
Ekonomický náměstek	Ing. Jan Hüttner	774 450 412	603	585 151 603	huttner@zoo-olomouc.cz
Vedoucí údržby	Petr Poledník	774 450 423	607	585 151 607	polednik@zoo-olomouc.cz
Vedoucí péče o zeleň	Robert Nádvořník, DiS.	774 450 414			nadvornik@zoo-olomouc.cz
Asistentka ředitele, sponzoring	Markéta Příkrylová	774 450 013	600	585 151 600	prikrylova@zoo-olomouc.cz
Vedoucí gastro provozu	Mgr. Adéla Tomečková	774 450 014	616	585 151 636	tomeckova@zoo-olomouc.cz
Vedoucí návštěvnického servisu	Renata RichtEROVÁ	774 450 425			info@zoo-olomouc.cz
Účtárna	Zdeňka Šolcová		606	585 151 606	solcova@zoo-olomouc.cz
Vedoucí zooúseku	RNDr. Libuše Veselá	774 450 417	614	585 151 634	vesela@zoo-olomouc.cz
Krmivářka	Ing. Sylva Procházková	774 450 418	608	585 151 608	prochazkova@zoo-olomouc.cz
Zoolog	Ing. Jitka Vokurková	774 450 415	608	585 151 608	vokurkova@zoo-olomouc.cz
Veterinářka	MVDr. Lenka Chrastinová	603 360 312	614	585 151 634	info@zoo-olomouc.cz
Zimoviště afrických zvířat	Pavel Vidlář	774 450 428	604	585 151 604	info@zoo-olomouc.cz
Pavilon šelem, akvária	Josef Dřtil	774 450 424			info@zoo-olomouc.cz
Ptáci	Lubomír Veselý	774 450 421	608	585 151 608	info@zoo-olomouc.cz
Pavilon opic	Jitka Harnová	774 450 429			info@zoo-olomouc.cz
Vedoucí marketingu a vzdělávání	Mgr. Luděk Richter, Ph.D.	774 450 420	611	585 151 631	richter@zoo-olomouc.cz
Tisková mluvčí, marketing	Iveta Gronská	774 450 411	609	585 151 609	gronska@zoo-olomouc.cz
Marketing	Lucie Pospíšilová	774 450 427	609	585 151 609	pospishilova@zoo-olomouc.cz
Marketing, fotograf	Milan Kořínek	774 450 416	609	585 151 609	korinek@zoo-olomouc.cz
Sklad	Klíková Hana		610	585 151 630	info@zoo-olomouc.cz
Pokladna		774 450 426			
Vrátnice, GSM brána		774 450 419	601	585 151 601	

ARTCOM GROUP PRODEJ & SERVIS VOZŮ PEUGEOT

prodej nových a zánovních vozidel značky **Peugeot**
splátkový prodej **UniCredit Leasing**
možnost použít Vaše staré vozidlo na **protiúčet**
dovoz referenčních vozidel na **zakázku**

servisní služby:

- záruční a pozáruční servis
- mechanické a elektrikářské práce
- diagnostika motoru
- seřízení geometrie náprav a světel
- kontrola účinnosti brzd na diagnostické stolici
- pneuservis, prodej a montáž pneu
- příprava a provedení STK
- mytí motoru a karoserií
- výměna čelních skel

- značková oprava čelních skel
- prodej náhradních dílů a doplňků, boutique
- montáž elektronického a mechanického zabezpečení
- autorádia, handsfree sady
- opravy, plnění a čištění klimatizací
- zapůjčení náhradního vozidla
- asistenční služba 24 hodin denně
- provozní doba: po-pá 7.00 - 18.00 hod.
so 8.00 - 12.00 hod.

ARTCOM Group s.r.o.

PRODEJCE PEUGEOT

Bystrovany 201, 772 11 Olomouc

Tel.: 585 311 864

Fax: 585 311 865

www.artcomgroup.peugeot.cz

ANNUAL REPORT 2012

ZOOLOGICAL GARDEN OLOMOUC, CZECH REPUBLIC

Summary

Dear ladies, dear gentlemen, dear friends of our Zoo. At the beginning of this publication I would like to sum up the most important events of 2012. The passed year 2012 was very remarkable for our zoological garden, both from the breeding point of view and from the point of view of the further development of the Zoo. The progressive transformation of the whole premises including new expositions attracted 365,867 visitors in 2012. There was a slight decrease in attendance compared with the preceding year, but only by less than 2 %, which can be considered as very insignificant.

The breeding work at our Zoo is on a very high level, which has been proven by already regular rearing of rare and endangered animal species – a fact we had secretly wished for in our heart of hearts several years ago. Evidence is already second rearing of Giant Anteater and the fifth rearing of Southern Tamandua. We have also been successful in regular rearing of Red-crowned Crane, White-naped Crane and North

American Porcupine. We were extremely and unexpectedly pleased by an event in less known species of the civet beast of prey, binturong. Binturong last reproduced in our Zoo 16 years ago, and it was only this year we succeeded in rearing a female. Our visitors were surely happiest about two cubs who enlivened the enclosure of Barbary Lion.

At the beginning of the new season, under participation of Mayor of the statutory city of Olomouc, Martin Novotný, the most significant construction in the history of the Zoo Olomouc was festively opened. By opening the Research centre for breeding of Ring-tailed Lemur the Zoo has gained a very interesting breeding facility and a comfortable entrance facility for visitors. The pleasant setting of the entrance facility is rounded up with a manycoloured aquaraium. I believe that a number of our visitors will appreciate our efforts aiming at improving and making our services more enjoyable. Another significant event within the investment construction was the completing of the pavilion

for Amur Leopard, where we have built a breeding facility for this very rare and endangered species of leopard. The first visitors will be able to see the leopards in the new pavilion as early as at the beginning of season 2013. Another significant project called Safari at Zoo Olomouc has been commenced – this year the construction of the first phase was commenced.

Finally, I would like to thank to our visitors for their favour, to our establishing institution, the statutory city of Olomouc, headed by Mayor Martin Novotný, for excellent cooperation and support of our work. I would also like to express our thanks to the

Ministry of the Environment of ČR, to the Olomouc Region, to the Regional Authority and to many other institutions and to all sponsors, donators and friends of the Zoo Olomouc, who support us in our activities and in our mission. I also want to thank to my fellow workers who ensure the everyday running of the zoological garden and contribute a lot to visitors' satisfaction. I believe that also in the next years we will find the common language and will keep the position of one of the most significant tourist destination of the ČR and the most visited tourist destination in our region.

*Dr. Dipl.-Ing. Radomir Haban
Director of the Olomouc Zoo*

■ TABLE OF CONTENTS

	Page
Information about Zoo	004
Telephone Directory and Contacts of the Olomouc Zoo Staff	116
A Few Words of Introduction by the Director	118
Table of Contents	120
Breeding Activities in 2012	121
Mammals	122
Carnivores	122
Primates	122
Ungulates	122
Anteaters, tree sloths and armadillos	123
Other Mammals	123
Rearing a cub of Binturong	123
Rearing a young Red Kangaroo	124
Rearing of White-eared Opossum	124
Birds	124
Rearing of a young African Ground Hornbills	124
Raising of Red Crossbill at the Zoo Olomouc	124
Terraria	124
Raising of Dart Frogs	125
Aquaria	125
The sea aquarium in the new entrance to the Zoo	125
Other Activities of the Breeding Department	125
Research	125
Publishing Activities	126
“Rearing of the Year” Contest	126
Cooperation with Students	126
Cooperation between the Olomouc Facility for Children and Youngsters and the Olomouc Zoo	126
Participation in the International symposium on lamatherapy	126
Cross-border cooperation with the zoological garden at Opole	126
Rescue Station for Handicapped Animals	127
Birds of Prey	127
Veterinary Care	127
Nutrition and Feeding	127
Cocciidiostatics in Feeding Ration of Wild Mountain goats	127
Zoo Marketing	128
Attendance of the Olomouc Zoo in 2012	128
Zoo Promotion and the Most Important Events in 2012	128
Project of the Centre for Breeding of Lemurs Catta and the Zoo Entrance Facility	128
Safari at the Zoo Olomouc – The First Safari in Moravia	128
Most Significant Events in 2012	129
Education in the Olomouc Zoo and Cooperation with Educational Institutes	129
Sponsors of the Olomouc Zoo in 2012	129

Basic Economic Data	129
Construction and Maintenance	130
Gardening	130
Conferences and Seminars	130
Meetings of Expert Boards of UCSZOO	130
List of Animal Species Kept at the Zoo in 2012	131
Mammals	131
Birds	135
Reptiles	139
Amphibians	140
Fish	140
Chondrichthyes	142
Invertebrates	142
List of Protected Animal Species	145

■ BREEDING ACTIVITIES IN 2012

Specimens and Species in the Animal Collection of the Olomouc Zoo as of 31 December 2012

	Species	Specimens	Loan	Price [EUR]
Mammals	88	743	169	325,616.00
Birds	76	368	78	52,482.50
Reptiles	19	69	17	9,038.54
Amphibians	4	52	0	59.67
Fish	88	280	0	6,443.99
Chondrichthyes	3	3	2	4,234.04
Invertebrates	76	346	0	4,311.27
Total	354	1,861	266	402,186.01

As of 31 December 2012, the Zoological Garden Olomouc kept altogether 354 species and 1,861 pieces of animals of the total filed value of € 402,186.01. Compared with the values of the previous year, there are 10 species and 135 pieces of animals more.

The activities of the breeding department of the Zoo Olomouc focus both on raising rare animals, endangered with eradication in wildlife; we however raise also the species, which are not commonly spread at our zoological gardens so far, and therefore they are not well known to the visitors. Anyway, we try hard to achieve that our animals may live at the zoo not only as specimens of exposition, but in adequate groups, which are able to reproduce, and that they may be able to show the visitors their family life and rearing of their young ones, as well.

006 Carnivores

The most distinctive event at the pavilion of beasts of prey in 2012 was the birth and rearing of two male Barbary Lions. Lion Šimon reared in Olomouc and lioness Lilly hand reared at Belfast wonderfully fulfilled their parental duties. The lion cubs born in 2010 were successfully included in raising activity, the male has departed for Plzeň and the female for the Plättli zoo. We cooperate with all zoological gardens that deal with breeding of this lion sub specimen already eradicated in wildlife. We managed to gain the young female Amur Tiger from the zoo at Novosibirsk. We made up a new couple of Fishing Cat and the female of European Lynx has reared her first cub. A speciality of the Olomouc zoo is the wolves. At Zoo Olomouc we have two unrelated packs of North American Arctic Wolf, who in 2012 reared 11 and 5 puppies. Watching the family life of the wolfpack is very interesting for the visitors. Iberian Wolf is doing very well, although we consider the conditions of their raising as inconvenient, and we therefore look for location of the whole pack. Also the couple of Black-backed Jackal imported from Africa is multiplying successfully. With Fennec we have reared two young females. After 16 years, Binturong reproduced in the Olomouc Zoo, a female has been reared. The old American Black Bear has been replaced by a young male in the common exposition for bears and wolves.

014 Primates

A new specimen at the zoo Olomouc is Ring-tailed lemur. After a longer time, a baby of Siamang and also a baby of White-handed Gibbon were born. Another baby of Golden Lion Tamarin and a baby of Black Lemur have been reared. With Patas Monkey we have a new unrelated male. The numerous group of South American Squirrel Monkey is doing very well with 9 babies reared last year again. Also Weeper Capuchin reproduces successfully. The open enclosure of Japanese Macaque is under construction.

020 Ungulates

Within EEP a new male of Rothschild's Giraffe has been brought to the Olomouc Zoo to 7 daughters of the breeding male Marc, and a new herd was thus established. One male has been reared. At the age of 24 years the oldest female at the Olomouc Zoo Veronika died, who beside other calves was also mother of twins reared in 1999. Within EEP we also got a new male of Addax. 6 calves of South African Oryx have been reared. An old male from the Zoo Berlin has been included into breeding. After a longer time the Zoological garden Olomouc has returned to the breeding of a rare species of our fauna European Elk. Chamois and Bezoar Ibex, which we have in the Zoo

Olomouc from the previous year, have reproduced. Also 4 females of Markhor have been reared, and West Caucasian Tur and Siberian Ibex with ten calves each. The attempt to optimize the feeding ration of Reindeer in the conditions of our zoo was terminated after 5 years; the reindeer are doing very well. A new male from Tierpark Berlin has been included. For the reason of a modified conception of breeding, the raising of Altai Wapiti has been interrupted and the herd has been transferred to line breeding. Within EEP we gained a new male of Vicugna and we have reared one calf of this species. One female of Bactrian Camel has been brought from the Zoo Opole. The breeding of Alpaca has very good results. With Chapman's Zebra, the inclusion of two young females into the herd has required some patience, but at present the herd is together and even rut has been.

027 Anteaters, tree sloths and armadillos

In 2012 another baby – female Giant Anteater was reared. At the same time it was the second baby of this species within Czech and Slovak zoos. We have also reared the altogether fifth baby of Southern Tamandua at our zoo. At present we have two couples of this species. Also the reproduction of a couple of Large Hairy Armadillos, imported from South America, has been successful. With Southern Two-toed Sloth the baby has not been reared. The Zoological Garden Olomouc has been very active in the breeding of Edentata. We organized 1st Meeting of breeders of these animals in the Union of Czech and Slovak Zoos and shared the experience from our breeding.

030 Other Mammals

The Zoological Garden Olomouc has reared North American Porcupine on a regular basis. In 2012 we reared two babies. Also Indian Crested Porcupine has reproduced. A new species at the Olomouc Zoo are White-eared Opossum, which we gained in the course of the year from Paraguay and in a short time we reared 11 babies. With Red Kangaroo we have included two males from Opole into breeding. A colony of Rodriguez Flying Fox is doing very well.

031 Rearing a cub of Binturong

The Zoo Olomouc has kept binturongs since 1990. In the years 1994–1996 it reared 3 cubs. The present breeding consists of the male Gerry (born in 2006 in the Zoo Jardin des Plantes in Paris) and the female Terežka (born in 2009 in the Zoo Praha). On 17 September 2012 a cub was born to the couple. To calm down the female, the quarter was not cleaned for 10 days, only bowls with fodder and water were exchanged. The rearing took place under presence of the male. Starting from the 40th day mother let the male come closer to the cub. Since the 90th day, both parents have been taking care of the cub.

033 Rearing a young Red Kangaroo

On 15 December an abandoned young Red Kangaroo was found. The female had thrown it out of her pouch because she had health trouble. The young hairy kangaroo was slightly subcooled and weighed 1,500 g. The first feeding was with a solution of glucose directly into its mouth. A thermo bag with electric pad turned into the substitutive pouch. During the first two days the baby was fed every two hours with 9% condensed milk diluted in the proportion 1:1 with camomile concoction (1 feeding: 20–30 ml). In the following days 1 portion of the Tatra milk was served with 1.2 portions of boiled water. It was only in the second week that the young kangaroo started putting on weight. The weight at the end of December was 1,700 g. After a month, the food was completed with soft pastry, tiny-sliced apples and parsley leaves and the amount of milk needed for one feeding was 40 ml. The young kangaroo was given milk every three hours. Six weeks later it weighed 2,350 g.

035 Rearing of White-eared Opossum

A new species of mammals kept since 2012 in the Zoological Garden Olomouc is white-eared opossum, from which we reared 11 babies in the same year.

036 ■ BIRDS

Most attractive for visitors in 2012 was the male Greater Rhea, who was rearing 12 chicks in the enclosure. We managed to have Grey-cheeked Hornbills reproduced repeatedly. One young African Ground Hornbill was hand reared. Also the reproduction of Red-crowned Crane was successful, with a male reared, and of White-naped Crane, with a female reared. Repeated reproduction was successful with Steppe Eagle, who had 3 fertilized eggs this time. The incubation took place in a hatchery, one egg was underlaid to parents and they have reared already their third baby.

041 Rearing of a young African Ground Hornbills

African Ground Hornbills reproduce in the Olomouc Zoo on a regular basis, but unfortunately they do not rear their chicks themselves. In 2012 one chick was hand reared.

042 Breeding of Red Crossbill at the Zoo Olomouc

Red Crossbills had been present in the Olomouc Zoo for tens of years, but their reproduction had not been successful yet. In 2012 the chicks were first reared.

043 ■ TERRARIA

In 2012 no fierce changes took place in the section of terraria. Only a provisional enclosure was made for the male of African Spurred Tortoise in the

existing enclosure of Vicugna. We were also successful in rearing several species of terrarium animals – e.g. of Giant Bluetongue Skink, or 10 babies of Kenya Sand Boa. Two young females from our rearing will be already included this year into the breeding of Dumeril's Boa and we hope to see the young ones. With two males of Madagascar Tree Boa the breeding group will have to be completed with new females.

046 **Raising of Dart Frogs**

Last year all the specimens of Dart Poison Frog and Yellow-banded Dart Frog, who were at the end of their lives, died one by one. New larger tanks were built. At the beginning of the year we got 6 pieces of Dyeing Dart Frog. These little frogs make good in the new terraria, as well as the already adult nurselings of Golfodulcean Poison Frog, in which we have recorded the first laid eggs. Unfortunately, these have been so far not fertilized. Before the end of the year we also gained 12 pieces of Golden Poison Frog.

048 ■ **AQUARIA**

A great novelty in the exposition of aquaria is the construction of a sea aquarium in the entrance hall of the Zoo. Some of the tanks for bigger animals were no more sufficient, therefore some were sold and other species were moved to bigger expositions (e.g. Horseshoe Crab). The rebuilding also resulted in a bigger space for reproducing of soft and hard corals, sea anemones and fish. With the species of stony coral *Acropora tenuis* we participate in the breeding programme governed by the Dutch Zoo Arnhem. New species of fish have been added into the aquaria.

051 **The sea aquarium in the new entrance to the Zoo**

There is a 5,000 l tank in the newly opened Research center for breeding of Ring-tailed lemur and the entrance to the Zoo. The all-glass tank has the dimensions 265 × 215 × 86 cm and can be watched from three sides. The coral reef was created from almost 400 kg of dry coral stones and "coral branches", glued together with special cement. At present the aquarium is inhabited by about 90 pieces of coral fish in 24 species. LED illumination bars were used in aquaria. Filtration and all necessary for the operation of the aquarium is located in a separate room.

054 ■ **OTHER ACTIVITIES OF THE BREEDING DEPARTMENT**

054 **Research**

The Zoological Garden Olomouc develops a close cooperation with universities and scientific institutions in the Czech Republic and in Europe.

We provide them with material and conditions for scientific research. Most frequently we cooperate with the Veterinary and Farmacological University in Brno.

055 Publishing Activities

The European studbook for West Caucasian Tur within EAZA was published in 2012 again. Within UCSZOO the Zoo Olomouc published a collective volume on prosimians, which was distributed to all zoological gardens in Czech Republic and in Slovakia.

056 „Rearing of the Year“ Contest

We participated in the competition the Best Rearing of the year 2012. This year the results were declared in Kunín.

056 Cooperation with Students

The Zoological Garden closely cooperates with secondary schools and universities focussing on the breeding of exotic animals, it provides practical training to the students and ensures material and professional support in the elaboration of final theses and seminar papers.

057 Cooperation between the Children's and Youngster's Center and the Olomouc Zoological Garden

There were three main items in the cooperation between the Children's and Youngster's Center and Zoo Olomouc: The Zooclub, a camp and organizing of some events for visitors. The meetings of Zooclub were once a week in the Zoo. Children aged 6 to 15 years could get close to the animals and gain a lot of information about them, and they took part in many games and competitions. At the end of the summer holidays 40 children spent a very nice week among animals in a camp.

058 Participation in the International symposium on lamatherapy

We are working with some of our alpacas in the Zoo Olomouc. On 21 September 2012 we participated in the 2nd International meeting on lamatherapy at the disabled people's home in Nezamyslice.

059 Cross-border cooperation with the zoological garden at Opole

Several groups of people working in the Zoo Opole came to see our zoo in the frame of cross – border cooperation during the year 2012. They spent several days at various working places in our zoo and shared their experience with our staff. Our colleagues from Opole were interested especially in working with anteaters.

059 Rescue Station for Handicapped Animals

Owing to the infection situation, the station can no more receive birds or other wild animals. In case you find injured or else handicapped birds or other animals, you have to approach the stations mentioned above.

060 Birds of Prey

The running of the birds of prey exposition is ensured by a team of external workers led by the experienced falconer Milan Hulík. They participate in caring of handicapped birds of prey and in presentation of the birds and falconry to the zoo visitors as well.

062 ■ VETERINARY CARE

The fundament of veterinary care at the zoological garden is thorough prevention, which means above all regular monitoring of the parasitological situation and vaccination of animals. We also carry out branding of animals. The most interesting cases are illustrated in the photos.

067 ■ NUTRITION AND FEEDING

In 2012 € 227,725 was spent on fodder. Out of this, at the end of the year there was stock level of fodder worth € 10,088 and stock level of dry bulk feed worth € 2,867; natural gifts of sponsors were worth € 199. Actually, animal feed worth € 214,996 was consumed. It means that the costs of one feeding day were € 587.5. A part of the feeding costs was settled from a grant of the Ministry of the Environment, in the amount of € 52,714.

A significant progress for our feeding base was the permission issued by the Regional Veterinary Administration allowing us to feed with ungulates kept here. In this year again our great thanks belong to the sponsors for their natural gifts in form of animal feed, especially to companies Ahold, Dajana Pet and Adriana. We will be grateful if the cooperation continues in next years, as well.

071 Coccidiostatics in Feeding Ration of Wild Mountain goats

In goats, 6 species of single-celled parasites of genus *Eimeria* have been described, which are the etiological agents of coccidiosis. The animal is infected by ingestion of a germ (oocyst) from outer environment – from contaminated fodder, water or feces. Therefore, the disease in the herd is of chronic character. If the disease breaks out, it has to be suppressed with coccidiostatics and also diarrhoea has to be cured. As prevention from the disease, chemically produced coccidiostatics in fodder mixtures can be used; however, these chemicals have a number of side effects. We have used natural coccidiostatics, namely the product of the French company Manghebati called *Emanox*

(it contains extracts from oregano, thyme, mint, rosemary, marjoram, garlic and others). A number of research studies show that probiotics positively influence the health state and metabolism of the organism, which means they augment the effect of coccidiostatics. *Emanox* can therefore be used, depending on the dosis, both for prevention and treatment of coccidiosis.

073 ■ ZOO MARKETING

073 Attendance of the Zoo Olomouc in 2012

In 2012 the Zoological Garden Olomouc was visited by 365,897 guests. It means the attendance has dropped by 7,302 persons, compared with 2011; nevertheless, there has been total increase with paying visitors. This year again, Olomouc has gained the title of the most frequently visited tourist destination in the Olomouc Region and it belongs to 15 most frequently visited tourist destinations in the ČR.

076 Promotion of the Zoo and the Most Significant Events in 2012

One of the most significant attractions was opening of the Research centre for breeding of Ring-tailed lemur and entrance to the Zoo. The visitors have also positively valued the construction of the first safari in Moravia, it means of its first stage, Eurasian safari, or the gradual completion of the construction of the Breeding centre for Amur Leopards. Among the most attractive activities of the Zoo there is the Zoo stock taking, Easter at the Zoo, Evening May tours, Children's Month, Weekend of records, Halloween and Christmas at the Zoo. The visitors have also assisted in guided feeding, which in 2012 presented the broadest offer of animal food in the history of the Zoo.

076 Project of the Centre for Breeding of Lemurs Catta and the Zoo Entrance Facility

Centre for breeding of the Ring-tailed Lemurs and the Zoo entrance facility was festively opened on 16 May 2012 on the occasion of the opening of the tourist season at the Olomouc Region, under participation of VIPs of the Region.

076 Safari at the Zoo Olomouc – The First Safari in Moravia

The conception of safari had been developing for several years. In 2011 the processing of all necessary documents was completed, which allowed the project to be approved by the establishing institution. In 2011 all construction works on the first stage of safari – Safari Eurasia, were commenced. The execution of safari at the Zoo Olomouc is divided into four stages. Altogether 17 enclosures will be transformed into 5 vast areas of the total area of 19 hectares. These areas are conceived as thematic zoogeographic zones: Eurasia, North America, Africa, Australia and Arctic.

Newly kept animals – elks and bisons – will arrive. Visitors will be entering the area in a small train. The enlargement and rebuilding will also bring better life conditions to the animals kept here.

077 Most Significant Events in 2012

Among the most successful marketing events were the Zoo stock taking, Easter at the Zoo, May holidays, Commented feeding, Children's Month, Evening Zoo from the height, Weekend of records, Halloween and Christmas at the Zoo. The Zoological Garden Olomouc was decorated this year again with the label "The greatest touristic attraction of the Olomouc Region".

095 Education in the Olomouc Zoo and Cooperation with Educational Institutes

In total, 3,487 persons participated in programmes for schools in 2012. 4,162 visitors made use of the guide's services. Children also came into their own by climbing at the rope centre or by travelling in the zoo train. The schools could also use popular working sheets or copy books as teaching aids. There is a Zoo club for free time activities, established within the Zoo. Another activity at the Zoo in the period of summer holidays was suburban camps- by ADRA, DDM Olomouc, Summer university of CEAF juniors. In 2012 the Olomouc Zoo supported the EAZA "Southeast Asia Campaign".

097 ■ SPONSORS OF THE OLOMOUC ZOO IN 2012

In 2012 the Zoo Olomouc was again supported with contributions of fans and friends of nature. The Day of sponsors and friends of the Zoo Olomouc took place on the sunny fourth September Saturday. Visitors of the 20th festive meeting, accompanied by guides, had the possibility to take a view of the animals' life and look behind the scenes of the garden. Rich refreshments were prepared for the sponsors; together with an interesting programme containing guided feeding and shows of animals.

101 ■ BASIC ECONOMIC DATA

The economy of the Zoological Garden Olomouc in 2012 ended with profit of € 34,229.36. The value of the property managed by the organization has decreased by € 205,880.00 i.e. by 3.91%. The value of long-term property (fixed assets) has increased by € 207,419.40, by 5.09% and the value of short-term assets has decreased by € 413,299.48, i.e. by 34.65%. In 2012 the Zoological Garden invested € 614,871.91. Above all the investment went into the Research centre of Ring-tailed lemurs and Zoo entrance (€ 102,702.18), the pavilion of Amur Leopards (€ 177,673.42) and European safari (€ 137,437.86).

104 ■ CONSTRUCTION AND MAINTENANCE

Among the most important works of the division of construction and maintenance in 2012 was both further work on the construction of artificial rocks in outdoor enclosures and adjoining entrance buildings at the breeding centre of Amur Leopards, but also finishing constructional adaptations of outdoor enclosures and indoor spaces for Ring-tailed lemurs at the new entrance to the Zoo. The stage construction of safari was commenced, with expected completion in 2016. Besides other works in the Zoo premises, necessary for the faultfree operation, also the heating at the pavilion of giraffes and the wintering place of African animals was adapted.

107 ■ GARDENING

Sanitation of the wood continues. Expansion of Spruce Engraver Beetle seriously endangers spruce growths at the Zoo Olomouc. The renewal of wood both on exposition and forest areas has been successful. In the enclosures of Ungulates several new enclosures have been built. About 500 pieces of trees and the same number of bushes have been planted. We gained a new locality – Fort Radíkov to provide biting possibility. Last year we enjoyed the greatest support of company volunteers and applicants of public service since these services were established.

109 ■ CONFERENCES AND SEMINARS

111 Meetings of Expert Boards of the Union of Czech and Slovak Zoological Gardens

In 2012 we again attended various conferences and seminars. The WAZA conference in Melbourne, Australia was attended by the Director of the Zoo Dr. Dipl.-Ing. Habáň and Mgr. Richter, Ph.D. At the EAZA meeting in Innsbruck, Austria, our zoo was represented by Dipl.-Ing. Vokurková. Dr. Dipl.-Ing. Habáň and Mgr. Richter, Ph.D, also participated in the session of the UCSZOO Annual meeting (Union of Czech and Slovak Zoological Gardens) at Košice, Slovakia and the Conference of workers of Czech, Slovak and Polish Zoos at Liberec. Within the Union of Czech and Slovak Zoological Gardens our workers attended the meetings of boards for reptiles and amphibians, big cats, primates, aquarium fish, deer, giraffes, antelopes and perissodactyls and the meeting of the Association of Educational Workers. On the occasion of fodder board we organised the first meeting of keepers of Edentata at UCSZOO. We gathered the knowledge from the breeding of Giant Anteater, Southern Tamandua, Southern Two-toed Sloth, Big hairy armadillo, Southern Three-banded Armadillo, which species are kept in our zoological gardens. We especially concentrated on their nutrition and reproduction in our conditions.

PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ ZVÍŘAT CHOVANÝCH V ROCE 2012

Savci – Mammalia

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav 31.12.2012 Status
Vačnatci – Marsupialia								
kloukan parma <i>Macropus parma</i>	7.12 RDB=LR		4.3	3.3	5.5	0.1	1.3	4.6
kloukan rudý <i>Macropus rufus</i>	2.7 ESB,RDB=LR	2.0			1.0		0.2	3.5
kloukánek králikovitý <i>Bettongia penicillata</i>	0.1 EEP,ISB,RDB=LR,CITES=I				0.1			
vačiče bělobřichá <i>Didelphis albiventris</i>	RDB=LR	2.2	6.5	6.5			1.0	7.7
Chudozubí – Xenarthra								
lenochod dvoupřstý <i>Choloepus didactylus</i>	2.3 ESB,RDB=LC		1.0					2.3
mravenečník čtyřprstý <i>Tamandua tetradactyla</i>	2.4 ESB,RDB=LC		0.1	0.1	0.2			2.3
mravenečník velký <i>Myrmecophaga tridactyla</i>	2.2 EEP,ISB,RDB=NT		0.1	0.1	1.0			1.3
pásovec štětinatý <i>Chaetophractus villosus</i>	2.3 RDB=LC		1.1.2	1.1				3.4
Letouni – Chiroptera								
kaloň rodriguezský <i>Pteropus rodricensis</i>	20.24 EEP,ISB,RDB=CR		4.5	4.5			0.1	24.28
lištonos světlý <i>Phyllostomus discolor</i>	14.8.3 RDB=LR		0.0.8	0.0.8			1.1	13.7.11
Primáti – Primates								
gibon lar <i>Hylobates lar</i>	1.1 ESB,RDB=LR,CITES=I		0.0.1	0.0.1				1.1.1
gibon zlatolící <i>Nomascus gabriellae</i>	4.2.1 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I							4.2.1
kalimiko <i>Callimico goeldii</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=NT,CITES=I							1.1
kočkodan husarský <i>Erythrocebus patas</i>	0.8 RDB=LR	2.0			1.2		0.1	1.5
kosman stříbřitý <i>Mico argentatus</i>	1.2							1.2
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	7.9 RDB=LC	0.2	0.0.4	0.0.4	4.8		1.1	2.2.4
kotul veverovitý <i>Saimiri sciureus</i>	6.22 EEP,RDB=LC		8.1	8.1	5.0		0.1	9.22
lemur běločelý <i>Eulemur albifrons</i>	2.5 RDB=LR,CITES=I	1.0			2.3			1.2
lemur tmavý <i>Eulemur macaco macaco</i>	2.3 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I		1.0	1.0	0.1			3.2
lemur kata <i>Lemur catta</i>	ESB,RDB=NT,CITES=I	1.3						1.3
lvíček zlatý <i>Leontopithecus rosalia</i>	4.2 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I		0.1	0.1				4.3
makak červenolící <i>Macaca fuscata</i>	19.20 RDB=DD	1.1	1.0.1	1.0	7.8		1.3	13.10

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav 31.12.2012 Status
malpa plačtivá <i>Cebus olivaceus</i>	6.7 RDB=LC		0.0.3	0.0.3				6.7.3
mirinkina bolivijská <i>Aotus azarai boliviensis</i>	1.1 ESB,RDB=LC							1.1
siamang <i>Hylobates syndactylus</i>	2.1 ESB,RDB=LR,CITES=I		0.0.1	0.0.1				2.1.1
tamarín pinčí <i>Saguinus oedipus</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I							1.1
tamarín vousatý <i>Saguinus imperator subgriseus</i>	2.7 EEP,ISB,RDB=LC				0.3		0.1	2.3
vari černobílý <i>Varecia variegata</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I							1.1
Šelmy – Carnivora								
baribal <i>Ursus americanus</i>	1.1 RDB=LR	1.0					1.0	1.1
binturong <i>Arctictis binturong</i>	1.1 RDB=LR		0.1.1	0.1				1.2
cibetka africká <i>Civettictis civetta</i>	1.1 RDB=LR							1.1
dhoul čínský <i>Cuon alpinus lepturus</i>	1.0 EEP,RDB=EN							1.0
fenek <i>Vulpes zerda</i>	2.3 ESB,RDB=LC		0.2.1	0.2			0.1	2.4
fosa <i>Cryptoprocta ferox</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=VU							1.1
gepard štitlý <i>Acinonyx jubatus</i>	1.3 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I	1.0			1.0			1.3
charza žlutohrdlá <i>Martes flavigula</i>	2.1 RDB=LR						1.0	1.1
jaguár <i>Panthera onca</i>	0.1 ESB,RDB=NT,CITES=I	1.0						1.1
kočka arabská <i>Felis silvestris gardoni</i>	1.2 ISB,CROH=KOH,RDB=LC							1.2
kočka bengálská <i>Prionailurus bengalensis</i>	1.1 RDB=LC						1.0	0.1
kočka evropská <i>Felis silvestris silvestris</i>	1.2 CROH=KOH,RDB=LC							1.2
kočka krátkouchá <i>Prionailurus bengalensis euptilura</i>	5.1 RDB=LC		1.1	1.1				6.2
kočka rybáská <i>Prionailurus viverrinus</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN	1.1			1.0		0.1	1.1
lev berberský <i>Panthera leo leo</i>	2.4 RDB=VU		2.1	2.0	1.1			3.3
levhart mandžuský <i>Panthera pardus orientalis</i>	1.2 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I		0.0.1					1.2
mangusta liščí <i>Cynictis penicillata</i>	0.4 RDB=LC	1.0	0.0.3					1.4
medvěd malajský <i>Helarctos malayanus</i>	1.1 ESB,RDB=VU,CITES=I							1.1
mýval severní <i>Procyon lotor</i>	2.2 RDB=LR	0.1						2.3

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mládat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav 31.12.2012 Status
nosál červený <i>Nasua nasua</i>	3.5 RDB=LR		1.0.5	1.0	1.0			3.5
pes domácí <i>Canis familiaris</i>	0.1						0.1	
rys karpatský <i>Lynx lynx carpathicus</i>	1.1 ESB,CROH=SOH,RDB=NT		1.1	0.1				1.2
surikata <i>Suricata suricatta</i>	6.6 RDB=LR		4.2.13	4.2.1	1.2.1		0.1	9.5
šakal čabrakový <i>Canis mesomelas</i>	3.4 RDB=LC		2.4	2.4	3.6			2.2
tygr ussurijský <i>Panthera tigris altaica</i>	1.0 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I	0.1			1.0			0.1
vlk arktický <i>Canis lupus arctos</i>	11.4 CROH=KOH,RDB=LC,CITES=I		3.8	3.8	0.2			14.10
vlk Hudsonův <i>Canis lupus hudsonicus</i>	4.2 CROH=KOH,RDB=LC,CITES=I		2.3.5	2.3	2.0		0.1	4.4
vlk iberský <i>Canis lupus signatus</i>	8.7 EEP,CROH=KOH,RDB=LC,- CITES=I		1.2.2	0.2.1			1.1	7.8.1
Damani – Hyracoidea								
daman skalní <i>Procavia capensis</i>	1.1.2 ESB,RDB=LC		0.2	0.2				1.3.2
Lichokopytníci – Perissodactyla								
kůň domácí – minipony <i>Equus caballus</i>	1.1							1.1
kůň domácí – shetlandský pony <i>Equus caballus</i>	2.3		1.0	1.0				3.3
oseľ domácí – poitouský <i>Equus asinus</i>	1.0							1.0
oseľ domácí – zakrslý <i>Equus asinus</i>	2.1		0.1	0.1	1.0			1.2
zebra Chapmanova <i>Equus quagga chapmani</i>	2.4 RDB=LC				1.1			1.3
Sudokopytníci – Artiodactyla								
adax <i>Addax nasomaculatus</i>	1.6 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I	1.0			1.0		0.1	1.5
alpaka <i>Vicugna pacos</i>	9.12		4.2	4.1	7.3			6.10
hrošík liberijský <i>Choreopsis liberiensis</i>	1.1 EEP,ISB,RDB=EN							1.1
kamzik alpský <i>Rupicapra rupicapra rupicapra</i>	1.1 RDB=LR							1.1
kamzik horský <i>Rupicapra rupicapra</i>	1.2 RDB=LR		1.0	1.0				2.2
koza bezoárová <i>Capra aegagrus</i>	1.2 RDB=VU		1.0	1.0				2.2
koza domácí – kamerunská <i>Capra hircus</i>	3.30		9.19	9.19	9.10			3.39
koza domácí – kašmířská <i>Capra hircus</i>	1.10		2.0	2.0	2.1	1.1		0.8

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav 31.12.2012 Status
koza krétská <i>Capra aegagrus cretica</i>	RDB=VU	1.0						1.0
koza šrouborohá <i>Capra falconeri</i>	4.6 RDB=EN,CITES=I		2.6	0.4	3.0		1.0	0.10
kozorožec kavkazský <i>Capra caucasica</i>	10.11 ESB,RDB=EN	3.1	8.2	7.2	7.1		0.1	13.12
kozorožec sibiřský <i>Capra sibirica</i>	3.15 RDB=LR		5.5	5.5	3.1	0.1	0.1	5.17
los evropský <i>Alces alces</i>	CROH=SOH,RDB=LC	0.2						0.2
muflon <i>Ovis aries musimon</i>	2.7		0.05	0.05				2.75
oryx jihoafrický <i>Oryx gazella gazella</i>	6.17 RDB=LC		5.7	2.4	3.2		1.2	4.17
ovce domácí – kamerunská <i>Ovis aries aries</i>	1.8		1.1	1.1	1.0	0.2		1.7
ovce domácí – valašská <i>Ovis aries aries</i>	0.8		0.1	0.1	0.1	0.4		0.4
pakůň běloocasý <i>Connochaetes gnou</i>	3.7 RDB=LC				1.1	0.1		2.5
pižmoň <i>Ovibos moschatus</i>	2.1 EEP,ISB,RDB=LR				1.0			1.1
sika <i>Cervus nippon</i>	3.8.3 RDB=LR	1.0	1.0.3	0.0.3	3.2			1.6.6
sob <i>Rangifer tarandus</i>	4.11 RDB=LR	1.0	2.1	1.0	2.0		1.0	3.11
velbloud dvouhrbý – domácí <i>Camelus bactrianus</i>	1.2 RDB=CR	0.1						1.3
vikuña <i>Vicugna vicugna</i>	3.2 EEP,ISB,RDB=LR,CITES=I	1.0	1.0	1.0			1.0	4.2
wapiti sibiřský <i>Cervus canadensis sibiricus</i>	3.9 RDB=LC	0.2			3.11			
žirafa Rothschildova <i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	2.12 EEP,RDB=EN	1.0	1.0	1.0			1.2	3.10
Hlodavci – Rodentia								
aguti zlatý <i>Dasyprocta leporina</i>	1.1 RDB=LR							1.1
dikobraz srstnatonosý <i>Hystrix indica</i>	1.1 RDB=LR		1.1	1.1				2.2
psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	0,0,14 RDB=LR		0.036	0.036				0,0,50
urzon kanadský <i>Erethizon dorsatum</i>	3.3 RDB=LR		2.0	1.0	1.0			3.3

Ptáci – Aves

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav 31.12.2012 Status
Nanduové – Rheiformes								
nandu pampový <i>Rhea americana</i>	2.9 RDB=NT		0.0.17	0.0.14	0.1.9		1.1	1.7.5
Kasuárové – Casuariiformes								
emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1.1 RDB=LC	0.0.3			1.0		0.1	0.0.3
Veslonozí – Pelecaniformes								
kormorán velký <i>Phalacrocorax carbo</i>	0.0.2 CROH=OH,RDB=LC							0.0.2
Brodiví – Ciconiiformes								
bukáček malý <i>Ixobrychus minutus</i>	0.0.1 CROH=KOH,RDB=LC				0.0.1			
čáp černý <i>Ciconia nigra</i>	1.1 ESB,CROH=SOH,RDB=LC	0.2					0.2	1.1
ibis skalní <i>Geronticus eremita</i>	3.1.3 EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I	2.1						5.2.3
volavka popelavá <i>Ardea cinerea</i>	0.0.2 RDB=LC							0.0.2
Plameňáci – Phoenicopteriformes								
plameňák růžový <i>Phoenicopus ruber roseus</i>	21.21.22 RDB=LC		0.0.6	0.0.4	0.0.7		1.1	20.20.19
Vrubozobí – Anseriformes								
berneška havajská <i>Branta sandvicensis</i>	2.1 RDB=VU,CITES=I							2.1
čája obojková <i>Chauna torquata</i>	3.6 RDB=LC		0.0.3	0.0.1	1.4			2.2.1
husa kuří <i>Cereopsis novaehollandiae</i>	1.1 RDB=LC							1.1
husa tibetská <i>Anser indicus</i>	2.1.3 RDB=LC		0.0.1					2.1.3
husice andská <i>Chloephaga melanoptera</i>	0.1 RDB=LC							0.1
husice egyptská <i>Alopochen aegyptiacus</i>	0.0.2 RDB=LC							0.0.2
husice liščí <i>Tadorna tadorna</i>	1.1 RDB=LC							1.1
husice rezavá <i>Tadorna ferruginea</i>	2.1.8 RDB=LC		0.0.7	0.0.2	0.0.2			2.1.8
kachna divoká <i>Anas platyrhynchos</i>	1.0 RDB=LC							1.0
kachnička mandarinská <i>Aix galericulata</i>	4.1.15 RDB=LC		0.0.7	0.0.7	0.0.7	1.0.10		3.1.5
kachnička šedoboká <i>Callonetta leucophrys</i>	2.3 RDB=LC							2.3
Dravci – Falconiformes								
hadilov pisař <i>Sagittarius serpentarius</i>	1.1 ESB,RDB=LC							1.1
káně Harrisova <i>Parabuteo unicinctus</i>	0.1 RDB=LC							0.1

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav 31.12.2012 Status
kondor havranovitý <i>Coragyps atratus</i>	1.1 RDB=LC							1.1
kondor královský <i>Sarcoramphus papa</i>	2.1 ESB,RDB=LC							2.1
kondor krocanovitý <i>Cathartes aura</i>	2.0 RDB=LC							2.0
luňák hnědý <i>Milvus migrans</i>	1.1 CROH=KOH,RDB=LC					1.0	0.1	
moták pochop <i>Circus aeruginosus</i>	0.1 CROH=OH,RDB=LC							0.1
orel stepní <i>Aquila nipalensis</i>	2.1 RDB=LC		1.0.2	1.0.1	0.0.1			3.1
sup hnědý <i>Aegypius monachus</i>	1.1 EEP,RDB=NT							1.1
Hrabavi – Galliformes								
křepelka korunkatá <i>Rollulus rouloul</i>	2.2 RDB=NT	0.1					0.1	2.2
kur bankivský <i>Gallus gallus</i>	2.2.3 RDB=LC		0.0.11	0.0.11	0.0.11			2.2.3
páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	2.3.4 RDB=LC							2.3.4
perlička domácí <i>Numida meleagris f. domestica</i>	0.0.1					0.0.1		
Krátkokřídlí – Gruiformes								
jeřáb bělošňjí <i>Grus vipio</i>	1.2 EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I		0.1	0.1				1.3
jeřáb královský <i>Balearica regulorum gibbericeps</i>	2.1 RDB=VU							2.1
jeřáb mandžuský <i>Grus japonensis</i>	2.2 EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I		1.0.1	1.0				3.1
jeřáb panenský <i>Anthropoides virgo</i>	1.1 RDB=LC							1.1
jeřáb popelavý <i>Grus grus</i>	1.1 CROH=KOH,RDB=LC							1.1
Bahňáci – Charadriiformes								
čejka chocholatá <i>Vanellus vanellus</i>	2.0 RDB=LC							2.0
racek stříbřitý <i>Larus argentatus</i>	0.1 RDB=LC							0.1
racek velký <i>Larus ichthyaetus</i>	1.1 RDB=LC							1.1
Měkkozobí – Columbiformes								
holub africký <i>Treron calva</i>	2.2 RDB=LC						0.1	2.1
holub Bartlettův <i>Gallinula crinigera</i>	1.0 ESB,RDB=EN				1.0			
holub nikobarský <i>Caloenas nicobarica</i>	1.0 RDB=NT,CITES=I							1.0

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchov mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav 31.12.2012 Status
Papoušci – Psittaciformes								
agapornis Fischerův <i>Agapornis fischeri</i>	RDB=NT	0.0.5					0.0.4	0.0.1
agapornis hnědohlavý <i>Agapornis nigrigenis</i>	0.0.18 RDB=VU		0.0.31	0.0.28	0.0.29		0.0.2	0.0.15
agapornis růžovohlavý <i>Agapornis lilianae</i>	0.0.12 RDB=NT		0.0.7	0.0.7	0.0.4		0.0.1	0.0.14
agapornis šedohlavý <i>Agapornis cana</i>	5.7 RDB=LC		2.3	2.3	1.3		1.1	5.6
ara arakanga <i>Ara macao</i>	1.1 RDB=LC,CITES=I	0.1			0.1			1.1
ara ararauna <i>Ara ararauna</i>	1.2 RDB=LC							1.2
ara vojenský <i>Ara militaris mexicana</i>	1.1 ESB,ISB,RDB=VU,CITES=I							1.1
aratinga černohlavý <i>Nandayus nenday</i>	1.1.16 RDB=LC						0.0.1	1.1.15
aratinga sluneční <i>Aratinga solstitialis</i>	2.0 RDB=EN							2.0
kakadu bílý <i>Cacatua alba</i>	0.0.1 RDB=VU							0.0.1
papoušek černotemenný <i>Pionites melanocephala</i>	2.0 RDB=LC							2.0
papoušek mniší <i>Myiopsitta monachus</i>	0.0.28 RDB=LC						0.0.2	0.0.26
papoušek nádherný <i>Polytelis swainsonii</i>	1.1 RDB=VU							1.1
papoušek různobarvý <i>Eclectus roratus</i>	2.1 RDB=LC				2.0			0.1
žako šedý <i>Psittacus erithacus</i>	2.0 RDB=NT						1.0	1.0
Kukačky – Cuculiformes								
turako fialový <i>Musophaga violacea</i>	1.1 ESB,RDB=LC							1.1
turako páskovaný <i>Crinifer zonurus</i>	0.2 RDB=LC							0.2
Sovy – Strigiformes								
kalous ušatý <i>Asio otus</i>	0.0.3 RDB=LC							0.0.3
puštík obecný <i>Strix aluco</i>	1.0 RDB=LC							1.0
sova pálená <i>Tyto alba</i>	1.1 CROH=SOH,RDB=LC		0.0.1					1.1
sovice sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	1.2 RDB=LC		0.0.3				0.1	1.1
sýček obecný <i>Athene noctua</i>	1.2 CROH=SOH,RDB=LC	1.1	0.0.4	0.0.4	0.1.4		1.0	1.2
výr velký <i>Bubo bubo</i>	CROH=OH,RDB=LC	1.1						1.1
výřeček malý <i>Otus scops</i>	4.6.1 CROH=KOH,RDB=LC						1.0	3.6.1

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mládat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav 31.12.2012 Status
Lelkové – Caprimulgiformes								
lelkoun soví <i>Podargus strigoides</i>	1.0 RDB=LC							1.0
Srostloprstí – Coraciiformes								
ledňák modrokřídlý <i>Dacelo leachii</i>	1.1 RDB=LC							1.1
toko Deckenův <i>Tockus deckeni</i>	2.1 ESB,RDB=LC						1.0	1.1
toko šedý <i>Tockus nasutus</i>	1.1 RDB=LC							1.1
zoborožec kaferský <i>Bucorvus leadbeateri</i>	2.3 ESB,RDB=VU	0.1	1.0.1	1.0	0.1			3.3
zoborožec šedolící <i>Ceratogymna brevis</i>	3.2 RDB=LC		2.0	2.0	2.0			3.2
zoborožec temný <i>Aceros plicatus</i>	1.0 ESB,RDB=LC							1.0
zoborožec tmavý <i>Anthracoseros malayanus</i>	1.1 ESB,RDB=NT							1.1
Šplhavci – Piciformes								
arassari zlatolící <i>Selenidera culik</i>	3.4 RDB=LC		0.2.2	0.1			0.1	3.4
Pěvci – Passeriformes								
amarant malý <i>Lagonosticta senegala</i>	0.0.1 RDB=LC						0.0.1	
čečetka zimní <i>Acanthis flammea</i>	0.0.3 RDB=LC		0.0.6	0.0.1		0.0.1	0.0.1	0.0.2
kraska červenozobá <i>Urocissa erythrorhyncha</i>	1.1 RDB=LC	1.1						2.2
křivka obecná <i>Loxia curvirostra</i>	1.0 RDB=LC	2.0	2.2	2.2	2.0			3.2
křivka velká <i>Loxia pytyopsittacus</i>	0.1 RDB=LC						0.1	
loskuták posvátný <i>Gracula religiosa</i>	1.1 RDB=LC							1.1
snovač oranžový <i>Euplectes franciscanus</i>	1.0 RDB=LC						1.0	
špaček zlatoprší <i>Cosmopsarus regius</i>	1.1 RDB=LC				1.1			

Plazi – Reptilia

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Příchod Arrival	Narození Births	Odchovy mláďat Breed	Odchod Departure	Jiné úbytky Other decrease	Úhyn Death	Stav 31.12.2012 Status
Želvy – Chelonia								
kajmanka dravá <i>Chelydra serpentina</i>	0.0.2							0.0.2
želva čtyřprstá <i>Testudo horsfieldii</i>	4.3.1 RDB=VU							4.3.1
želva ostruhatá <i>Centrochelys sulcata</i>	0.0.4 RDB=VU							0.0.4
želva zelenavá <i>Testudo hermanni</i>	1.1.1 RDB=NT							1.1.1
Krokodýli – Crocodylia								
krokodýl čelnatý <i>Osteolaemus tetraspis</i>	1.1 ESB,RDB=VU,CITES=I							1.1
Šupinatí – Squamata								
agama bradatá <i>Pogona vitticeps</i>	0.2.2				0.0.2			0.2
agama límcová <i>Chlamydosaurus kingii</i>	0.0.1							0.0.1
gekon Ulikovského <i>Gekko ulikovskii</i>	0.0.1							0.0.1
gekončík kalifornský <i>Coleonyx variegatus</i>	1.0		0.0.2	0.0.2				1.0.2
gekončík mexický <i>Coleonyx elegans</i>	1.0						1.0	
hroznýš Dumerilův <i>Acrantophis dumerili</i>	2.3.2 RDB=VU,CITES=I							2.3.2
hroznýš královský <i>Boa constrictor</i>	0.2							0.2
hroznýš psohlavý <i>Sanzinia madagascariensis</i>	2.1 ESB,RDB=VU,CITES=I							2.1
hroznýšek pestrý <i>Eryx colubrinus loveridgei</i>	1.3.6		0.0.10	0.0.10	0.0.5		0.0.1	1.3.10
korovec jedovatý <i>Heloderma suspectum suspectum</i>	0.0.3 EEP,JSB,RDB=VU							0.0.3
krajta královská <i>Python regius</i>	0.0.1 RDB=LC							0.0.1
krajta Macklotova <i>Liasis mackloti</i>	1.1							1.1
leguánek modrý <i>Sceloporus cyanogenys</i>	0.0.1						0.0.1	
titilka obrovská <i>Tiliqua gigas</i>	1.1		0.0.2	0.0.2	0.0.2			1.1
trnorep skalní <i>Uromastyx acanthinura</i>	0.0.8							0.0.8
užovka brazilská <i>Spilotes pullatus</i>	0.0.1						0.0.1	
užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	1.0.1				0.0.1			1.0

Obojživelníci – Amphibia

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
Žaby – Anura		
parosníčka srdíčková <i>Dyscophus guineti</i>	RDB=LC	0.0.20
pralesníčka barvířská <i>Dendrobates tinctorius</i>	RDB=LC	0.0.5
pralesníčka pruhovaná <i>Phyllobates vittatus</i>	0.0.15 RDB=EN	0.0.15
pralesníčka strašná <i>Phyllobates terribilis</i>	RDB=EN	0.0.12

Ryby – Osteichthyes

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
Holobřiši – Anguilliformes		
murěna hvězdotivá <i>Echidna nebulosa</i>	0.0.2	0.0.2
Trnobřiši – Characiformes		
kolosoma brazilská <i>Colossoma macropomum</i>		0.0.5
piraňa Nattererova <i>Pygocentrus nattereri</i>	0.0.24	0.0.39
Ropušnicotvární – Scorpaeniformes		
perutýn ohnivý <i>Pterois volitans</i>	0.0.1	0.0.4
Ostnoploutví – Perciformes		
akilolo zelený <i>Gomphosus varius</i>	1.1	1.1
bodlok žlutoploutvý <i>Acanthurus xanthopterus</i>	0.0.1	0.0.1
bodlok běloprsý <i>Acanthurus leucosternon</i>	0.0.1	0.0.1
bodlok bezrohý <i>Naso lituratus</i>		0.0.1
bodlok Desjardinův <i>Zebrosoma desjardini</i>		0.0.1
bodlok Dussumierův <i>Acanthurus dussumieri</i>	0.0.1	0.0.1
bodlok dvouskvrnný <i>Ctenochaetus binotatus</i>		0.0.1
bodlok fialový <i>Zebrosoma xanthurum</i>	0.0.1	0.0.1

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
bodlok hnědý <i>Zebrosoma scopas</i>	0.0.1	0.0.1
bodlok japonský <i>Acanthurus japonicus</i>		1.0
bodlok krátkorohý <i>Naso brevirostris</i>		0.0.1
bodlok modrý <i>Acanthurus coeruleus</i>	0.0.1	0.0.1
bodlok olivový <i>Acanthurus olivaceus</i>	0.0.1	0.0.1
bodlok pestrý <i>Paracanthurus hepatus</i>	0.0.1	0.0.4
bodlok proužkovaný <i>Acanthurus lineatus</i>	0.0.1	0.0.1
bodlok půvabný <i>Naso elegans</i>		0.0.1
bodlok rudomořský <i>Acanthurus sohal</i>	0.0.1	0.0.1
bodlok tominský <i>Ctenochaetus tominiensis</i>	0.0.4	0.0.4
bodlok Vlamingův <i>Naso vlamingii</i>		0.0.1
bodlok zlatolemý <i>Acanthurus nigricans</i>	0.0.1	0.0.1
bodlok žlutý <i>Zebrosoma flavescens</i>	0.0.4	0.0.25
bradáč šupinoploutvý <i>Pseudanthias squamipinnis</i>	1.1	1.1
hlaváč hnědopruhý <i>Amblygobius phalaena</i>		0.0.1
hlaváč opásaný <i>Cryptocentrus cinctus</i>		0.0.1
hlaváč modropruhý <i>Valenciennesa strigata</i>		0.0.2
hlaváč oranžovoskvrnný <i>Valenciennesa puellaris</i>		0.0.2
hlaváčovec křídlatý <i>Ptereleotris evides</i>	0.0.2	0.0.2
chňapal žlutoocasý <i>Caesio cuning</i>	0.0.2	0.0.2
chrochtal prasečí <i>Anisotremus virginicus</i>	0.0.1	0.0.1
kanic modroskvrnný <i>Cephalopholis miniata</i>	0.0.1	0.0.1
kanic rubinový <i>Liopropoma rubre</i>	0.0.1	0.0.1

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
kaníček fialovožlutý <i>Gramma loreto</i>	0.0.1	0.0.1
klaun <i>Amphiprion melanopus</i>		0.0.2
klaun Allardův <i>Amphiprion allardi</i>	0.0.2	0.0.2
klaun Clarkův <i>Amphiprion clarkii</i>	0.0.1	0.0.1
klaun očkátý <i>Amphiprion ocellaris</i>	0.0.2	0.0.10
klaun sedlatý <i>Amphiprion ephippium</i>	0.0.4	0.0.4
klaun uzdičkatý <i>Amphiprion frenatus</i>	0.0.2	0.0.1
klaun zdobený <i>Amphiprion percula</i>	0.0.1	0.0.2
kliпка dlouhonosá <i>Forcipiger longirostris</i>	0.0.1	0.0.1
kliпка hrotcová <i>Heniochus acuminatus</i>	0.0.4 RDB=LC	0.0.5
kliпка Kleinova <i>Chaetodon kleinii</i>	0.0.1	0.0.3
kliпка pološkrabošková <i>Chaetodon semilarvatus</i>	0.0.1	0.0.1
kněžik zelenoploutvý <i>Halichoeres chloropterus</i>	0.0.1	0.0.1
kněžik indický <i>Coris formosa</i>	0.0.1	0.0.1
kněžik žlutý <i>Halichoeres chrysus</i>	0.0.1	0.0.2
komorník běloocasý <i>Dascyllus aruanus</i>	0.0.3	0.0.3
komorník síťovaný <i>Dascyllus reticulatus</i>	0.0.2	0.0.2
králíčkovec hnědožlutý <i>Siganus uspi</i>		0.0.1
králíčkovec liščí <i>Siganus vulpinus</i>	0.0.2	0.0.3
králíčkovec vznešený <i>Siganus magnificus</i>	0.0.1	0.0.1
kranas indický <i>Alectis indicus</i>	0.0.2	0.0.2
ostnatec dvoubodý <i>Bodianus bimaculatus</i>		0.0.1
oblohlav vysokoploutvý <i>Callopleiops altivelis</i>	0.0.1	0.0.1

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
parmavec příčno-pruhý <i>Sphaeramia nematoptera</i>		0.0.4
parmavec skvělý <i>Pterapogon kauderni</i>	0.0.14	0.0.11
ploskozubec <i>Scarus tricolor</i>	0.0.1	0.0.1
ploskozubec modropruhý <i>Scarus ghobban</i>	0.0.1	0.0.1
pomčik citrónový <i>Centropyge flavissimus</i>		0.0.1
pomčik dvoubarevný <i>Centropyge bicolor</i>	0.0.1	0.0.1
pomčik korálový <i>Centropyge bispinosus</i>		0.0.1
pomčik ohnivý <i>Centropyge loricula</i>	0.0.1	0.0.2
pomec skvělý <i>Pomacanthus navarchus</i>	0.0.1	0.0.1
pyskoun <i>Bodianus perditio</i>	0.0.1	0.0.1
pyskoun <i>Pseudocheilinus hexataenia</i>		0.0.1
pyskoun Dianin <i>Bodianus diana</i>	0.0.1	0.0.1
pyskoun rozpúlený <i>Labroides dimidiatus</i>	0.0.2 RDB=LC	0.0.7
sapín zelený <i>Chromis viridis</i>	0.0.12	0.0.31
sapínek Allenův <i>Pomacentrus alleni</i>	0.0.2	0.0.1
sapínek zlatocasý <i>Chrysiptera parasema</i>	0.0.2	0.0.20
sapínek žlutomodrý <i>Chrysiptera hemicyanea</i>	0.0.2	0.0.7
sapínovec páskovaný <i>Labracinus lineatus</i>	0.0.2	0.0.2
sapínovec zlatohlavý <i>Pseudochromis dilectus</i>	0.0.1	0.0.1
sapínovec žlutofialový <i>Pseudochromis paccagnellae</i>	0.0.1	0.0.1
slizoun dvoubarevný <i>Ecsenius bicolor</i>	0.0.1	0.0.1
slizoun pruhovaný <i>Salarias fasciatus</i>		0.0.1

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
štětíčkovec dlouhohlavý <i>Oxycirrhites typus</i>		0.0.1
útesník bílý <i>Dischistodus perspicillatus</i>	0.0.1	0.0.1
útesník neonový <i>Neoglyphidodon oxyodon</i>	0.0.2	0.0.2
vidlatka Blochova <i>Trachinotus blochii</i>		0.0.3
vřeténka mandarínská <i>Synchiropus splendidus</i>		0.0.1
zobec obecný <i>Chelmon rostratus</i>	0.0.1	0.0.3
Čtverzubci – Tetraodontiformes		
ježík dlouhotrný <i>Diadon holocanthus</i>	0.0.1	0.0.2
pilníkotrn šedo zelený <i>Acreechthys tomentosus</i>	0.0.1	0.0.1

Paryby – Chondrichthyes

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
Žralouni – Carcharhiniformes		
žralok černoploutvý <i>Carcharhinus melanopterus</i>	1.0 RDB=LR	1.0
žralok lagunový <i>Triaenodon obesus</i>	0.1 RDB=LR	0.1
Rejnoci – Rajiformes		
siba skvrnitá <i>Aetobatus narinari</i>	0.1 ESB,RDB=NT	0.1

Bezobratlí – Evertebrata

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
Žahavci – Cnidaria		
dendrofyta listovitá <i>Turbinaria mesenterina</i>	RDB=VU	1
dendrofyta vousatá <i>Duncanopsammia axifuga</i>		1
dírkovnik obecný <i>Porites porites</i>	1	1

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
houbovnik chorošovitý <i>Pachyseris rugosa</i>	1	1
houbovnik kaktusový <i>Pavona cactus</i>	5	5
houbovnik lupenitý <i>Pavona decussata</i>	2	2
houbovnik obecný <i>Fungia fungites</i>	1	1
korálovčík <i>Actinodiscus sp.</i>	3	3
korálovník <i>Discosoma sp.</i>	3	3
korálovník <i>Ricordea sp.</i>	1	1
korálovník juma <i>Ricordea yuma</i>	2	2
korálovník ušatý <i>Rhodactis mussoioides</i>	1	1
laločnice <i>Lobophytum sp.</i>	4	4
laločnice <i>Sinularia sp.</i>	10	10
laločnice <i>Sinularia dura</i>	1	1
laločnice <i>Sarcophytum sp.</i>	10	6
laločnice měkká <i>Sinularia mollis</i>	1	1
laločnice <i>Sinularia notanda</i>	1	1
laločnice hvězdnatá <i>Sinularia asterolobata</i>	2	2
laločnice houbovitá <i>Sarcophytum ehrenbergi</i>	1	1
laločnice elastická <i>Sarcophytum glaucum</i>	1	1
laločník <i>Pinnigorgia sp.</i>	4	4
laločník šedý <i>Anthelia gluca</i>	2	2
laločník žlábkovaný <i>Capnella imbricata</i>	20	20
merulína plochá <i>Merulina ampliata</i>	1	1
okulína kuželovitá <i>Galaxea fascicularis</i>	1	1

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
papírník lékařský <i>Pectinia paeonia</i>	1	1
pórovník <i>Pocillopora sp.</i>	1	1
pórovník úhledný <i>Seriatopora calidrum</i>	1	1
pórovník různotvarý <i>Stylophora pistillata</i>	3	3
rifovník <i>Symphylia sp.</i>	2	2
rifovník <i>Lobophyllia sp.</i>	1	1
rifovník Welsův <i>Blastomussa welsi</i>	1	1
rifovník zubatý <i>Lobophyllia hemprichii</i>	1	1
rohovitka <i>Gorgonia sp.</i>	2	2
rohovitka svazčitá <i>Rumphella aggregata</i>	1	1
sasanka <i>Heteractis sp.</i>	17	17
sasankovec <i>Zoanthus sp.</i>	3	3
sasanka skrytá <i>Heteractis crispa</i>	1	1
sasanka Haddonova <i>Stichodactyla haddoni</i>	1	1
sasanka velkolepá <i>Heteractis magnifica</i>	1	1
sasanka čtyřbarevná <i>Entacmaea quadricolor</i>	1	1
stolon <i>Coelogorgia sp.</i>	4	4
stolon zelený <i>Clavularia viridis</i>	1	1
trsovník <i>Menella sp.</i>	1	1
turbinatka <i>Euphyllia sp.</i>	10	10
turbinatka <i>Nemanzophyllia sp.</i>	1	1
turbinatka hladká <i>Euphyllia glabrescens</i>	1	1
turbinatka lištovitá <i>Plerogyra sinuosa</i>	1	1

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
útesovník <i>Favia sp.</i>	1	1
útesovník bodavý <i>Echinopora lamellosa</i>	1	1
útesovník pichlavý <i>Hydnophora exesa</i>	6	6
útesovník plástovový <i>Favia fava</i>	1	1
útesovník vidličnatý <i>Caulastrea furcata</i>	10	10
větevník <i>Acropora sp.</i>	4	4
větevník útlý <i>Acropora tenuis</i>	2	6
Členovci – Arthropoda		
kreveta <i>Alpheus bellulus</i>		1
kreveta pruhaná <i>Lysmataamboinensis</i>	1	4
mnohonožka <i>Dendrostreptus macracanthus</i>	4	29
mnohonožka <i>Ephibolus sp.</i>	44	3
ostrorep americký <i>Limulus polyphemus</i>	9 RDB=LR/nt	8
sklípkan kadeřavý <i>Brachypelma albopilosum</i>	1	1
sklípkan parahybýský <i>Lasiadora parahybana</i>	1	1
sklípkan hrabavý <i>Aphonopelma seemanni</i>	1	1
šváb madagaskarský <i>Gromphadorhina portentosa</i>	32	60
šváb velkokřídý <i>Archimandrita tessellata</i>	110	200
veleštír promáčklklepetý <i>Pandinus cavimanus</i>		2
Měkkýši – Mollusca		
zej <i>Dolabella sp.</i>	1	1
zej ušatý <i>Dolabella auricularia</i>		1

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
Ostnokožci – Echinodermata		
hadice olivovězelená <i>Ophiarachna incrassata</i>	2	2
hvězdice páskovaná <i>Archaster typicus</i>		10
ježovka <i>Diadema sp.</i>	7	8

Název Species	Stav 01.01.2012 Status	Stav 31.12.2012 Status
ježovka diadémová <i>Diadema setosum</i>	6	6
ježovka křehká <i>Tripneustes gratilla</i>	2	2
ježovka kulovitá <i>Mespilia globulus</i>	2	1
ježovka pruhovaná <i>Echinothrix calamaris</i>	2	2

Zpracovali:
Ing. Jitka Vokurková, Milan Kořínek

PŘEHLED CHRÁNĚNÝCH DRUHŮ ŽIVOČICHŮ

CITES – Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Taxony jsou rozděleny podle stupně ohrožení do tří skupin:

- CITES I – zahrnuje na 500 druhů živočichů a 300 druhů rostlin, které jsou bezprostředně ohroženy vyhubením. Mezinárodní obchod s těmito druhy je zakázán a je povolován jen výjimečně.
- CITES II – zahrnuje na 4 000 druhů živočichů a 25 000 druhů rostlin, které by mohly být ohroženy, pokud by mezinárodní obchod s nimi nebyl regulován.
- CITES III – zahrnuje 220 druhů živočichů a 8 taxonů rostlin. Jedná se o druhy, které jsou ohroženy mezinárodním obchodem pouze v určitých zemích a jsou chráněny na návrh těchto zemí.

RDB – Kategorie IUCN Red List of Threatened Species (tzv. „Červená kniha“ nebo také „Červený seznam ohrožených druhů“). Lze jej nalézt na webové adrese www.iucnredlist.org

- NE – nevyhodnocený druh (not evaluated)
- DD – málo informací o daném druhu (data deficient)
- LC – málo ohrožený druh (least concern)
- NT – druh blízky ohrožení (near threatened)
- VU – zranitelný druh (vulnerable)
- EN – ohrožený druh (endangered)
- CR – kriticky ohrožený druh (critically endangered)
- EW – druh vyhubený ve volné přírodě (extinct in the wild)
- EX – vyhubený druh (extinct)

ČR – Chov druhů chráněných v ČR podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Tyto druhy se dále rozdělují na kriticky ohrožené druhy (KOH), silně ohrožené druhy (SOH) a ohrožené druhy (OH).

EEP – Chov ohrožených druhů zařazených do Evropských záchranných programů.

ISB – Chov ohrožených druhů zařazených do Mezinárodních plemenných knih.

ESB – Chov ohrožených druhů zařazených do Evropských plemenných knih.

Gfond – Chov vzácných a vymírajících plemen domácích zvířat za účelem záchrany jejich jedinečných genofondů.

V roce 2012 jsme chovali 29 druhů zařazených do Evropských záchranných programů, 25 druhů zařazených do Mezinárodních plemenných knih, 25 druhů zařazených do Evropských plemenných knih, 3 druhy chráněné v ČR a zařazené mezi druhy kriticky ohrožené, 5 druhů patřících mezi silně ohrožené a 3 druhy ohrožené. Ze seznamu CITES jsme chovali 111 druhů. Dva chované druhy jsou zařazeny mezi vzácná a vymírající plemena domácích zvířat za účelem záchrany jejich genofondů.

Stav 31.12.2012		CITES	RDB	ČR	EOP	ISB	ESB	Gfond	V zoo
savci	Mammalia								175,247, 66
adax	<i>Addax nasomaculatus</i>	I	CR		Ano	Ano			1, 5, 0
baribal	<i>Ursus americanus</i>	II							1, 1, 0
binturong	<i>Arctictis binturong</i>	III					Ano		1, 2, 0
cibetka africká	<i>Civettictis civetta</i>	III							1, 1, 0
dhoul čínský	<i>Cuon alpinus lepturus</i>	II	VU						1, 0, 0
fenek	<i>Vulpes zerda</i>	II	DD				Ano		2, 4, 0
fosa	<i>Cryptoprocta ferox</i>	II	EN		Ano	Ano			1, 1, 0
gepard štihlý	<i>Acinonyx jubatus</i>	I	VU		Ano	Ano			1, 3, 0
gibon lar	<i>Hylobates lar</i>	I	LR		Ano				1, 1, 1
gibon zlatolící	<i>Hylobates concolor gabriellae</i>	I			Ano	Ano			4, 2, 1
hrošík liberijský	<i>Hexaprotodon liberiensis</i>	II	VU		Ano	Ano			1, 1, 0
charza žlutohrdlá	<i>Martes flavigula</i>	III							1, 1, 0
jaguár	<i>Panthera onca</i>	I	LR				Ano		1, 1, 0
kalimiko	<i>Callimico goeldii</i>	I	VU		Ano	Ano			1, 1, 0
kaloň zlatý	<i>Pteropus rodricensis</i>	II	CR		Ano	Ano			24, 28, 0
klokana parma	<i>Macropus parma</i>		LR				Ano		4, 6, 0
klokana rudý	<i>Macropus rufus</i>						Ano		3, 5, 0
kočka arabská	<i>Felis silvestris gordonii</i>	II				Ano			1, 2, 0
kočka bengálská	<i>Prionailurus bengalensis</i>	II							0, 1, 0
kočka evropská	<i>Felis silvestris silvestris</i>	II		KOH					1, 2, 0
kočka krátkouchá	<i>Prionailurus bengalensis euptilura</i>	II							6, 2, 0
kočka rybářská	<i>Prionailurus viverrinus</i>	II	LR		Ano	Ano			1, 1, 0
kočkodan husarský	<i>Erythrocebus patas</i>	II							1, 5, 0
kosman stříbřitý	<i>Mico argentata</i>	II					Ano		1, 2, 0
kosman zakrslý	<i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	II							2, 2, 4
kotul veverovitý	<i>Saimiri sciureus</i>	II			Ano				9, 22, 0
koza bezoárová	<i>Capra aegagrus</i>		VU						2, 2, 0

Stav 31.12.2012		CITES	RDB	ČR	EOP	ISB	ESB	Gfond	V zoo
koza krétská	<i>Capra aegagrus cretica</i>		VU						1, 0, 0
koza šrouborohá	<i>Capra falconeri</i>	I	EN		Ano				0, 10, 0
kozorožec kavkazský	<i>Capra caucasica</i>		EN				Ano		13, 12, 0
lemur běločelý	<i>Eulemur fulvus albifrons</i>	I	LR						1, 2, 0
lemur kata	<i>Lemur catta</i>	I	VU				Ano		1, 3, 0
lemur tmavý	<i>Eulemur macaco macaco</i>	I	VU		Ano	Ano			3, 2, 0
lenochod dvourstý	<i>Choloepus didactylus</i>		DD				Ano		2, 3, 0
lev berberský	<i>Panthera leo leo</i>	II	VU						3, 3, 0
levhart mandžuský	<i>Panthera pardus orientalis</i>	I	CR		Ano	Ano			1, 2, 0
los evropský	<i>Alces alces alces</i>			SOH					0, 2, 0
lviček zlatý	<i>Leontopithecus rosalia</i>	I	CR		Ano	Ano			4, 3, 0
makak červenolící	<i>Macaca fuscata</i>	II	DD			Ano			13, 10, 0
malpa plačtivá	<i>Cebus olivaceus</i>	II							6, 7, 3
medvěd malajský	<i>Helarctos malayanus</i>	I	DD				Ano		1, 1, 0
mirikina noční	<i>Aotus azarai boliviensis</i>	II					Ano		1, 1, 0
mravenečník čtyřprstý	<i>Tamandua tetradactyla</i>						Ano		2, 3, 0
mravenečník velký	<i>Myrmecophaga tridactyla</i>	II	VU		Ano	Ano			1, 3, 0
muflon	<i>Ovis musimon</i>		VU						2, 7, 5
oryx jihoafrický	<i>Oryx gazella gazella</i>		LR						4, 17, 0
osel domácí – poitouský	<i>Equus asinus asinus</i>						Ano		1, 0, 0
ovce domácí – valaška	<i>Ovis aries aries</i>						Ano		0, 0, 4
pakůň běloocasý	<i>Connochaetes gnou</i>		LR				Ano		2, 4, 1
pižmoň	<i>Ovibos moschatus</i>				Ano	Ano			1, 1, 0
psoun prériový	<i>Cynomys ludovicianus</i>		LR						0, 1, 49
rys karpatský	<i>Lynx lynx carpathicus</i>	II		SOH			Ano		1, 2, 0
siamang	<i>Hylobates syndactylus</i>	I	LR		Ano				2, 1, 1
tamarin pinčí	<i>Saguinus oedipus</i>	I	EN		Ano	Ano			1, 1, 0
tamarin vousatý	<i>Saguinus imperator subgriseus</i>	II			Ano	Ano			2, 3, 0

Stav 31.12.2012		CITES	RDB	ČR	EEP	ISB	ESB	Gfond	V zoo
tygr ussurijský	<i>Panthera tigris altaica</i>	I	CR		Ano	Ano			0, 1, 0
vareč černobilý	<i>Varecia variegata variegata</i>	I	EN		Ano	Ano			1, 1, 0
vikuña	<i>Vicugna vicugna</i>	I	LR		Ano	Ano			4, 2, 0
vlk arktický	<i>Canis lupus arctos</i>	II							14, 10, 0
vlk hudsonův	<i>Canis lupus hudsonicus</i>	II							4, 4, 0
vlk iberský	<i>Canis lupus signatus</i>	II			Ano				7, 8, 1
zebra Chapmanova	<i>Equus burchelli chapmani</i>		DD						1, 3, 0
žirafa Rothschildova	<i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>		LR		Ano				3, 10, 0
ptáci	Aves								79, 75, 116
agapornis Fischerův	<i>Agapornis fischeri</i>	II	LR						0, 0, 1
agapornis hnědohlavý	<i>Agapornis nigrigenis</i>	II	VU						0, 0, 15
agapornis růžovohlavý	<i>Agapornis lilianae</i>	II							0, 0, 14
agapornis šedohlavý	<i>Agapornis cana</i>	II							5, 6, 0
ara arakanga	<i>Ara macao</i>	I							1, 1, 0
ara ararauna	<i>Ara ararauna</i>	II							1, 2, 0
ara vojenský	<i>Ara militaris mexicana</i>	I	VU			Ano	Ano		1, 1, 0
aratinga černohlavý	<i>Nandayus nenday</i>	II							1, 1, 15
aratinga sluneční	<i>Aratinga solstitialis</i>	II							2, 0, 0
berneška havajská	<i>Branta sandvicensis</i>	I	VU						2, 1, 0
čáp černý	<i>Ciconia nigra</i>	II		SOH			Ano		1, 1, 0
hadilov pisař	<i>Sagittarius serpentarius</i>	II					Ano		1, 1, 0
holub africký	<i>Treron calva</i>	III							2, 1, 0
holub nikobarský	<i>Caloenas nicobarica</i>	I	LR						1, 0, 0
husice egyptská	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	III							0, 0, 2
ibis skalní	<i>Geronticus eremita</i>	I	CR		Ano	Ano			5, 2, 3
jeřáb bělošijí	<i>Grus vipio</i>	I	VU		Ano	Ano			1, 2, 1
jeřáb královský	<i>Balearica regulorum gibbericeps</i>	II	EN						2, 1, 0
jeřáb mandžuský	<i>Grus japonensis</i>	I	EN		Ano	Ano			2, 2, 1

Stav 31.12.2012		CITES	RDB	ČR	EOP	ISB	ESB	Gfond	V zoo
jeřáb panenský	<i>Anthropoides virgo</i>	II							1, 1, 0
jeřáb popelavý	<i>Grus grus</i>	II		KOH					1, 1, 0
kakadu bílý	<i>Cacatua alba</i>	II	VU						0, 0, 1
kalous ušatý	<i>Asio otus</i>	II							0, 0, 3
káně Harrisova	<i>Parabuteo unicinctus</i>	II							0, 1, 0
kondor havranovitý	<i>Coragyps atratus</i>	II							1, 1, 0
kondor královský	<i>Sarcoramphus papa</i>	II					Ano		2, 1, 0
kondor krocانovitý	<i>Cathartes aura</i>	II							2, 0, 0
kormorán velký	<i>Phalacrocorax carbo</i>			OH					0, 0, 2
křepelka korunkatá	<i>Rollulus rouloul</i>	III	LR						2, 2, 0
loskuták posvátný	<i>Gracula religiosa</i>	II							1, 1, 0
moták pochop	<i>Circus aeruginosus</i>	II		OH					0, 1, 0
nandu pampový	<i>Rhea americana</i>	II	LR						0, 3, 10
orel stepní	<i>Aquila rapax nipalensis</i>	II							2, 1, 1
papoušek černotemenný	<i>Pionites melanocephala</i>	II							2, 0, 0
papoušek mniší	<i>Myiopsitta monachus</i>	II							0, 0, 26
papoušek nádherný	<i>Polytelis swainsonii</i>	II	VU						1, 1, 0
papoušek různobarvý	<i>Ectectus roratus</i>	II							0, 1, 0
plameňák růžový starosvětský	<i>Phoenicopterus ruber roseus</i>	II							20, 20, 19
puštík obecný	<i>Strix aluco</i>	II							1, 0, 0
sova pálená	<i>Tyto alba</i>	II		SOH					1, 1, 0
sovice sněžní	<i>Nyctea scandiaca</i>	II							1, 1, 0
sup hnědý	<i>Aegyptius monachus</i>	II	LR		Ano				1, 1, 0
sýček obecný	<i>Athene noctua</i>	II		SOH					1, 2, 0
turako fialový	<i>Musophaga violacea</i>	III					Ano		1, 1, 0
výr velký	<i>Bubo bubo</i>	II		OH					1, 1, 0
výreček malý	<i>Otus scops</i>	II		KOH					3, 6, 1
zoborožec Deckenův	<i>Tockus deckeni</i>						Ano		1, 1, 0

Stav 31.12.2012		CITES	RDB	ČR	EEP	ISB	ESB	Gfond	V zoo
zoborožec kaferský	<i>Bucorvus leadbeateri</i>						Ano		2, 3, 1
zoborožec temný	<i>Aceros plicatus</i>	II					Ano		1, 0, 0
zoborožec tmavý	<i>Anthraceroceros malayanus</i>	II	LR				Ano		1, 1, 0
žako šedý	<i>Psittacus erithacus</i>	II							1, 0, 0
plazi	Reptilia								12, 15, 30
hroznýš Dumerilův	<i>Acrantophis dumerili</i>	I	VU						2, 3, 2
hroznýš královský	<i>Boa constrictor</i>	II							0, 2, 0
hroznýš psohlavý	<i>Sanzinia madagascariensis</i>	I	VU				Ano		2, 1, 0
hroznýšek pestrý	<i>Eryx colubrinus loveridgei</i>	II							1, 3, 10
korovec jedovatý	<i>Heloderma suspectum suspectum</i>	II	VU		Ano	Ano			0, 0, 3
krajta královská	<i>Python regius</i>	II							0, 0, 1
krajta vodní	<i>Liasis mackloti</i>	II							1, 1, 0
krokodýl čelnatý	<i>Osteolaemus tetraspis</i>	I	VU						1, 1, 0
trnorep skalní	<i>Uromastyx acanthinurus</i>	II							0, 0, 8
varan timorský	<i>Varanus timorensis</i>	II							0, 0, 0
želva čtyřprstá	<i>Testudo horsfieldii</i>	II	VU						4, 3, 1
želva ostruhatá	<i>Geochelone sulcata</i>	II	VU						0, 0, 4
želva zelenavá	<i>Testudo hermanni</i>	II	LR						1, 1, 1
obojživelníci	Amphibia								0, 0, 32
pralesnička barvířská	<i>Dendrobates tinctorius</i>	II							0, 0, 5
pralesnička pruhovaná	<i>Phyllobates vittatus</i>	II							0, 0, 15
pralesnička strašná	<i>Phyllobates terribilis</i>	II							0, 0, 12
paryby	Chondrichthyes								0, 2, 1
siba skvrnitá	<i>Aetobatus narinari</i>		DD				Ano		0, 1, 0
žralok černoploutvý	<i>Carcharhinus melanopterus</i>		LR						0, 0, 1
žralok lagunový	<i>Trienodon obesus</i>		LR						0, 1, 0

Zpracovali: Ing. Jitka Vokurková, Milan Kořínek

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Společnost : Zoologická zahrada Olomouc příspěvková organizace

Darwinova 222/29
Svatý Kopeček
772 00 OLOMOUC

IČ : 000 96 814

Příjemce zprávy : ředitel příspěvkové organizace

Audit účetní závěrky za období : 1.1.2012 - 31.12.2012

Součástí účetní závěrky : Rozvaha k 31.12.2012
Výkaz zisků a ztráty za období 1.1.2012- 31.12.2012
Příloha k účetní závěrce za období 1.1.2012- 31.12.2012

Zástupce společnosti : Dr.Ing. Radomír HABÁŇ – ředitel
Ing. Jan HÜTTNER – ekonomický náměstek

Auditor : Ing. Vladimíra JORDOVÁ
Božetěchova 945/5, 772 00 Olomouc
oprávnění KACR č. 1398

Výrok auditora

Podle mého názoru účetní závěrka ve všech významných (materiálních) ohledech podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv společnosti Zoologická zahrada Olomouc příspěvková organizace k 31. prosinci 2012 a nákladů, výnosů a výsledku hospodaření za hospodářský rok končící 31. 12. 2012 v souladu s účetními předpisy platnými v České republice.

Datum vydání zprávy : 20. února 2013

Auditor : Ing. Vladimíra JORDOVÁ
Božetěchova 945/5, 772 00 Olomouc
oprávnění KAČR č. 1398

Převzal : 22. 2. 2013
Ing. Jan Hättner
Hättner

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA
OLOMOUČ
příspěvková organizace
Božetěchova 945/5, 772 00 Olomouc
IČ: 000 94 814, DIČ: CZ00094814

EUROPEAN ASSOCIATION
OF ZOOS AND AQUARIA

EUROASIAN REGIONAL ASSOCIATION
OF ZOOS AND AQUARIA

World Association of Zoos
and Aquariums | **WAZA**
United for Conservation

INTERNATIONAL ZOO
EDUCATORS ASSOCIATION

UCSZO

UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD